

Bulletin of the Dept of Indian History and Archaeology No 6

GENERAL EDITOR

PROFESSOR K A NILAKANTA SASTRI

VELUGÖTIVĀRIVAMŚĀVALI

Bulletin of the Dept of Indian History and Archaeology No

GENERAL EDITOR

PROFESSOR K A NILAKANTA SASTRI

VELUGŌTIVĀRIVAMŚĀVALI

Bulletin of the Dept of Indian History and Archaeology No 6

GENERAL EDITOR

PROFESSOR K A NILAKANTA SASTRI

VELUGŌTIVĀRIVAMŚĀVALI

S.V O College
Library,
TIRUPATI
Acc No 1361
Date 4/6/67

PREFACE

The present edition of the *Velugōtvārvamsāvali* is based upon two manuscripts of the Mackenzie collection preserved in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, bearing the Nos 15-4-3 and 14-4-17 of which the latter is but a copy of the former. No other manuscript of the chronicle is known to exist. Although the latter has no independent value of its own, it proved quite useful in correcting the scribal errors in several places, and without it, the task of editing the work would have been far more troublesome than it has actually turned out. In preparing the present edition both the manuscripts have been utilised, and they are referred to as 'A' and 'B' respectively in the foot-notes for the sake of convenience. While the printing of the text of the work was nearing completion, a printed copy of the chronicle struck at Venkatagiri in 1890 was placed in my hands through the kindness of H. H. The Rajah of Venkatagiri. Unfortunately it turned out to be a verbatim reproduction of the manuscript in the Madras Government Oriental Manuscripts Library with all its textual corruptions and scribal mistakes in addition to numerous printing errors. The genealogical table appended to this work is taken from the Family History of Venkatagiri Rajas printed at Madras in 1922 and retained without any modification.

In preparing the text for the press, I received considerable help from Messrs M. Ramakrishna Kavi, Śrīpāda Lakshmiṇipati Sastri, the Junior Lecturer in Telugu, Madras University, and Vēṭūri Prabhakara Sastri of the Madras Government Oriental Manuscripts Library. Messrs Kavi and Lakshmiṇipati Sastri rendered valuable assistance in correcting and restoring the proper text. Vidwan G. Subbaramayya, the former Editor of the *Bharati*, revised the text, and corrected the proofs with great patience. Prof. K. A. Nilakanta Sastri, the Professor of Indian History and Archaeology, Madras University, and Mr. A. S. Ramanatha Aiyar of the Epigraphy Department, Madras, kindly revised the Introduction and offered their valuable criticisms and suggestions. Mr. M. Venkataramayya kindly checked the references and prepared the index. I offer them all my grateful thanks for their unvarying help. The proprietors of Rao Brothers and the G. S. Press have earned my gratitude for the excellent manner in which they have carried out the printing.

I thank the Syndicate of the Madras University for kindly sanctioning the publication of the work as a Bulletin of the University Department of Indian History.

University of Madras,
17th July 1939

N V R

ABBREVIATIONS

EC	Epigraphia Carnatica
ED	Elliot and Dowson History of India as told by its own historians
EI	Epigraphia Indica
IA	Indian Antiquary
JAHRS	Journal of the Andhra Historical Research Society
JTA	Journal of the Telugu Academy
LR	Local Records (C P Brown)
Mac Mss	Mackenzie Manuscripts
MER (ARE)	Madras Epigraphical Report
SII	South Indian Inscriptions

CONTENTS

	PAGES
INTRODUCTION	1-60
GENEALOGICAL TREE OF THE RAJAHS OF THE VELUGODU FAMILY	61-62
TEXT IN TELUGU	1-156
INDEX TO THE TELUGU TEXT	157-168
INDEX TO INTRODUCTION	169-174

CONTENTS

	PAGES
INTRODUCTION	1-60
GENEALOGICAL TREE OF THE RAJAHS OF THE VELUGODU FAMILY	61-62
TEXT IN TELUGU	1-156
INDEX TO THE TELUGU TEXT	157-168
INDEX TO INTRODUCTION	169-174

and Prasāditya seems to have upheld the cause of the queen, and obtained from her the titles, *Kākatī-rājya-sthāpanācārya*, and *Rāyapūtāmahānka*, as a reward for his loyalty

Another deed which is attributed to Prasāditya is the introduction of the Nāyakship. He is said to have entrusted the defence of the kingdom to seventy-seven Nāyaks, but tradition embodied in *Pratāpacaritra*, on the contrary, gives the credit for introducing this reform to Rudrāmbā's grandson and successor Pratāparudra. Inscriptions, however, refer to *Nāyankara* or the office of Nāyaka as early as 1279 A.D.¹ Therefore, Prasāditya must have introduced this reform early in the reign of Rudrāmbā. He seems to have survived the queen and helped Pratāparudra in the administration of the kingdom during the early years of his reign, and was decorated by that monarch with an anklet and bell (*ande*)

Third Generation Vennama and Sabbu

Dāma, the elder brother of Prasāditya, had two sons, Vennama and Sabbu, who seem to have flourished about the beginning of the fourteenth century. Of these Vennama is said to have destroyed the vast Muhammadan army in a battle. The circumstances in which he fought with the Muhammadans are not known. The Khajji and the Tughlāq Sultans of Delhi had to lead, according to the Mussalman historians, no less than five invasions into Telingāna during the first quarter of the fourteenth century before they could subvert the authority of the ruling Kākatīya dynasty and annex the land. Of these the first proved abortive and the fourth ended in defeat. The remaining three were crowned with success. The Hindu accounts mention seven invasions and allude to some Hindu victories which do not find a place in the Muhammadan histories. The Velugōti, vārvamsāvali and the family *prāśastis* of the Velama Nāyaks give some valuable information not known to us from other sources. The battle in which Vennama inflicted a defeat over the Muslim army must have taken place during the first Muhammadan invasion against Telingāna sent by Sultan 'Alā-ud-Dīn Khajji under Malik Fakhr-ud-Dīn Jūna and Malik Jhaju of Karra "with all the officers and forces of Hindustan" in 1303 A.D. The expedition, however, ended ingloriously, and the army, 'greatly reduced in numbers' returned to Hindustan.² Although Barni attributes

¹ SII iv 705 (ARE 254/1892)

² ED in p 189

the failure of the expedition to the outbreak of rains, it is not possible that it could have been due entirely to natural causes. The invaders could not have entered the country and returned without coming into conflict with the Kākatīya army. Vennama, as mentioned already, claims a victory over them. Pōtuganti Maḷi, another Velama chief in the service of Pratāparudra, claims to have destroyed the pride of the Turuskas of Delhi in a battle near Upparapalle. As the engagement at Upparapalle had taken place before Malik Kāfūr's invasion of Telingāna, it must have been fought during the first Muslim expedition in 1303 A.D. The Delhi army appears to have penetrated into the Karīmānagar district in which Upparapalle is situated, but had to retreat owing to a reverse. 'Alā-ud-Dīn did not, however, give up the idea of subduing Telingāna. In 1309 A.D., he sent another army under Malik Kāfūr who marched on Warangal and laid siege to it. Pratāparudra submitted and gave a written agreement promising "to send annually treasure and elephants"³. And he observed the terms of this agreement until the death of the Sultan. The chronicle of Vellutla chiefs alludes to an incident which took place in Delhi during one of the visits of Pratāparudra's officers bearing, perhaps, the annual tribute to the court of the Sultan. For some reasons which are not known at present Pōtuganti Maḷi and Telugu Bijjana resolved to fight a duel in the presence of the Sultan. Malik Nēmār (Malik Nāib) and other officers including the seventy-seven Nāyaks of Telingāna appear to have been present on the occasion. Telugu Bijjana was defeated in the fight, and Maḷi, having thus obtained satisfaction, probably returned with the rest of the Nāyakas to his native country.

Fourth Generation Erra Dāca and Nalla Dāca

• Vennama and Sabbi had each a son bearing the names of Erra Dāca and Nalla Dāca respectively. Although both of them are said to have distinguished themselves in the Pāndyan war, greater prominence is given to Erra Dāca than to his cousin. Their exploits are dealt with at some length in the present chronicle. In the first place, they slew a chief called Kuntlūr Immadi, who is otherwise unknown, in a fierce engagement near the village of Gollapalli. Secondly, they encountered the Pāndyas in a battle near Kāñci. Erra Dāca boldly faced the Pāndya who had put the 900,000 Telugu forces to flight on a former occasion, he charged

Ganapati who heard of his story, invited him to his court at Warangal and bestowed on him several favours including the government of a district

The other version narrates a somewhat different story Rēca, a Pariah servant of Cevvi Reddi, who was ploughing a field protected by a Bhairava in the south of Old Anumanagallu, discovered an inscribed copper-plate which lay hidden in the ground. He showed the plate to his master who deciphered the inscription contained thereon. It ran as follows "O Bhairava, surrender the nine lakhs (of cash) to him who offers a sacrifice." On hearing the contents of the inscription read out to him, Rēca volunteered to be the victim, so that his master might get hold of the wealth, provided that he agreed to add the term 'Ēca' to the names of his descendants, and accept sandal and *aksatas* from the hands of Pariahs on the occasion of marriage in their households. Cevvi Reddi accepted these conditions, and having sacrificed Rēca, took possession of the money. He founded a new village and named it Rēcerla in commemoration of his selfless servant.

Though these stories differ ever so much from each other, they are in agreement on two points viz, (1) that Cevvi Reddi rose to prominence by the discovery of a treasure trove, and (2) that he managed to take possession of it by the devotion of his Pariah servant. It is not possible to accept these stories as historical. They seem to have been invented at a time when the Velugōdu chiefs, having risen to fame and glory, began to feel that the common obscure peasant Cevvi Reddi was too humble an ancestor for them. They wove incredible legends around his name and transformed him into a demi-god worthy of the great warriors who claimed descent from him.

Second generation Dāma, Prasāditya and Rudra

Cevvi Reddi who, in virtue of his successful encounter with the Vētāla, acquired the name of Bēti Reddi, had three sons, Dāma, Prasāditya, and Rudra. Of these the most distinguished was Prasāditya who appears to have played an important part in the affairs of the Kākatīya kingdom during the days of Rudrāmbā and Pratāparudra. On the death of King Ganapati, Prasāditya is said to have installed the former's daughter Rudrāmbā on the throne, and put down a formidable ring of enemies that surrounded her. This seems to indicate that Rudrāmbā's succession to the throne was not uncontested. Probably some of the nobles who were unwilling to acknowledge a woman as their ruler rebelled;

INTRODUCTION

Nature of the work

The *Velugōtivarivamśāvalī* is a work of considerable historical importance. It is a motley collection of verses interspersed with prose passages mostly composed by the bards (*Vandīs* and *Māga-dhas*) in praise of the chiefs of the Rēcerla or Velugōdu family who extended to them their patronage. Occasionally, however, verses culled from other sources are also met with, e.g., the epitaph of Singaya Rāyapa by the poet Mallana and the stanzas from the *Bhānumatīparinayam* of Rentūri Rangarāju. As the bards and their patrons in whose praise the verses were composed, did not all belong to one age, it is difficult to assign the work to any particular period. The work seems to have grown with time. The verses composed by bards were carefully preserved and arranged from time to time in their chronological order, so that within a few generations they assumed the form of a family chronicle. Though the manner of its growth has preserved contemporary references to events that happened long ago, it has impaired its value to some extent as a work of art. The bards for the most part were men of little learning and no culture. They often betray ignorance of the rudiments of grammar and prosody. Moreover, they frequently indulge in the use of provincialism and slang and lay no great claim to dignity and taste. As verses of several writers of different ages and of varying degrees of learning are gathered together in it, the work presents a bewildering variety of style ranging from the sublime majesty of Śrīnātha's verse to the worst form of doggerel.

Two works of recent origin, the *Velugōtivarivamśacaritra*, and the *Rāvuvamśacaritra*, which are mainly based on the *Vamśāvalī* have been cited wherever necessary in the course of this essay, when they give a divergent account.

The historical importance of the family

The Velugōdu family to which the chiefs of Venkatagiri belong is one of the most ancient royal families in South India. They first came into prominence during the reign of the Kākatiya monarch, Ganapati who ruled at Warangal from 1198 to 1263 A.D., and played an important part in the wars of his successors. They

obtained from them extensive estates in the neighbourhood of the capital. After the dissolution of the Kākatiya kingdom, they became the subjects of the Mussalman Emperors of Delhi like the other Hindu chiefs, but taking advantage of the rebellion of Kāpaya Nāyaka, they asserted their independence and established themselves in the mountainous tracts of Nalgonda. They could not maintain their independence long, as they came into conflict with the major kingdoms in their neighbourhood. They had to wage wars on the Bahmani Sultans of Gulburga, the Rāyas of Vijayanagara and the Gajapatis of Orissa. In this unequal struggle they gradually lost ground, abandoned their original habitat and migrated to Karnāṭaka, where they became the subordinates of the Rāya and fought his battles against his enemies, specially the Muhammadans. The *Velugōtivarivamsāvali*, which is a chronicle of the family, gives much valuable information about the wars which the Velugōdu chiefs waged on the kings of Vijayanagara, Kondavīdu, Rajahmundry, Cuttack and Bidar. Besides, it describes several rebellions and domestic troubles within the Vijayanagara empire, of which nothing is known from other sources. Therefore, its value to the student of South Indian history cannot be easily overestimated.

The founder of the Rēcerla clan, of which the Velugōdu family is an offshoot, was a farmer of the village Anumanagallu called Cevvi Reddī, the son of Cēyūr Pōlī Reddī of Anumanagantī gōtra. The *Velugōtivarivamsāvali* contains two versions of the story of Cevvi Reddī, which do not agree with each other fully. According to one version, Cevvi Reddī discovered by chance a treasure trove, to take possession of which he had to sacrifice his faithful Pariah servant Rēca, who willingly offered himself as the victim. In pursuance of a promise which he made, Cevvi Reddī changed the name of his gōtra into Rēcerla in commemoration of his servant who had cheerfully faced death for his benefit. He was also obliged to adopt a new name, as a consequence of an encounter with a Vētāla, a kind of demon. One evening while he was returning home from his field after dusk, he is said to have been attacked by a Vētāla who resided in a way-side banyan tree. Undaunted by the sudden onset of the demon, Cevvi Reddī bravely defended himself with a club which he was carrying in his hand at that time. The demon who was pleased with the manifestation of his courage conferred on him certain favours and vanished. The news of Cevvi Reddī's encounter with Vētāla was bruited abroad, and people began to call him Bētāla Reddī, by which name he became famous all over the country. At last, king

వెలుగోటివారి వంశావళి.

నల్లగొం డటుల విరన్నాణంబుగా¹ నెక్కి
 కపటాహితుల నేలఁ శ గలిపినాఁడు
 గంగ సాక్షిగ మీటి² శ కదిసి రాజమహేంద్ర
 వరము చూటలుగొని శ వచ్చినాఁడు
 సురధానుకొలుపులోఁ శ బొరసెడు³ బిరుదుకై
 ముద్దుధక్కనివెన్ను⁴ మొత్తినాఁడు
 తేజంబుగాఁ బ్రాధాన్యదేవరాయలచేత⁵
 నరుదుగా బిరుదందె శ నందినాఁడు⁶
 ఇనతనూజుని భంగి శ నినుగుర్తికోటలో
 లీల శత్రుల విభాశించినాఁడు
 ధీరుడై యల్లాపురదీ⁷ సురధానుతో
 నెమ్మెగా భువనాద్రి శ నెక్కినాఁడు
 గెంటించి బలిమి సీతేంద్రఖానుని దోలి
 యెలమి రాజ్యంబుఁ దా శ నేలినాఁడు
 యెడవంక⁸ బలవంక శ నేచి⁹ తాడిసయట్టి¹⁰
 బలిదఖానుని భంగపఱచినాఁడు
 రణకేళి నెఱుకవరప్రాంతము నఁ గొట్టి
 మన్నెజంగిలి¹¹ నేపురమాపినాఁడు

-
1. R V C నల్లగొండలను సన్నాహంబుగా నెక్కి ,
A B నల్లగొండటులు సన్నాణంబు నెక్కి-
 - 2 „ p 117 , A B మెరసి
 3. „ „ , „ వొరసెడు
 - 4 „ దేవప్రాధరాయలచేత
 5. „ బిరుదందె లందినాఁడు
 6. A అల్లాడధీ , B అవాడధీ
 - 7 A. B. చే
 8. „ యలవంక
 9. R V C p 118 బలువంకలాల్పి .
 10. „ . బట్టి
 11. „ జంగుల

వెలుగోటివారి వంశావళి.

... ..
భువిలోన ననవేమ శ భూపాలుఁ జెఱవెట్టి
యతనిని వేడ్కతో శ సంపినాఁడు
... ..
చలమర్దిగండఁడై శ సంబెట పిన్ననిఁ
బ్రౌఘుఁ డెఱుంగను శ బఱపినాఁడు
... ..
నూతనగిరి నుగ్గు శ నూచంబుగా నెక్కి
యన్నగన్నని గర్వ శ మణచినాఁడు
ధరణీవరాహుఁడై శ తల్లడిల్లఁగఁ బొంది
చెంచువలయ మెల్ల శ జెండినాఁడు
సింహాఘాతకుఁ దారసించి సంగరకేళి
మస్తాఖానుని గెల్చి శ మసలినాఁడు
నాణెంబుగా సబ్బినాటి రాజ్యంబెల్ల
నద్భుతంబుగఁ జూట్రలాడినాఁడు
కృష్ణవెణ్ణా¹ జలశ్రీదావినోదుఁడై
యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు²
జగనొబ్బగండఁడై శ చలగి³ రేచర్లను
దురకదళముతలల్ శ ద్రుంచినాఁడు
చటులోగ్రగతి రాయశరభమై⁴ యవలీలఁ
దిరుగ సింహాద్రి సాధించినాఁడు
పరదళంబులు పటాహంచలై పాఱంగ
నెన్న గౌరవకొండ శ నెక్కినాఁడు
కేళాదిరాయుఁడై శ కెరలి పోరట్లను⁵
చాదుఖానుని వెన్నుఁజఱచి నాఁడు

1. A కృష్ణవెణ్ణా B. కృష్ణవేణ్య

2 A, B అఖిలదానములసొంపడరినాఁడు, R V, C p 117 యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు.

3. The correct form is చెలగి

4. R V C p 117 శలభమై

5. ,, గోరంట్లను | చారఖానుని.

వెలుగోటివారి వంశావళి.

... ..
భువిలోన ననవేమ శ భూపాలుఁ జెఱవెట్టి
యతనిని వేడ్కతో శ సంపినాఁడు
... ..
చలమ రిగండఁడై శ సంబెట పిన్ననిఁ
బ్రాఁకుఁ డెఱుంగను శ బఱపినాఁడు
... ..
నూతనగిరి నుగ్గు శ నూచంబుగా నెక్కి
యన్నగన్నని గర్వ శ మణచినాఁడు
ధరణీవరాహుఁడై శ తల్లడిల్లఁగఁ బొంది
చెంచువలయ మెల్ల శ జెండినాఁడు
సింహాఘాతకుఁ దారరసించి సంగర కేళి
మ స్తఖానుని గెల్చి శ మసలినాఁడు
నాణెంబుగా సబ్బినాటి రాజ్యంబెల్ల
నదృతంబుగఁ జూఱలాడినాఁడు
కృష్ణవెణ్ణ¹ జలశ్రీదావినోడుఁడై
యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు²
జగనొబ్బగండఁడై శ చలగిరి శేచర్లను
దురకదళ³ తలల్ శ ద్రుంచినాఁడు
చటులోగగతి రాయశరభమై⁴ యవలీలఁ
దిరుగ సింహాద్రి సారధించినాఁడు
పరదళంబులు పటారపంచలై పాఱంగ
నెన్న గౌరవకొండ శ నెక్కినాఁడు
కేళాదిరాయఁడై శ కెరలి పోరట్లను⁵
చామఖానుని వెన్నుఁజఱచి నాఁడు

1. A కృష్ణవెణ్ణ B. కృష్ణవేణ్య

2 A B అఖిలదానములసొంపడరినాఁడు, R V, C p 117 యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు.

3. The correct form is చెలగి

4. R V C p 117 శలభమై

5. ,, గోరంట్లను । చారఖానుని.

వెలుగోటివారి వంశావళి.

చల్లగొండ డట్టుల విరన్నాణంబుగా¹ నెక్కి
 కపటాహితల నేలఁ శ గలిపినాఁడు
 గంగ సాక్షిగ మీటి² శ కదిసి రాజమహేంద్ర
 వరము చూటలుగొని శ వచ్చినాఁడు
 సురధానుకొలుపులోఁ శ బొరసెడు³ బిరుదుకై
 ముద్దుధక్కనివెన్ను⁴ మొత్తినాఁడు
 తేజంబుగాఁ బ్రాధాన్యదేవరాయలచేత⁵
 నరుదుగా బిరుదందె శ నందినాఁడు⁶
 ఇనతనూజుని భంగి శ నినుగుర్తికోటలో
 లీల శత్రుల విభాశించినాఁడు
 ధీరుడై యల్లావురదీ⁷ సురధానుతో⁸
 నెమ్మెగా భువనాద్రి శ నెక్కినాఁడు
 గెంటించి బలిమి సురభేంద్రఖానుని దోలి
 యెలమి రాజ్యంబుఁ దా శ నేలినాఁడు
 యెడవంక⁹ బలవంక శ నేచి¹⁰ తాడియట్టి¹⁰
 . బలిదఖానుని భంగపఱచినాఁడు
 రణకేళి నెఱుకవరప్రాంతము నఁ గొట్టి
 మన్నె జంగిలి¹¹ నేపురమాపినాఁడు

1. R V C సల్లగొండలను సన్నాహంబుగా నెక్కి ,
 A B సల్లగొండట్టులు సన్నాణంబు నెక్కి-

2 „ p 117 , A B మెరసి

8 „ „ , „ వొరసెడు

4. „ దేవప్రాధరాయలచేత

5. „ బిరుదందె లందినాఁడు

6. A అల్లాడధీ , B అనాడధీ

7 A. B చే

8. „ యలవంక

9. R V C p 118 బలువంకలార్చి .

10. „ బట్టి

11 „ జంగుల

వెలుగోటివారి వంశావళి.

మణుగూరికోటలో శ మండువమల్నేడు¹
 ప్రతిఘటించిన నిల్చి శ ప్రామినాడు²
 శరణు జొచ్చిన నొచ్చి³ శ సరిమఖానుని బట్టి⁴
 శాతఘాతటమున శ గాచినాడు
 పోరిలోన నె గన్న శ భూపాలుఁ జెఱవెట్టి
 ధృతిఁ గొత్తకొండ సారధించినాడు
 యెదిరి విర్రమరాజు⁵ శ కదనోర్వి గర్వింప
 నణచి యింద్రునివీటి శ కంపినాడు
 సింహవిక్రమపురి శ సింగమపలె గొని⁶
 గోపాలకృష్ణుని శ గొట్టినాడు
 మెండుగ వీణమై గొండపల్కన్నీలు
 పూని వచ్చిన నూనశపుచ్చినాడు
 ఎదిరించ నేలూర⁷ శ నెల్లారితిప్పని
 ముడలించి⁸ పటుగతి శ మోదినాడు
 కుంట్లూరికోటపై శ గుండ్రాతురాజులు⁹
 మొత్తమె యెదిరిన శ మొత్తినాడు
 బాణాలకోటపై శ బ్రకటించి యుగ్రతఁ
 గాలాగ్నిరుద్రుడై శ కాల్చినాడు
 తొరగంటిబాదావి¹⁰ శ తురకలఁ బరిమార్చి
 పట్టణంబుల రెంటు¹¹ శ బరచినాడు

1. R V C p 118 మన్నీడు

2. R V C 118 తూలబరచినాడు A B తిరిమినాడు

3. , మెచ్చి

4 A సరిమఖానునిగొట్టి B సరణిఖానునిగొట్టి , R V C p 118 సరిమఖానునిబట్టి

5 R V C p 118 అదిరి విర్రమరాజు

6 V R (Ac III. p 104) సింగమపలెకాని

7. A B నేలూర

8 R V C p 118 ముడలంట

9 A B రాజుల

10 R V C p 118 దాబాజి

11. ,, వెంటుఁ బ్రబలినాడు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సంగరస్థలమున శ సింగళదేవుని
 శిరము ద్రుంచెట¹ కీర్తి శ బరంగినాడు
 మలకపోలాద్దను శ మదమెల్ల గ్రక్కించి
 యన్నయాదవకొండ శ గొన్నవాడు
 * గర్వించి తలపడ్డ శ గండరగండని
 మెట్ట గదిసి తల శ మెట్టినాడు²
 కుటిలశాత్రవకోటి శ గోవిలకొండ దా
 మగతనంబున³ బిల్కు శ మార్చినాడు
 ఉచ్చిల్లకోటకై శ యుద్రదేవమున బోయి
 చెలంగట⁴ నీరుగా శ జేసినాడు
 ఉర్విలో బొగడొందు శ నుపనూరి సింహంబు⁵
 జెనకిన రిపుకోటి శ జెండినాడు
 శాంతభిక్షావృత్తి శ జగమెల్ల నెఱుంగ శ్రీ
 . శైలపట్టంబున శ జాతినాడు⁶
 బుక్కరాజును బట్టి శ పొడిచేటికోటలో
 . గజపతి మెచ్చుగా శ గాచినాడు
 దొరయు⁷ సల్కయవారి శ దోలి తొప్పరలాడి
 బాగవాడొద్దను శ బఱపినాడు⁸

1. R V C p 118 ద్రుంచెట

2 A. B మెట్టగదిసె శిరములు మెట్టినాడు. R V C p 118 మెట్టగదియ తలగొట్టినాడు.

3 B శామసతిసంబున

4 R.V.C చెంగటి

5. ,, బొగడొందు | నువ్వురి చెంగట

6. ,, (p 119) has the following correction

‘ శాంతభిక్షావృత్తి జగమెల్ల నెఱుంగ శ్రీ శైలపట్టణము దాసేలినాడు

A. B శ్రీ | శైలపట్టంబు దానిల్పినాడు

7. A B యోగి

8. ,, బాపినాడు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

చాటిచెన్నయగారిఁ శ్ర జదిపి చట్టలు చీరి
 కొండమల్లయగారిఁ శ్ర గొట్టినాడు
 గోరంటిప్పనిఁగొట్టి కోఁజెక్కియు¹
 వేఁగఁదికులమెల్ల శ్రవెదకినాడు
 చిటివల్లభయ్యనూరజెట్లను బడఁదోలి
 పాణెమురాజును శ్ర బఱపినాడు
 రంగయభీమునిశ్రాజసంబునఁ దోలి
 సాశ్వతిప్పని నేలఁ శ్ర జదిపినాడు
 పాండురియడవినిశ్రబరఁగు మన్నీలను
 దూల్చి² గొందులు చొరఁగదోలినాడు
 ముచ్చకంపయ కుఱ్ఱిశ్రమునుపుగాఁ బడ మోది
 పూలగంగు దళముఁశ్ర³బొడిచినాడు
 రాజు లెప్పుడు మెచ్చుశ్రామరాజ్యంబుగా
 నెసఁగి⁴ రాజాచలంశ్రబేలినాడు
 దండిమై ముప్పదిశ్రరెండు దుర్గంబుల
 నేకధాటిగతిశ్రనెక్కి-నాడు
 వీరిభద్రుని దొడ్డశ్రవిభువేమనృపతుల
 రట్టఁడై కాలందెఁబెట్టినాడు
 ఘనమూరురాయరగండపెండాంబుఁ
 బెనుపొంద డాకాలఁబెట్టినాడు
 గీ రాజమాత్రుండె ఖడ్గనాశ్రరాయణుండు
 చారుతరమూర్తి రాజులశ్రచక్రవర్తి
 గాయగోవాళుఁ డువ్వెత్తుశ్ర⁵గండఁ డనఁగ
 లీల నొప్పారు మాదయశ్రలింగవిభుండు

126

1. A B కోటయునెక్కి

2 „ తోలి

3 R V C p 119 పూలసంగనిశృంజు

4 A B యసంగ, R V C p 119 ఎలఁగ

5 R V C p 119, A గోపాళుడును వెత్తు, B గండగోపాలుడును వెట్టి

ఉ. అర్దురు చక్రవర్తులు పరదార్దురురాజులు దక్క నన్యరా
డ్వర్గము నీసమాన మనరవచ్చునె బాహుపరాక్రమక్రియా
భర్గసమాన¹ సోమకులభార్గవరాసు కొమారలింగ స
న్మార్గ పరంపరాభిమతశ్రమంగళమూర్తి విశాలకీర్తులన్.

127

సీ. మోమ్మాడదేవుని సేవారజుటూరి
సూరుని బాళమురధారుణీశు
గోవర్ధనుని సోమదేవభూవల్లభు
దెగువచెండువ రాయదేవనృపతి
నప్పచిచ్చెనాజు శ నారాఘవాఖ్యుని
నేచి విర్ధలదేవు శ రాచవారి
దిరుమలేంద్రునినన్నదేవు శ్రీనాథుని
వీరాదిగాఁ గలవిభుల దొల్లి

గీ. చంపి జయముఁ గొనియె² జాళిక్యభూపాల
విదళనుండు³ సింగవిభునిమాదు
సమరమందు గెలుపు శ సంబెటపిన్నని
విభవసంగ మాదరవిభునిలింగ.

128

క. అంభోనిధివలయములోఁ
గుంభినిఁ గల రాజులెల్ల శ గూలిరి నీచే
రంభాతిలో⁴ తమాదుల⁵
సంభోగముకొఱకు మాదరజనపతిలింగా.

129

క. సురథాను గెల్చినాడవు
సరవరు ధట్టించి పంచినాడవు మున్నే
కరిరాజు దోలినాడవు
సరియెవ్వరు నీకు మాదరజనపతిలింగా.

130

వ అలింగఘోసేఁడె యశ్వపతి గజపతుల గెల్చి మూరురాయరగండబిరుదు

1. A B భలర్గ
2. ,, చేకొనియె
3. ,, విదళితుండు
4. ,, రంభాదిమేనకాదులు
5. ,, సింగమ

వెలుగోటివారి వంశావళి

- వహించెను. అలింగమనేనికిఁ బర్వతనాయుడును¹ సతనికిఁ గుమారలింగమ
నేడును² గలిగిరి. 131
- వ. సంతతికి ననపోతయ్యోపాలుండు మొదలు. 132
- క. అందు ననపోతవిభునకుఁ
బొందుగఁ బెదసింగవర్మభూమిశుండున్³
గందర్పరూపశేఖా
వందితుఁ డగు ధర్మవిభుడు శ వరుస జనించెన్.⁴ 133
- వ. అం ద్రగ్రజుండు. 134
- ఉ. సోమకులంబు రాజులను శ శూరత మించిన రెడ్డిరాజులన్
సామజనాధు కొల్వునను శ సారెకుఁ గొండెము పల్కురాజులన్
వేమఱు రావుసింగధరశ్రీశ్వరుఁ డందియఁ బెట్టి యుండఁగా⁵
భౌమలు వ్రేల్లఁ జూపుదురు శ పాదము లొత్తుచు వారివారికిన్. 135
- వ. అతని యనుజుండు 136
- చ. కదనమె బొమ్మరిల్లు చెలికత్తెలె వీరజయాంగనామణుల్ .
మదకరి మస్తకుంభములు శ మాటికి దొంతులు సంగరస్థలిన్
గుదికొని వడ్డోరాళుతుల శ క్రోవులు గుజ్జనకూళ్లు బాపురే⁶
పొదలెడు రాయరావు ననపోతయధర్మని ఖడ్గపుత్రికిన్. 137
- వ. మఱియుఁ⁷ బెదసింగమనేని పరాక్రమం బెట్టిదనిన. 138
- సీ. నూనూఁగుమీసాల శ నులిచి హుంకారించి⁸
కవటించు బహురాచరగములగొంగ⁹

-
1. A B న్ను
 2. „ లింగమనేడుగల్గిరి
 3. „ భూవరముఖ్యుండు
 4. A జనించిరి
 5. A B యున్నగా
 6. B పండ్ల,
 7. A B పరిన్ని
 8. „ హుంకారించు
 9. A. చాపు, B మావు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

యెరసి యెరయలేక¹యెరయుచు¹ వాహ్యలి²
 మెండొడ్డురాజుల శ మిండగీడ³
 తారసించిన చోట⁴ శ దారసించగ లేక
 అంపిల్లురాజుల శ అంకుబాజుగ
 యెగిలేనిబిరుదుల శ వొగడించుకొని చాల
 నిక్కెడురాజుల⁴ శ ముక్కుగొయ్యి

గీ. యెరయ నీతోడ బిరుదుకై⁵యెరయ⁵వెరిచి
 గజపతికి గొండెముల్ చెప్పి శ కఱకఱించు
 జూటుకూటువ⁶రాజుల శ చుక్కవాల
 రాజహృద్భంగ త్రిభువనీ శ రావుసింగ

139

నీ కులము చాలని రాచగూటిడ⁽²⁾కుడ్డెలు
 (2)బోళి కోతుల రాచ శ బోగుబడులు⁷
 పట్టగ బలిమోలు శ నట్టి రాచకుమాళ్లు
 పూరిపిట్టలురాచ శ బుడిదవిట్లు⁸
 సి గైఱంగనిరాచ శ చివురులు గునిసెలు
 గూబచంకల రాచ శ కొంకుగాండ్లు⁹
 దడ మెఱంగని రాచ శ తాటవేటనిగాండ్లు
 ద్రోహబుద్ధులు రాచ శ దుడుకుగాండ్లు¹⁰

1 A B వొరళయగ లేక వొరయుచు

2 B వాహ్యలి

3 A B మిండ గీడు

4. „ మెరసి నిక్కెడురాజుల

5 „ వరసి నీతోడ బిరుదుకై వరయవెరిచి

6. „ న(స)నగూటు

7 „ బోటికాంతలరాచబోగిబట్లు

8 „ పట్టువడి . బురికిపిట్టలు రాచబుడిదవెట్లు

9 „ సిగ్గెరంగనిరాచ చివు(కు)రులు గునిసెలు గూబజంకల రాచ కొంకగాళ్లు

10. „ దాళమెరుగనిరాచ తాటవెట్టుగాండ్లు ద్రోహబుద్ధులు రాచదుటుకుగాండ్లు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

లోకమున రాజు లాలాక శ లోకగాండ్లు(?)¹
యొరయఁ జూతురు శ బిరుదుకై యోర్వలేక
లాలితంబగు సింహతరలాటమునకు
రాజహృద్భంగ త్రిభువనీరరావుసింగ.

140

ఉ. పాలితకీర్తి సోమకుల శ భార్గవరాముడు రావుసింగభూ
పాలుడు సోమవంశ సరసపాలురఁ గొట్టి వధింప సోముఁ డా
శైలము లెక్కి క్రుమ్మటియు² శశంకరు జూటముఁ జొచ్చి వచ్చి పా
తాళముఁ దూటి యబ్ధిఁ బడి శ ధాటికి నోర్వక పోయె మింటికిన్.³

141

క. సోమకులపరశురాముడు
భూమిశుడు రావుసింగపుడమిశుఁడు డా
సోమకుల మెల్లఁ జంపఁగ
సోముడు భయమంది శివునిజూటముఁ జొచ్చెన్.

142

శా ఏమీ శేషుడ, యేమి నారడ, ముదం శ బేపారునా⁴ తొంటి వి .
శ్రామం బేమియు లే ద దేమి⁵ మహి మిరాట⁶ రావుసింగాంకుఁ డు
ద్రావప్రాథిమఁ దోల⁷ సోమకుల గోశ్రతాధీశ్వరుల్ జోగులై
భానుల్ దామును బాముల న్నెడకఁగాఁ శ బాతాళమున్ దూటితిన్. 143

ఉ. భైరవుక్కు⁸ బంగుగుల⁹ శ బాతి కుమ్మారు గన్నతల్లి నీ
పేగు ప్రసద్దిగాఁగ మునుశపెదలచే విని చూడవచ్చితే¹⁰
గోరెడు బోసముఁ గుసుముఁ శ గూరయు¹¹ బెల్లె మటంచు జోగికై
నారము లామున్ దళిచు¹² బిమ్మగు రావునృసింహ నిరిపుల్

144

1. A లోకమునరాజు లాలాక లోకనగాండ్లు
B " లోకగాండ్లు

2. A, B శ శ్మరిము

3. V V C (p 61) has an additional line

గవి రాములొన్ నీగురిపు లాగుదు శంశయు సింగభూపతి. *

4. V P Kedar Chinn p 57, A B, లేదు యదమిత్రభువనిరావు శిలగాంకుడు.

5. " నాంప

6. A, B, పైవగుక్కు

7. " గురుకుల

8. " పక్షి

9. " బూరము

క పుడమిని నాకాశంబునఁ

బిడుగు కరణి రావుసింగ¹రవృద్ధ్యశుడు చాఁ

బొడుపొడు మని వెను దగిలిన

వెడవెడ జగనొబ్బగండ ౨ వేముడు పాతెన్.

145

న, ఆపెదసింగమనేనికిఁ బినసింగమనేడును² నన్నమనేడును³ గలిగిరి. ఆయన్న
మనేడే యూరుకచేను బయట గండికొటకు ముట్టడిగా దిగఁగఁ⁴, బోలెపల్లి
బుక్కరాజు రాత్రియుద్ధంబున నన్నమనేనిఁ జంపఁగ⁵ నతనితమ్ముడు⁶ సింగ
మనేడు దనమఱుదిఁ జూపల్లికొండభూపాలుని నప్పునవెట్టిన⁷ [నాతడు]
కరవాలభైరవ, గండభేరుండ, సంగడిరక్షపాలక⁸ దక్షిణదోర్నండమండితం
బైన సేనఁ గలమేటిగాన నాబుక్కరాజు పొడచేటికొటఁ జొచ్చినఁ, గోట
యెక్కి బుక్కరాజున కభయం బిచ్చి తెచ్చెను జూపల్లికొండసుజనఘనుడు.

క. ధాటిం బొడచే డెక్కితి

హోటకముగ బుక్కరాజు ౨ కభయమొసఁగి తా⁹

మేటి విభీషణునకువలె

సూటిగ నీడియము నిండఁ ౨ జూపల్లికొండా.

147

వ ఆపినసింగమనేని వంశావతారం బెట్టిదనిన.

148

సీ వీరాగ్రగణ్యుండు ౨ వెన్నభూపాలుండు

ఖ్యాతి నేరాజు ముత్రతాతతాత

నెటిపాండ్యగజసింహుఁ ౨ డెఱదాచభూపతి

ధాత్రి నేరాజు ముత్రతాతతాత్రి

సంగరాభంగుండు ౨ సింగభూనాథుండు

తనరంగ నేరాజు ౨ తాతతాత

1. A B పిడుగుదనుదారావుకింగ

2 „ న్ను

3. „ అన్నమనేడు

4. „ దిగితె

5. „ జంపితె

6 „ ‘తమ్ముడు’ అనుటతప్పు, ‘అన్న’ యనుట యొప్పు అని తోచుచున్నది

7 „ వప్పువెట్టిన

8 „ సంగడిరక్షపాలక

9 „ కభయంబిచ్చితి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

అదిగచ్చేళ్ళకుం శ డనవోతనూపతి
 త్తొండు నేరాజు శ తాతతండ్రి¹
 చిరకీర్తి యగురావు శ సింగావనిశుండు
 ధట్టింప నేరాజు శ తండ్రితండ్రి
 బిరుదభీకరుడై శ పినసింగనరపతి
 చెన్నొంద నేరాజు శ గన్నతండ్రి
 శూరు డారాజుడై తేయశోషణుండు²
 నారసస్వాంతసేవావిశాలుడై న³
 యచ్చమాంబాతనూజాతు శ డసఘమూర్తి
 రాయరావన్నవోతధరరాధిపుండు⁴

149

డి. మేదినిరాయరా వనెడు⁵ శ మేటి మహాబిరుదప్రతాపసం
 పాదన మచ్చపోతజనపాలుడు సేసిన జెల్లుగాక యీ
 పాదలి మన్నెబందల⁶ కరపాత్రపురాజుల కేల గల్లు దా
 నాదల⁷ దాడవంబు శివు శ డాడిన జోగుల కాడ జెల్లునే.

150

సీ. చప్పన్నరాజస్యసంగరస్థలిలోన
 వాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను
 బిరుదనూపురరాజభీకరస్థలిలోన
 వాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను
 బరదెదనాటోపపట్టభ్రమలలోన
 వాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను
 సర్వసర్వసహాచక్రివర్తులలో-
 వాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను

1 A తండ్రి తండ్రి, but the word తాత is transcribed over the line above
 the first తండ్రి by the scribe

B తాత తండ్రి

2. A B చుదనాంశ్రీ

3 „ దిశాలుడైన

4 „ ధరావిభండు

5 „ రావుయను

6 „ పాదరి మన్నెబందలకు

7 „ నే ఆదల

జండభుజదండఖండితశకలవైరి
మండలేశ్వరనుత వైరిపుండరీక
పరిమళాపూర్ణదిగ్దంతిజలవిహార
యహితనిర్భూత రాయరావన్నపాత

151

క. ఒకమెతుకున నొకనాకలి

ప్రకటితముగఁ దీర్చరామ శ పదివేపుర సి
వొకమెతుకున రక్షింతువు
అకలంకా రాయరావు శ అనపాతాంకా.

152

క. సమ్మెటసోముని సరెపలి¹

తిమ్మని నలకొండవీటి శ దిక్కున మొఱయి
దమ్మటము వేసి గెలిచితి
వమ్మక్కా రాయరావు శ అనపాతాంకా

153

సీ పోరుషంబున నిపు శ పానగల్గొదిగాఁ

. గోటరాజ్యంబెల్ల శ గొల్లలాడి
యేపుమై రాజమహేంద్రంబు మేరగా

. రెడ్డిరాజ్యంబెల్ల శ రేగఁ గొట్టి
బాహుబల్లినిఁ జెన్నపట్టంబుమేరగాఁ

దిగుటురాజ్యంబెల్ల శ దెబ్బఁ దీసి
మొక్కలంబున,² జొచ్చి శ ముద్దోగి³ గీటుగ

బోయరాజ్యంబెల్ల శ బాడిచివైచి

నేర్పు నెఱపించి⁴ రాయల శ నిగ్రహించి⁵

యట్లు సంబెట్ల గెలిచితి శ వాహవమున

విమలచారిత్ర సింగభూవిభుసుపుత్ర

వర్ణితాటోప⁶ రాయరావన్నపాత

154

1 •B సరెపలి ,

2. R.V.C p 123 A B మొక్కలంబున

3 „ ముద్దోజి

4 „ నెఱపించి, A B నేర్పున రప్పించి

5. A B నిర్వహించి

6 B ఘోర , R.V.C p 123

వెలుగోటివారి సంశ్లావతి.

సీ. ¹ [పట్టుసోమకులరాజశ్రవరశురామాంకుండై
 సమ్మెలసోమునిఁ శ జక్కఁజేసె
 ఖడ్గనారాయణగోగాయగోవాళుండై
 సరిషల్లెరాజుల శ సంహరించె
 బట్టతలాటాంకరబల్లరగండఁడై
 యనవేమరెడ్డిని శ నాజిఁ దునిమె
 జగసుండు రాయవేశ్యాభుజంగుండై
 సురధానిబలముల శ సారిది గెలిచె
 ధరఁజె నాతఁడు భీమప్రతాపవిజయ
 బాహుబలశాలి నిత్యసౌభాగ్యశీలి
 లలితసుగుణుడు రేచర్లశకులపవిత్రుఁ
 డనఁగ వెలసెను సింగయశీయన్నవిభు డు.]

155

వ ఆయనవోతమనేనికి సర్వజ్ఞసింగమనేడును* వసంతరాయఁడును 'బుట్టిరి.
 అొ దక్షజండు

156

సీ. సకలవిద్యాభ్యాసోసాహసగరిమంబు
 నూటి మూఱఁగఁ దోడు శ నూపినాఁడు
 కరినశాత్రవయూధశ్రుంకంఠరక్షంబు
 వేడ్కఁ గాళికి భుక్తి శ వెట్టినాఁడు
 సాధుమార్గక్రియాసాజన్యమున నీతి
 చెలఁగ సద్వర్తనల్ శ చేసినాఁడు*
 సంతతార్థినాతశ్రమముదయంబులతోడ
 వెలయ బాంధవము గావించినాఁడు
 అతఁడు భూపాలమాత్రుడే శ చతురవిభవ
 విజితజంధారి* సర్వజ్ఞశ్రవిగ్రహంబు

1 This verse is not found in the Velugōtivarī Vamsāvalī, but is quoted both in VVC and RVC

2. VVC p 63, RVC p 12 పిఁసింక

3 A B న్ను

4 „ తతహేతిచెలిగి వర్తనలుగా జేసినాడు

5 „ విజితజంధారి

వాసికెక్కిన రేచర్ల వంశవారి
శీతకరుడగు రేచర్ల శ సింగవిభుడు.

157

సీ. రాధేయుదానంబు శ ప్రాభవం బంటిమా
యూడునో యూడదో శ యూడరాదు¹
సురభూజములవార్త శ సొబగు పొమ్మంటిమా²
యెండునో పండునో శ యెఱుంగరాదు
జలదంబు³ చాగంబు శ చర్చింత⁴ మంటిమా
మెఱచునో పఱచునో⁵ శ మెచ్చరాదు
కామధేనువునీగి⁶ శ గణుతింత మంటిమా⁷
కట్టునో వట్టునో⁸ శ కానరాదు
తోలు చూపక యుడివోక శ తూలిబొక
కొమ్ము గ్రువ్వక⁹ కయికొండు శ కోర్కు లనుచు
బ్రధనవిజయుండు ఖడ్గనారాయణుండు
ఇచ్చు గవులకు సింగభూమిశ్వరుండు.

158

వ. శ్రీనాథుండు సర్వజ్ఞనిసముఖమునకు¹⁰ బోవుచు శారదాంబను బ్రార్థన
చేసిన పద్యము

159

సీ దీనారటంకాల శ దీర్ఘమాడించితి
దక్షిణాధీశు మురత్యాలశాల
బలుకుతోడై తాండ్రభాషామహాకావ్య
నైషధగ్రంథసంపదర్శమునను

1. A పూటలోదాటమోహరాదు, B పూటలోదాటిలోపూరాదు

2. A B వోమ్మట్టిమా

3. ,, జలజంబు

4. ,, చర్చింతదంటిమా

5. ,, మెఱచునో పఱచునో

6. ,, కావనినువయ్యాగి

7. ,, గణుతింతదంటిమా

8. ,, పట్టునో

9. ,, తోలుచూపక పుడిబొకతూ(లి)డివోక(కొ)మెమ్ములె(ంప్ప)వ్వక

10. ,, సమఖానకు

బగులఁగొట్టించి తురద్భటవివాదప్రాధి¹
 గాడడిండిమథట్టు శ కంచుధక్క
 చంద్రభూపక్రియాశక్తిరాయలయొద్దఁ
 బాడుకొల్పితి సారస్వతభామవిరుదు
 ఇంతకాలంబువలె గాదు శ వింతరీతి
 నెట్లు మెప్పించెదో కదా శ యింకమీఁద
 రావుసింగాంకభూపాలు శ ధీవిశాలు
 సకలసద్గుణవికురంబ శ శారదాంబ
 సీ ఏమిచ్చెరా యోరి శ యెమ్ము లిచ్చె దధీచి²
 యెమ్ము లరులకుఁదా శ సొమ్ము లగునె
 మహిమ చెప్పెద వోరి³ శ మాంస మిచ్చెను శిబి
 కండ లరులకు బంశగార మగునె
 జీయూతనాహనుం శ డేమిచ్చెరా యోరి
 యడిగినఁ బ్రాణముల్ విడిచె సపుడు
 కర్ణునిత్యాగంబు శ వర్ణించెదవు భట్ట
 వర్మ మర్థికి పట్టువల్వ యగునె⁴
 పూని యవి చెప్పఁ జూపఁగా శ రాని యీవు⁵
 లెన్నఁడో నాటి వార్తల శ కేమి చెప్పఁ
 బ్రధనవిజయుండు ఖడ్గనారాయణుండే
 యిచ్చుఁ గవులకు సింగభూమిశ్వరుండు. 161
 వ. సర్వజ్ఞ సింగమనేడు శ్రీనాథునకు సమస్య యిచ్చినపద్యము 162
 ఉ. తక్కక రావుసింగవసుధావరు⁶ డర్థుల కిచ్చుచున్నచో⁷
 దిక్కులలేని కర్ణుని దశధీచిని భేదరు వేల్పుమాఁకుఁ బెం

1 A B దుర్భటవివాదప్రాధి(మ)ర

2 „ తనయమ్ములిచ్చెదంచు

3 „ చేతదవోరి

4 „ వర్మమర్థులకు పట్టుశాల(ల్వ)లగునె, V P Sastri Si. Sr App p 5
 చర్మమర్థికి పట్టుసాలువగునె

5. „ పూనియ(క)విచెప్పచూపరానియీవు, V P Sastri, Sr Sr App p 5
 పూనికలిఁ జెప్పఁజూపఁగో రానియీవు

6 „ ధరణీశ్వరుండు

7. „ అర్థులకిచ్చునన్నచో, V P. Sastri Si Sr p 190 అర్థులకర్థమిచ్చుచో

- వెక్కిన కామధేనువు శిరబీంద్రుల నెన్నెడు భట్ట దిట్టవై¹
కుక్కవో నక్కవో ఫణివో శ్రోతివో పిల్లివో బూతపిల్లివో² . 163
- ఉ. ఇమ్మహి రావుసింగమనూజేంద్రవసంతుని³ యీవు లెన్నుచోఁ
గ్రమ్మి దిధీచిభానుసుతరకల్పక మేఘులఁ జెప్పనేల యీ
బొమ్మిక వెట్టులాటలును శ్రీ బూని కళాసపు మొత్తులాటలున్
దుమ్ములచల్లులాటలును శ్రీ దూకొని నీఘల చల్లులాటలున్. 164
- వ. అతనియనుజుండు. 165
- క. భట్టనఁగ రుద్రరూపము
భట్టనఁగా రాచవేల్పు శ్రీ పాటిచనియా
తొట్టరిరాజుల కబ్బునె⁴
రట్టడి సత్కీర్తికాంత శ్రీ రావువసంతా 166
- చ. నడవడి చక్కగాద యొకనాడును⁵ బుక్కిటఁ జేహమాన దే
ర్పడ వినఁ జెప్ప లేదు పెనుబండువునందును గాలిద్రావు నీ
బడుగును నేల పొంద నని శ్రీ పాసి వెసం⁶ జనుదెంచి కాదె యీ
పుడమి వరించె వేడ్క నృపరపుగవు రావువసంత రాయనిన్. 167
- వ. సంతతికి ధర్మానేడు మొదలు 168
- చ. కదనమె బొమ్మరిల్లు చెలికత్తెలి వీరజయాం నామణుల్
మదకరిమ స్తకుంభములు శ్రీ మాటికి దొంతులు⁷ సంగరసల్లి⁸
గుదికొని పడ్డ రాహువుల⁹ శ్రీ క్రోవులు గుజ్జనగూళ్లు బాపురే
• పాదలెడు¹⁰ రాయలపు ననఁపొతయ ధర్మని ఖడ్గపుత్రికిన్. 169

1 A B నెన్నెడు భట్టదిట్టవై

2 „ వసంతములీవులెన్నుచో

3 „ కబునె

4 „ నడవడిచక్కగాదు(వొ)వొకనాడును, cf V P Sastri, S1 S1 App p 5.

5. V V C. p 70 ఫణిన్

6. A దొత్తులు

7 B రాహువుల

8. A B పాదలుచు

వెలుగోటివారి వంశావళి

చ పాలుపుగ రాయరావు ననరవోతయధర్మకుమారచంద్ర నీ
చెలువపు వామపాదమునఁ శ జెల్వ వహించినయందె మ్రోత¹ దా
ఘలుఘలు ఘల్లుఘల్లు మనఁ శ గంపిలు రాజుల గుండె లన్నియున్
ఝలుఝలు ఝల్లుఝల్లు మని శ చల్లిక గుబ్బటిలంగ² నెప్పుడున్. 170

ఐ. అతని కుమారుండు. 171

సీ సోమకులంబు రాజుల నీవు సాధింప
శంకఁ జంద్రుం డొక శ వంకవోయె³
హేమాద్రిదానచింతామణి వని మ్రోగఁ⁴
గనకాద్రి యొకవంకఁ శ గదలకుండె
గజదళసంహారశ్రవిజయంబు గైకొన్న
గజబిజి మాని దిగ్గజము లొడిగె⁵
హపనారాయణరూఢి నీ వెచ్చిన
హరి నరసింహత్వ శ మాచరించె
నీకు నేరాజు లీడు విశేషచరిత
కలితమూవగురాయర⁶ శ గండబిరుద
భవ్యచారిత్ర ధర్మభూషాలపుత్ర
రాయరావైన మేదిని శ రావుతిమ్మ⁷. 172

సీ నారసింహ స్తంభశసారంబు లోహంబు
బడబాసలజ్వాల శ పాడుకొల్పి⁸
మందరశైలంబు శ మానై న దాశలి
బలురాహుదంష్ట్రలు శ పట్టుకార్లు

1 A B మోత

2 , గుబ్బగలంగె

3. „ వంకనోర (వంక)వో,యె

4. , మోగి

5. A లొడవె , B, మెడలె

6. A B గలిగినముగురురాయరగండబిరుద

7 A రాయతిమ్మ , B రాయరావుతిమ్మ

8. A కొల్పి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

ఒత్తిన¹ సప్తపాత్రయువులు తిత్తులగాడ్పు
భుజగాధినాథుండు శ్రీ బొగ్గుబ్రోవు
నిటలాత్తుడమరు వార్యట²మైన సంబెట
డంబైన కాలకూటంబు పదను .

మిహిరబింబంబు నిద్దంపు³శ్రీమెఱుగుసాన
వీరభద్రుండు నెఱవాదికారుకుండు⁴
సృష్టిమించిన నీఖడ్గసృష్టి నౌర
రాజసముకొమ్మ మేదిసీరావుతిమ్మ.

173

ఉ. ఈతడు గూర్జరాధిపతి శ్రీ యీవలివారలు చోళపాండియుల్
ఆతల నంతె భూపతుల⁵ శ్రీ టావల సోమకులేశు లంచు వి
ఖ్యాతుల⁶ రావుధర్మనివరాత్మజు⁷ తిమ్మనియందెరాజులన్
జేతులఁ జూపి చెప్పదురు శ్రీ చేడెలు పాదము లొత్తు నత్తఱిన్.

174

వ. ఈతిమ్మానేనికి ధర్మానేడును⁸ చిటిదాచనేడును⁹ గలిగిరి. అం దగ్రజండు.

క. కారాకు డుల్లి తరువులు
మారాకులం పెట్టుఁగాక శ్రీ మాటికి మగుడన్¹⁰
మారాకు పెట్టుఁ జెట్టా
ధారుణి పతికేల రావు శ్రీ ధర్మవృపాలా

176

వ ధర్మానేనిసంతతి రావువారు

177

1 A వొత్తుఆన, B వొత్తున

2 „ నిటలాత్తుడమరుగార్భటమైన

3 „ యిద్దుర

4 „ కారుకుండు

5 V V C, p 71 చోళపాండ్య భూ. సేతలు వారు వింధ్యధరణీపతు
టావల సోమవంశ విఖ్యాతులు నంచు

6 A సోమకులేశులయ్యి విఖ్యాతులు, B సోమకులేశు లయ్యివిఖ్యాతులు

7. V V C, p 71 రావుధర్మవృపునాత్మజు

8. „ న్ను

9. „ న్ను

10. A మెగుడన్

సీ కట్టనో వట్టనో శ కామధేనువు దాను¹
 మాడిదో పాడిదో శ చూడగాదు
 కాచనో కావదో² శ కాక వేలుపుజెట్టు
 ఎండునో పండునో శ యేటిఫలము
 చిక్కునో తిక్కునో శ చింతామణిశ్రేణి
 త్రవ్వమో రువ్వమో శ రాళ్లతోడ
 పెరిచునో పరిచునో శ మేఘుఁ డొక్కొకచోటఁ
 దేలునో వాలునో శ తెలియరాదు
 అచుచుఁ దమలోనఁ దలపోసి శ రరివరులు
 ఈగి నీతోడ నితరుల శ నెన్నలేక³
 రాజనిర్భంగ రణరంగ శ రాఘవేంద్ర,
 రావుచిటిదాచభూపాల శ రసికలోల

178

వ తద్వంశోద్భవుండు

179

ఉ అక్కరొ, తోడితెమ్ము సుగుణాకరు⁴ దాచయచున్నవోతు, నే
 మ్రొక్కక కాని రాఁ డెటులు శ మ్రొక్కుదు రాజులు వానియందియన్
 గ్రీక్కిఁ బుచ్చునార లదో శ కీడ్పడి మ్రొక్కిన యాలతాంగికి
 అక్కట! మానహాని యగు శ సంతకుఁ జాలినఁ జాలు మ్రొక్కెదన్. 180

వ అశ్వోతానేవికి మాదానేడు పుట్టెను

181

ఉ. దాచయచున్నవోతివసుధావయమాదయనాయ కేంద్ర, నీ
 వేచిన⁵ రాయరావు బిరు శ చెక్కువగా రిపులైనయట్టి యా
 రాచకుమారవర్ధమ ల శ రాసి యురింబుల డాగు లొత్తినన్⁷
 జూచివారు నిన్దరియఁ శ జూడరు⁸ నీబిరుదప్రసిద్ధికిన్.

182

1 A B కేసువనదా

2 „ కాయదో

3 „ రవ్వమో

4 B అక్కరొతోడి తెమ్మసుగుణాకరు

5 A B వాయదె

6 VVC p 74 మాదననాయకుండు తా. సేచిన

7

రాచభరాధినాథులయరంబుల డాగులనొత్తగానెదన్

8 A B చూచివారు నిం తునులి చూడరు VVC p 74 చూచిస్పృకింప
 రయ్యరుల సుందరుల

వెలుగోటివారి వంశావళి.

వ. ఆమాదానేనికి నెఱసూరానేడును¹ నలసూరానేడును² గలిగిరి. నలసూరా
నేనిసంతతివారు సూరా నేనివారైరి³ ఎఱసూరానేనికి నేచఘనే
డును⁴ మాదానేడును⁵ గలిగిరి, మాదానేనిసంతతి పోలూరివారును,⁶
నేచఘనేనిసంతతివారు వెలుగోటివారును[నైరి]⁷. ఆయేచఘనేనివంశావ
తారం బెట్టి దనిన. 183

క. ఆయెఱసూరపకును గరు

. నాయనుడు విరోధిభూచిరార్చితవివిధో
పాయనుడు పుట్టె నేచఘ
నాయనుడు కవిసవిధోకల్పనగము ధరిత్రిన్. 184

ఉ శ్రీలలరంగఁ బాండ్యగజసంహుడు గ నఁ జలంబుపెంపునన్
లాలితపట్టభూషణతరలాటము సూరస రేంద్రు¹⁰ నేచఁడున్¹¹
ఆలములోన నశ్వమున ర కాదటఁ బెట్టినఁ బెట్టుఁగాక యే
జాలియు మాలి యాచిరుడు¹² ర చయ్యన నన్యులు పెట్ట శక్యమే 185

వ అతనికుమారుండు. 186

ఉ సంగరసవ్యసాచి¹³ దృఢరసత్యధురంధరుఁ డేచభూమి భృ
త్పుంగవునందు¹⁴ భూభువనరభూషితభూరిగుణాంబురాశియై
సింగన సంభవించె నతిశీఘ్రము దాని నెఱింగి వైరిమా
తంగము లేఁగి కొల్చు సతతంబును మన్నె మెకంబు లన్నియున్ 187

1 2 స్ను

3 వారస్ను

4 5, 6, 7, A B. స్ను

8 A B కవిసవిధ

9 This short prose passage అతనికుమారుండు seems to have been
wrongly inserted here by the scribe.

10 A B సూరరే

11 V V C p 75 substitutes మాధవుండా

12. A మాలియంబిరుడు, B మాలియ్యం

13 ,, సంగరసవ్యసాచి

14. ,, భూ । పుంగవునందు

వ ఆపిచసింగమ నేనికుమారుడు నిర్వాణరాయపనేని పరాక్రమం బెట్టిదనిన.

మ బలవెల్లెగ్ హరిభక్తియుక్తి దినకృత్యం బెల్ల ధర్మక్రియల్¹
నిలువెల్లెగ్ దయరూప మెల్లయెడలగ్ శ నిర్గర్వ మశ్రాంతముగ్
గొలువెల్లెగ్ గవిగాయకావళి² పరశ్రీశీశ్వరుల్ సాటియే
వెలుగో శేచమశౌరి³సింగసకలోరస్వినాథరాయన్నకున్. 189

క. వెలుగోటి కోటపై గొడు
గలవడఁ బట్టించుకొన్న శ యగ్గజపతి⁴ దా
వెలుగోటిరాయవిభుఁ డన
సలఘుతరంబైన నామ శ మతనికి గలిగెన్. 190

గీ. పామకొన్న యనావృష్టి శ పరిహారముగఁ
బ్రతిన వానలు గురియింప శ బ్రాహ్మణులకు
నగ్రహారంబు లొనరించె శ నడిగినట్లు
ధీయుతుడైన వెలుగోటి శ రాయఘనుడు. 191

సీ మాటాడితప్పెడు శ మన్నిడు మన్నిడె
పాటిమాలిన లజ్జ శ బడుగుగాక
నమ్మించి చెఱిచెడు⁵ శ నరకతి నరపతే
గుఱిలేని⁶ గుఱ్ఱాల శ గురువుగాక
రప్పించి చెఱిచెడు⁷ శ రాజును రాజులై⁸
మానంబులేనట్టి శ మాలగాక
పలుకు సత్యములేని శ ప్రభువును బ్రభువలై⁹
ముక్కు-సెపులులేని శ మొఱ్ఱిగాక

1 VVC p 80 దినకృత్యంబులన్ ధర్మముల్

2 VVC p 80 and V P Sastri, (Cmm 1 p 58) గాయకాళి

3 A B దర VVC p 80 యితరుల్, V P. Sastri (Cmm p 58) యితర

4 V P. Sastri (Cmm p 58) వెలుగోట్టస్వయనారసింహ

5 A B యగ్గజపతి

6 „ చెరిచేటి

7. B గురులైన

8. A B చేరిచేటి

9. „ రాజుయే

10 „ ప్రభువుయే

వేరు సీసాటి మన్నీలు శ విశ్వమునను ?
శత్రునిశ్శంక, వెలుగోటి శ శాసనాంక,
భాగ్యచారిత్ర, సింగభూతపాలపుత్ర
మనుజవిబుధేంద్ర, పెదరాయ శ మండలేంద్ర

192

సీ. ఎలమితో మాటప శ ట్టిచ్చి నిల్వంగలేని
యల్పుల విటుండు సీతయడపవాఁడు
పరదళంబులఁ గని శ భయమంది పాతెడు
కోచల బొజుఁగు సీతగొడుగువాఁడు
కొలిచిన వారల శ కొలఁదెల్లి¹ నడవని
లండీలవిటుండు సీతగిండివాఁడు
అర్థులనెల్లఁ గృ శ తార్థులఁ జేయని
కూళల బొజుఁగు సీతకుంచెవాఁడు

వేరు సీసాటి మన్నీలు శ విశ్వమునను ?
శత్రునిశ్శంక, వెలుగోటి శ శాసనాంక,
భాగ్యచారిత్ర, సింగభూతపాలపుత్ర,
మనుజవిబుధేంద్ర, పెదరాయ శ మండలేంద్ర.

193

సీ మద మహీనాథుల² శ మెదడు బోనము సేసి
ప్రత్యర్థి దంతముల్ శ పప్పుసేసి
³యుగ్రాహితులగుండె శ లూరుఁగాయలు సేసి
శత్రుబాహువులు పశచ్చుభులు⁴ సేసి
యరిరాజరక్తంబు శ లానవాలుగఁజేసి⁵
నిష్కరాజులకొప్పు శ నేయిసేసి

1 B కొలజేరి

2 ,, మజేభాదుల

3 This line is not found in B

4 A బాహులుపచ్చుభు

5 B రానీహముగ

... ..¹

... ..

మొనసినీఖడ్గ భేతాశరముఖ్యులకును
విందుసేతురు సంగ్రామరవిధులందు

[వేరు నీసాటి మన్నీలు శ విశ్వమునను ?]
శత్రునిశ్చంక, వెలుగోటి శ శాసనాంక,
భాగ్యచారిత్ర, సింగభూతపాలపుత్ర,
మనుజవిబుధేంద్ర, పెదగాయ శ మండలేంద్ర.

194

సీ. శ్రీహరి నత్తటి శ జిత్రాబ్జమున నుంచి
మానంబుఁ జూచు²గా శ మేన నలఁది
తన సహాయంబుగా శ ధర్మంబు సమకట్టి
కోపంబు చూపుల శ కొనలఁ దాల్చి
బిరుదును దెగువయుఁ శ బెనఁగొన సంధించి
కరుణయుఁ దాల్చియుఁ శ గట్టి పెట్టి
ప్రతిపక్ష ధారుణీ శ పతుల గుండె లగల్చి³
లీలమై గరవాలుఁ శ గేలఁబూని
యడుగు తడయక⁴ దడఁబడు శ నడుగు లిడక
తలఁపు చెదరనీయక లేక⁵ శ దలఁచు కొనక
తురగరేవంత చాతుర్య శ గరిమ మెఱసి
రణముఁ బొడఁగ నె సింగయ శ రాయవిభుఁడు.

195

వ. ఎటు⁶వలెను.

196

1 A line is omitted

2. A B జాడు

3. „ గుండెలుపగుల

4 „ తడ బడక తడబడ

5. „ చదరక లేక

6. A యిటు

వెలుగోటివారి వంశావళి

<p>సీ. రాక్షసావళి డాయు శ రామచంద్రుని రేవఁ గురుబలంబు నెమర్చు¹ శ నరుని పగిది భండనంబున నిల్చు శ భార్గవు భంగిని హాలాహలము జుట్టు² శ హరుని మాడ్కి నురగేంగ్రు వెనుకొనుగరుడుని చాడ్చుచ నసహాయుఁ డగు³ విక్ర శ మార్కు శిల్పి ధరను గేసరిఁ జూచు⁴ శ శరభంబు రీతినిఁ గరితండములఁ గన్నరహరి విధముచ⁵</p> <p>రణజయోత్సాహలక్షణ శ రభస మెసఁగ నిలిచె⁶ మహనంది పడమటరీనిఖల మెఱుఁగ వంశపావన రేచర్ల వంశజుండు⁷ రాజతిలకుండు వెలుగోటి శ రాయఘనుండు</p>	1:7
<p>వ అప్పడు</p>	198
<p>క. పరివంధికోటి విచ్చుగఁ⁸ దఱుముచుఁ జెండాడి ఖడ్గరథారావీధిక్ దురమున సింగయరాయం డరిమిలి⁹ జయలక్ష్మికాంతరీనాకర్షించెన్</p>	199
<p>వ ఆసమయంబున</p>	200

1 A జూచు రామచంద్రుని బలంబు అకెమర్చు

B జూచురామచంద్రునిలేవ

2. A అలాహలముచెరునిచెరు

3. ,, అసహాయుడగు

4 ,, ధరకేసరిని

5 ,, హరియుభౌతి

6. ,, నిలిచ, B నివిచ

7 A B వంశపావనుడు రేచర్లవంశజుండు

8. ,, విచ్చుగ.

9 ,, రాయడు అరిమెను

సీ. నారదుం డాహరినామకీర్తనసేయ
 వ్యాసప్రహ్లాదులు¹ శ డాసి రాఁగ
 వరుస విష్వక్సేన శ వాసుకుల్ పొగడంగ²
 జయవిజయాదులు³ సాగి⁴ కొలువఁ
 బన్న గాశనుడు పెం శ పార⁵ ముందఱఁ జన
 సంజనానూనుఁ డం శ తంత నడవ⁶
 నింద్రాదిదేవత శ లెల్ల నుతింపంగ
 గంధర్వకిన్నర శ గాన మెసఁగ
 సకలవైష్ణవ సన్నాహాసమితి చేరి
 పరిణమింపంగ వై కుంఠ శ వదముఁ గాంచె
 ద్రిజగముల వెల్గు⁷ సంగ్రామ శ దీక్షగురుడు
 రాయభూపుడు⁸ రెండవరాఘవుండు.

వ తడనంతరంబున.

సీ. ఘనతరమందారిశక్తల్పకంబులనీడఁ
 గడువేడ్క విశ్రాంతి శ నడచి నడచి
 ప్రాకారవిలసిత శ ప్రాథరత్న ద్వార
 ములు సొచ్చి మదిలోనఁ శ జెలఁగి చెలఁగి
 సురుచిర⁹ మణిమయ శ సోపానములకాంతి
 తఱచైన ఏధుల శ మెఱసి మెఱసి
 వై కుంఠసౌభాగ్యశ్రవై భవస్ఫురణలఁ
 జూచుచుఁ బలుమాఱు శ సొక్కి సొక్కి
 వచ్చి వై కుంఠ నగరంబుఁ శ జొచ్చి రాఁగ
 దేవభామలు¹⁰ స్వర్గముఁ త్రోవ నిల్చి

201

202

1. A వ్యాసప్రహ్లాదులు
2. ,, విష్వక్సేనవాసుడిగి ప్రముఖులు
3. A B జయవిజయాదులు చేరికొలువ
4. ,, పన్నగశయనుడింపార
5. A. అంజనినూరుడు అందమొంద, B అంజనానూనుండు అందమొంద
6. A B వెలయు
7. ,, భూవరుడు
8. ,, కమనీయ
9. A భామినులు B భామునులు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

భూనుతుంబుగఁ దమలోనఁ బొగడి రెలమి

రమణ నిట్లని సింగయశ్రరాయవిభుని.

203

ఉ. పాయక శంఖచక్రములు బాహులఁ జెన్నుగఁ దాల్చి యాదినా
రాయణురేవ ముక్¹ దివికిఁ రాఁ గనుఁగొంటిమి రంభ, యెవ్వరే?

తోయజనేత్ర, యాజ భయశ్రదోషము నొందనివాఁడు ఖడ్గనా
రాయణుడైన సింగవిభుశ్రరాయప విష్ణునిఁ గొల్పి వచ్చెనే

204

మ. అవుగా కే నిట నీదుపల్కునిజమో? శ్ర యామాట తధ్యంబెకా
భువిలో నాజని నీల్లవీరుల సదా శ్ర భోగింపమా, క్రొత్తటే ,
యపునే యూర్వశి,² చూడఁ డన్యసతులకా శ్ర ఆవార్త ము నివ్వంటి మే
ధవళాక్షి, వెలుగోటి రాయప మహాధర్మిష్ఠి ధీరుండటే.

205

సీ పరులు పెట్టిన వృత్తి శ్ర పరనారివ్రతముగాఁ

జూచిన చూపుగాఁ శ్ర జూచినాఁడు

తాత పెట్టినవృత్తి శ్రధరయెల్ల నెఱుంగను

తల్లిభాసంబుగాఁ శ్ర దలఁచినాఁడు

తండ్రి పెట్టినవృత్తి శ్ర తల్పిబ్బుసేయక⁴

చెలియలిమాటుగాఁ శ్ర జేసినాఁడు

తాను బెట్టినవృత్తి శ్ర తలఁపులో నెప్పుడు

నాఁడుబిడ్డలరీతి శ్ర నరసినాఁడు

అతఁ డిన్నిగుణంబుల⁵ శ్ర సనుసరించుఁ

జెలఁగి యెప్పుడు నాచూచు శ్ర సేవఁజేయు

వసుధలోపల⁶ సింగభూవరుసుతుండు

రాయనుతుండైన⁷ వెలుగోటిశ్రరాయఘనుఁడు.

206

1. ఓ డేవము

2. ,, యాశ్వరి

3. A B జూచినయాచూపు

4. ,, తంబిచ్చుకాయక

5. ,, అతడు యిన్నిగుణంబుల .

6. A వసుధలోపలయు ,, B వసుధలోపలయు

7. B రాయసుతుడైన

వెల్గుగోటివారి వంశావళి.

- క. ధనమును బ్రాణము రెండును
దనరంగాఁ బాత్రములను¹ శ దాచిన వాఁడే
వినుమా సింగయరాయఁడు
చనఁగాఁ బొడఁగంటి మింతరచాలదె మనకున్. 207
- క. అనవిని సింగయరాయఁడు
పనివిని వై కుంరనగరిప్రాంతముఁ జేరెన్
ఘనసురమునియతి²నికరము
వినుతింపఁగ నరి కోటిరవేడ్కలఁ బొగడన్. 208
- వ అప్పుడు. 209
- చ. రవిశతకోటితేజమున³ శ రాజితమై తను వొప్పు⁴లక్ష్మితో
నవకముదాల్చి⁵ కొస్తుభమునవ్యపదస్థితి మించుదేవునిన్
సవినయభక్తిఁ గాంచి యటు శ సాగిలి దండము వెట్టి నిల్చినన్
దివిరిన వేడ్క మూలమగుదేవుఁడు రాయపఁ జూచి యిట్లనెన్. 210
- ఉ. ఈతఁడు నారదా, వినుమ శ యెంతయు మత్ప్రియుఁడో జగంబునన్
ఈతఁడు నాదుదాసులకుర నెచ్చినసేవ ఘటించు నెప్పుడున్
ఈతఁడు మామకస్మరణ నేమఱు డెన్నఁడు భావ వీధిలో
సీతఁడు మత్పురాణముల శ నెన్నుచు⁶ మేలు ఘటించు నెప్పుడున్. 211
- వ అనుచు నానాయకరత్నంబు నాలోకించి 212
- సీ. వచ్చితే రేచర్ల వంశపవిత్రుండ,
సత్యవచోల్లాస, శ నిత్యయశుండ,
రావయ్య⁷ ఖడ్గనాశరాయణబిరుదాంక,
పరధనవర్జిత, శ పావనుండ,

-
1. A B చోట
 2. „ యెతి
 3. „ మును
 4. „ వపు
 5. సవభుముదాల్చు
 6. „ మప్రియుడై
 7. „ మాభవస్మరణ యేమరకెన్నడు
 8. „ నెన్నెటు
 9. „ రమ్యమా

- కుశలంబైకా గాయగోవాళ నీకును,¹
 నోపర సారీసహోదరుండ,
 పరిణామమే² నీకుఁ బద్మవంశపవిత్ర,
 పరమశ్రీవైష్ణవపారిజాత,
 • యనుచు సంతోషచిత్తుడై శ్రయభినుతించి
 యిష్ట మెయ్యెది వేడుమీ రయిత్తు ననిన
 ఫాలమునఁ గేలు కీలించి శ్ర ప్రస్తుతించి
 • రసికతను³ బల్కె సింగయరాయవిభుఁడు. 213
- ఉ సింగయరాయభూవిభుఁడు శ్ర శ్రీహరిఁ జూచి చుటించి దేవ శ్రీ
 రంగములోనఁ బూని ధనశరాసులు విప్రుల కిచ్చి యాగముల్
 సంగతిగా నొనర్చినను శ్ర సద్గతి గల్గుట మర్ల భంబ యీ
 సంగరభూమివంక మిము శ్ర సందరిసింపను గల్గెఁ జాలదే 214
- క. ఇల⁴ బ్రహ్మచర్య మాదిగ⁴
 వలసిన యాశ్రమము లెల్ల శ్ర వ్రతనిష్ఠులతో
 సలిపిన పుణ్యులు నినుఁగనఁ⁵
 గలుగుదురే నీదు⁶ చరణశకమలముఁ గంటిన్ 215
- చ. అనిన సరోజలోచనుఁడు శ్ర నాదర మొప్పు⁷ గటాక్షవీక్షలతో⁸
 గనుఁగొని రాయభూరమణ, శ్ర కాంచితి నిన్ను⁹ సదానురక్తి నీ
 వనయము నాదు సన్నిధిని శ్ర నర్జునభీష్మవిభిషణాది స
 జ్జన[జన]పాల¹⁰ భాగవత శ్ర సంఘములోపల నుండు మొప్పుచున్ 216

1. A B నీకునో

2 „ పరిణామతో

3. „ (స)కితనుబెలికె

4. • „ మొదలుగ

5. „ పుణ్యమున హితము

6. „ కల(రె)దెమిముగాన

7 „ యాదణించి

8 „ కటాక్ష(లో)మేచనుం •

9 • „ మిమ్ము

10. „ సజ్జనపాల

క. శ్రీవిభుడు నాదరించిన
నావిధమున భక్తితోడ శ్రీ సతిరమ్యముగఁ
గైవల్య మేటి¹ కనుచును
సేవించుచు నున్నవాడు శ్రీ సింగయసుతుడున్². 217

క. శ్రీకాంతుని నిజదాసుని
ప్రాకటమగు³ సింగవిభుని శ్రీ రాయపజయముఁ
శ్రీకరముగఁ గవిమల్లన
వైకుంఠారోహణంబు శ్రీ వరుస రచించెన్. 218

శా. ఆరాయక్షితిపాలమాళికి విపరక్షాద్రింద్ర⁴దంభోలికిఁ
శూరశ్రేష్ఠుడు సింగభూమివిభుడుఁ శ్రీ నూకూరి⁵తిమ్మప్పయుఁ
సారోత్సాహి కుమారతిమ్మధరణీశక్రమండు⁶ రంగప్పయుఁ
శ్రీరామేశచతుర్భుజంబు లన నర్థిం⁷ బర్హి రత్నవృత్తిన్. 219

[వ సంతతికి రంగపనేడు మొదలు].⁸ 220

గీ. అతని పుత్రుండు రంగక్షమాధిభర్త
చెలగి ఖడ్గంబు నిశ్చేడి శ్రీ జేసినాడు
స్వర్గపురమున కరిగెడు శాత్రువులకు
మార్గజైకని రాఘటమార్గమునను. 221

ఉ. రంగపనేనియబ్బవృత్తము గోపనృపాలు ధాటికిఁ
సంగరరంగభూములను శాత్రవకోటులు నిల్వలేక సా

1. A B మెచటి
- 2 „ సింగయరాయడు
- 3 „ ప్రాకటితగ
- 4 „ వలిక్షాద్రింద్ర
5. V V C p 82, A B నోకూరి
6. A. B పాలుండు
- 7 „ సర్థిం

8 In the place of this passage, సంతతికి కుమారతిమ్మానేడు మొదలు
is found in the Mss, but the verses that follow describe the
descendants of Rangapa

9. A B యనుజాండు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

- రంగముఖీలలములను శ రాజ్యకపింద్రతురంగసంపదల్
సంగతి నప్పనం బొసంగి శ శైలములన్ విహరింతు రెప్పుడున్ 222
- వ. సంతతికిఁ గుమారతిమ్మానేడు మొదలు ¹ 223
- చ. కుదురుగ మిమ్ముఁ గొల్చి ² వెలుగోటిపురింద్రకుమారతిమ్మ మేల్ ³
గదియఁగ ⁴ నగ్రహారములు శ గైకొనఁ జూతురు భూసురోత్తముల్
బెదరక మీకరాసి ⁵ హతిఁ శ బెల్కుటి ⁶ వైరులు పోయి యూర్వశిఁ
గదిసి కుచాగ్రహారములు శ గైకొనఁజూతు రదేమి చిత్రమో. 224
- క. ఘనుఁ డాకుమారతిమ్మన
కు నయార్ణవగాళి పెద్దకొండవిభుండు
గనితిమ్మభూకశత్రుఁడు
పినకొండవిభుండు గల్గి శ పెంపొంది రిలన్ 225
- వ. అం దగ్రజుండు, 226
- ఉ ధీవిభవుండు రాయవిభుతిమ్మధరాతలనాధుపెద్దకొం
డావనిభర్త మన్నియసురరాధిపుండ్ర నటుగాకయున్న సు
భావితలోకపాలన మ శ భంగురభోగవిభూతి వజ్రభూ
షావృత ⁷ బాహుదండ మరయన్ నృపమాత్రుల కేల కల్గెడున్. ⁸ 227
- క. ధరణిఁ బెదకొండభూవరు
వరతనయుండు తిరుపతీంద్రవర్యునకున్ శ్రీ ⁹
వరుండును నరుండును మరుండును
సరియగుదురు నీతిచాపరసౌందర్యములన్. 228

1. A B తద్వంశోద్భవుండు కుమారతిమ్మ ప్రభుండు But this would make

Kumāra Timma a descendant of Gōpa of the preceding verse

2 V V C p 83, కుదురుగ నాశ్రయించి

3 V P Sastri, Omm. 1 p 57 కొమార తిమ్మనిన్

4 V. V C p 83 గదియును

5 B కదాళి

6. A B బెట్టిన, of V P Sastri (Omm 1 57)

7. A లోకపాలిత. .భూషాయత, B లోకపాలిత...భూషాయత

8. A, B. కల్గెనే

9 ,, వరునయ్యవతుం

వ. [అగనితిమ్మానాయని పరాక్రమం బెట్టి దనిన.]¹

229

సీ. చుడరోషస్ఫూర్తి శ తొండమారయ గుళ్ల
కోట నిరాఘాటరథాటిఁ గూల్చె
నచ్యుతదేవరాయలుఁ రాయమన్నీల
బొజుఁ గితుడని పోటుఁ² బొగడ నెగడె
గడిఁ దాటిరాకుండ శ వడిఁ దాకి మలకకా
ల్బలముల నేల కారల్బలముఁ జేసె
నెఱిదిమ్ముఁ గొనసారి శ నెరదిమ్ము బిగఁ³ బట్టి
ఘటియించె గృధ్రకంఠకాలి⁴ మ్రోలఁ
దోలి తొప్పరలాడి చేరబ్రోలి⁵ తిమ్మ
నృపుని వధియించె నాబాలవృద్ధుఁ గను
సోమకులముఖ్య భార్గవశరామభీమ
విరుదములు మించఁ గనితిమ్మనరవరుడు.

230

సీ ఒకపారి కందవోల్ శహాన్నపునాయనిఁ
జెండవె కుచ్చెల శ చేనిమేర
వీరయశాంతభూతవిభునిఁ దోలాడవె
తలఁకి పాఱంగ⁶ నుద్దండవృత్తి
నన్నూరియొద్ద నున్నతవిక్రమంబునఁ
జాయని గెల్వవె శ జగము లెఱుంగ
శాంతభూధవలింగరజనపాలుఁ గొట్టవె
రాణ మీఱంగఁ గృష్ణరాయ లెఱుంగఁ
జేరబ్రోలి⁷ తిమ్మయఁ శ జెండి చెండాడవె
చెలు మదఁగా మట్టచెఱువు నొద్ద

1 A. B తద్వంశోద్భవుండు. But this would suggest that గనితిమ్మ was a descendant of Thirupatēndra of the preceding verse.

2. A బోట B బోటి

3. A B బిగు

4. „ ఘడ్డిచ్చ గ్రోధకంఠాలి

5 „ చాబోలి

6. „ తరువ (వ) యిసుగు నుద్దండవృత్తి

7. „ చేబోలి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

బయిరువభానునిఁ శ బొఱంగఁ దోలవె
 పరఁగంగ నిదె రొంపిఁచెరలయొద్ద
 భానభానుని హితభానుని మొదలుగాఁ
 గొట్టి సప్తాంగముల్ శ గొనవె జగతి
 .అంధదేశాధీశులయిన మన్నెలఁ బోర¹

రాల్పవె² మల్లపురంబు బయట
 నీవు జయశాలివైన ని శ న్నెదుర వెఱచి
 సూరినాయనిసూరుఁడు శ సురుఁగు టరుదె
 చారుమీనాంక రేచర్లశాసనాంక
 రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ

231

సీ. గాయగోవాళుఁడు శ కదలి దండెత్తెనో
 యెడమక న్నదరెనేయిందువదన,
 భిక్షనారాయణాఘనుఁడు కోపించెనో
 తుమ్మి రొవ్వనివంకఁ శ దోయజాక్షి,
 దానచింతామణి శ తముకువేయించెనో
 గుండె జల్లనియెనే శ కోమలాంగి,
 వీశెపట్టుతలాటరవిభుఁగు దా వెడలెనో
 దబ్బాటు వెట్టెనే శ తలిరుబోడి,

అంచుఁ దమకులసతులతో శ ననుదినంబుఁ
 గాని శకునంబులందెల్పి⁴ శ కల్పరించి
 దాఁగియుందురు కానల శ దర్ప మణిగి

. చిత్ర మిది గొమ్మ వెలుగోటిరచిన్నతిమ్మ

232

సీ. చెనసి యేడులభాను శ సేనలఁ గొట్టవే
 వెనుక ముందయి గముల్ శ విచ్చి పాఱ
 నొరసి శందనవోలి శ హొన్నప్పనాయని
 . మర్దించవే విఱుపురమందు లిచ్చి

1. A B పోరి

2. A గడుగవె, B గడుసవె .

3. A B రొవ్వనివంక

4. ,, శకునబలందించి

మరియ¹ భిక్షావృత్తి శ్ర ముక్తిశాంతయలింగ
 జననాధుఁ గొట్టవె శ్ర జగ మెఱుంగ
 నాలంబులోనఁ జేరబ్రోలితిమ్మయఁ జంపి
 పంపవె దేవేంద్రుఁపట్టణమున
 కెన్న² జిత్రంబు లిటువంటి శ్ర వెన్నిలేవు
 ప్రజ్ఞతో నీవు సేసిన శ్ర పౌరుషములు
 గాయగోవాళ బల్లరశ్రగండ బిరుద
 రాయభూపాలుతిమ్మభూశరమణుతిమ్మ
 నీ ఎనరేగి³ రిపుల భూ శ్ర మేలనీయవుగాని⁴
 యింద్రుపట్టణము వారేంపలేవు⁵
 ఒదిగి రాజుల నీడ శ్ర నుండనీయవుగాని
 మందారముల⁶ నీడ శ్ర మాన్పలేవు
 సింహాసనము వైరి శ్ర జేరనీయవుగాని
 చింతామణుల గద్దె⁷ శ్ర జెఱుపలేవు
 అరుల నెచ్చెలులఁ గూడ⁸ నీయవుగాని
 యల రంభతోడిపొం శ్ర దాఁప⁹లేవు
 ఇడుమలకు మాఱు సంపద శ్ర లినుమడయ్యె
 నీడ వలదన్న స్వర్గాని శ్ర కేగవలసె¹⁰
 గాయగోవాళ గండరశ్రగండబిరుద
 రాయభూపాలుతిమ్మభూశరమణుతిమ్మ.

233

234

1. A B పెరశి

2. „ అన్న

3. „ ఎనరేగి

4. „ నీయడు. The next three lines end similarly

5. „ వేరింపలేడు

6. „ మందానిలము

7 A గండ , B గండె

8 A అరులనిచ్చెరులగూడెడ , B అరులనిచ్చెలులగూడెడ

9. „ అనుపలేడు

10 A యిదుగోవారికి మప్పదొగియనుమడయ్యె , B యిదుగోవారికి పువ్వుదొగియను
 యాడ వలనైన స్వర్గానికేడవలను మడయ్యె

వెలుగోటివారి వంశావళి.

మెఱయు రాహుత్తుల శ్రీ మెదడు గండపుబూడి
 మత్తారిరాజచర్యంబు కాసె
 సమదారిహంసఖండములు పువ్వులదండ¹
 విమలభూపతి జడ శ్రీ వీరగోల
 ఘనర క్తభీకరాశ్రకార మావేశంబు
 బెడిదంపుదాటులు శ్రీ పెద్దసివము
 నాహవాటోపనిర్వాదంబు బొబ్బలు
 మెఱుగైన చాయలు శ్రీ మిట్టగుండ్లు²
 కదనమున మన్నెపోతుల శ్రీ గావుపట్టి³
 పోరఁ జరియించు నీఖడ్గపోతురాజు⁴
 గాయగోవాళ బల్లరగండబిరుద
 రాయభూపాలుతిమ్మభూశ్రమణుతిమ్మ.

235

6. పాలుపొందు తలకాయరపూజె కుండలు⁵ సూచి
 ప్రధితి విచ్చేయుల⁶ శ్రీ ప్రభలు సూచి
 కర మర్రిఖడ్గం శ్రీ కడిదియేటులు⁷ సూచి
 మెఱుపైన⁸ రణరంగరవేది సూచి
 మేలిమి నెసంగిన⁹ శ్రీ మెదడు గండము సూచి
 శత్రుర క్తంపుటరక్షతలు¹⁰ సూచి
 భీకరజయఘోష శ్రీ పెండ్లికూతురుఁ జూచి
 పెంపొందు మత్తారిశ్రీపేటఁ జూచి

1 V V C p 85, A సముదారిమోమున ఖండములపూలదండ

B సముదారిమోమున ఖండములపూలదండ

2. A B కారమాకారంబు

3 „ సంహాగంబు, మిట్టగుండ్లు

4 ప గాయబట్టి

5. V.V.C p 85, A B పోతురాజు

6 A B భూబిగుండలు

7. A B విచ్చేయు

8 A ఖడ్గాదికత్తిమెత్తులు, B ఖడ్గాదికత్తిపేతలు

9. A B పెనుపైన

10 „ నొసగిన

11 „ యుల రక్తప్రదక్షతలు

పేరెములు వాఱు నీఖడ్గ శ పెండ్లికొడుకు
అహహ! రేచర్లసింహాసనాధినాథ
గోయగోవాళ బల్లర శ గండబిరుద
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణతిమ్మ.

236

సీ. పగతుల నెత్తురుపై నూనె బట్టించి
ఘనత సత్కీర్తియుగా శ కానె గట్టి¹
మొనసిన వైరుల శ మొగసాల దానాడి²
యుదిరిన దిక్కులశయురువుఁ జూచి³
యహితభూపతులపై శ నారంగములు⁴ గొని
తివురు⁵ భూపతులపై శ తిరుపుగట్టి⁶
కొసరు మన్నీలపై శ గోల⁷ వెసనాటి
చెలగు⁸ భూవరులపై శ బింసలాడి
వారి సప్తాంగములు చాగ⁹ వహులు గొనియె
నిట్టి నీఖడ్గపుత్రికి శ నీడు గలరె
గోయగోవాళ బల్లరశగండబిరుద
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణతిమ్మ.

237

సీ. కదనవారాశి రశక్తమున స్నానము చేసి
వైరి¹⁰ చర్మంబు దోవతిగ గట్టి
సమదారి¹¹ ప్రేవులు శ జన్నిదంబులు వేసి
తగవైరి మెదడు చందనము¹² దీర్చి

1 A ఘనతసత్కీర్తియుగాగ , B సత్కీర్తియుగాగ.

2 A B మొనసినవైరుల మొగచాలి గానాడి

3 ,, వరువుచూచి

4 B భూపతులై సారంగములు

5 A తివిరిభూపతులపై , తిమ్మభూపతులపై

6. A తివుర , B తివుర

7. A B కోమల

8 ,, చలగు

9 ,, త్యాగవహిలు

10. ,, విమత

11. ,, సమరవైరి

12. ,, మెదడుగోపిచందనము

వెలుగోటివారి వంశావళి

యొరసిన రాద్రంబు శ హూమకుండము సేసి
తఱచైన నరములు దర్భచేసి
విమతుల దంతముల్ వెల్లడుతలు¹ చేసి
క్రొవ్వను గఱగించి శ ఘృతము చేసి²

సోబగుతో వేల్పు నీఖడ్గసోమయాజి
యహహ! రేచర్ల సింహాసనాధినాథ
గాయగోవాళ బల్లర శ గండబిరుద
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ

238

సీ నీవు పుట్టినవేళ [రసీ*] శత్రువరులకు³
దిగు లెత్తి [మఱు] పుట్టు⁴ శ దినము హాస్య
నీ వొకించుక⁵ నగ శ నేర్చిన బగవారి
బరుకు లెల్లను నగురబాటు లాయె
క్రమముగ నీవు విద్యము సేయనేర్చిన⁶
విద్యల⁷ వా రైరి శ విమతవరులు
ప్రభుశిఖామణి నీవు శ పరువాట నేర్చిన⁸
బరుపు లెత్తిరి పరిపంధు లెల్ల
హయము నీ వెక్కనేర్చిన శ నహితవరులు⁹
కొండ లెక్కిరి తమయిండ్ల శ నుండ వెఱచి
రూఢి నీ వాదిగ ర్భేష్టరూడవుగాన
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ.

239

1 A. B వెల్లడుతలు

2. „ ‘క్రొవ్వగరగించటు స్రుతముచేసి.’ ‘క్రొవ్వ’ ‘ఘృతము’ అనుచోట ‘ఘృ’ను
‘క్రొ’ గా కవి భ్రమచే గ్రహించి ‘క్రొ’ ‘ఘృ’ లకు యతి మైత్రిగల్గించెను
ఇట్టి ప్రయోగములు ‘సవనాథ చరిత్రము’, ‘భాస్కరరామాయణము’ మొద
లగు గ్రంథములయందు గానపచ్చుచున్నవి.

3. B శత్రువీరులు

4. A B పుట్టిన

5 „ నీవునకించుక

6. „ క్రమవిద నీవు విద్యముశాయనేర్చిన

7 „ విద్యల

8. „ నీవు గాను మెక్కనేర్చిన యహితవరులు

మ ఘనతఁ బర్వతకందరస్థలమునఁ¹ గాల్చిల్చి² పైకొన్నచోఁ
గినుకఁ గన్నడరాఁ ఘోటమృగఁగం³ గూల్చె నుద్వృ⁴త్తిమైఁ
జెనకఁ మత్తమతంగజప్రభు నదరల్చె⁵ రాచుతే నేపునఁ⁶
గనితిమ్మక్షితిపాలసంశయఁ బొగడంగఁగాఁ బోలదే⁷ యెరికిఁ. 240

సీ. కల్పవృక్షంబులు శ గణుతింపఁ బడెఁ జెట్ల⁸
వడిఁ గామధేనువు శ వట్టిసాపు⁹
తుది నప్పవడి గాలి¹⁰ శ దూలె నామీఘుండు
రమణఁ జిత్రామణి శ రాతిగుండు¹¹
సాతాళగతుఁ డయ్యె శ బలిచక్రవర్తి దా
భావింపఁ జున్రుండు శ పక్షపాతి
యర్కనందనుండు దానరయ దర్శి¹²గుండు¹³
శిబిమేని మాంసంబు శ చెప్ప రోత
యిట్టి దాతలవితరణ శ లేల చెప్ప¹⁴
నిన్నుఁ గొనియాడఁ దగుఁ గాని శ కేర్పుతోడ
నర్థి దార్ద్రతిమిర దోషాపహరణ
దినకరాటోప¹⁵ వెలుగోటి శ తిమ్మభూప 241

ఉ. గోపతితుల్యభోగ వెలుగోటిపురీంద్రకుమారతిమ్మ [సీ]
రూపము విక్రమాంకు¹⁶ నిజరూపముగాక మనుష్యరూపమే
యాపలు కట్ల, కానివిధమైన మనుష్యుల కేల గల్గుఁ [లే]
చూపుల రాజ్యలక్ష్మి యరిఁ జూచిన¹⁷ చూపుల వీరలక్ష్మియుఁ. 242

1. A. కంధరస్థలనఁ, B కంధరస్థలిని
- 2 A B గాల్చిల్చి
3. ,, చామకేయేపునఁ
- 4 ,, పొగండబోలదే
5. ,, బడిశట్లు
6. ,, ఒగికామధేనువు వొర్యగురుపా
7. ,, గాని
8. ,, గుండె
- 9 ,, ద్యార్ష దార్ద్రుడు
10. ,, వితరణుడేమిచెప్ప
- 11 ,, ధీరతాటోప
- 12 ,, విక్రమార్కు
13. ,, వీరలక్ష్మి నలిగిచూచిన

వెలుగోటివారి వంశావళి

శా. శ్రీమత్కాంతి గృహం బ్రతాపమున వాక్కిన్¹ నీలకంఠున్²
సామర్థ్యంబున భాగ్యసంపదలు జరచుచున్నాడనియు³
సోమున్ రాము రవిన్ గవిన్ మురహడు⁴ శ్రీ ముద్రానుజన్⁵ మును⁶
.. .. .² 243

క. మ్రొక్కని రాజులు నీచే⁷
జిక్కని మన్నీలు సేవ శ్రీ సేయని దొరలున్⁸
లెక్కించి చూత మేరీ
దిక్కులలో రాయవిభుని శ్రీ తిమ్మయ తిమ్మా 244

వ అల గనితిమ్మభూభుజునకు సేదత్రయ శిఖత్రయ నామ⁹
కుమారులు పెదతిరుమలవిభుండు నాయనేంద్రుడు తమ్ము చుడియ¹⁰
గల్గిరి⁴ అం దగ్రజుండు 245

చ. విశువక పెద్దతిమ్మప్పధి శ్రీ వీధపుచేతి¹¹ పయోధిరంపు¹²
ల్ల జరు గుణస్వనంబులుఱుమై¹³ జడిమై శరవృష్టు లీని¹⁴
జడిసి నభోధ్వగాము లయి శ్రీ చయ్యన శాత్రవరాజుగొనఁబె¹⁵
కడువడి నేగుదెంచె వనిశకా¹⁶ వనజాకరతీరభూమికిన్ 246

వ. ఆనల్లగండ్లనాయని¹⁷ సహోదరుండు. 247

సీ తగువారిలోఁ జొకరదనము గాంచిన వార్ది
యింద్రుచేఁ దూలిన శ్రీ సీమంతులు
పురహారాలోకనంబునఁ గ్రాంగిన మరుండు
పగటికై నను¹⁸ లేని శ్రీ భానుసుతుండు

1 A, B వాక్కిన్¹ నీలకంఠున్²
2 A line is missing
3. ,, తిమ్మధీమణి
4. ,, గల్గెనందగ్రజుండు
5. ,, చేత
6. ,, A తెల్లడరు. వరమ్మె, B తెల్లడరు వరమ్మె
7. ,, దేరవనికా
8. According to the prose passage above, the name ought to be
Peda Tirumala Nallagandla Nāyadu is probably an alias of
the same chief
9 A 'పగలింటికిని'

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సఙ్ఖు పేదటికంబు శ వడసిన కరివైరి
వీచివాపైపాటు శ వేల్పు పేలు
చిట్టాడి మడుగుఁ జొరచ్చిన నాగ కేతుండు
పలలాశిచే బట్టు శ వడిన వజ్ర
తనదు గాంభీర్యధైర్యసౌందర్యదాన
శౌర్యకీర్త్యభిమానని శ స్త్రంద్రభోగ
ములకుఁ దులయె నా¹ భూమిని శ బాగడ నెగడె
నాయ నేంద్రుండు సౌఖ్యసంధాయకుండు.²

248

సీ పటహాభేరిఢక్క శ భాంకృతి ధ్వనులచే
బగతురగుండెలు శ పగులువాలు
హయఖుర ఘట్టనోద్రత రేణురాగంబు
గగనభాగం బెల్ల శ గప్పికొనును³
బలపరాక్రమవీర శ భటరాహుతులచేత
దోరంపు టడవి తురత్తుమురు లగును⁴
కరిఘటాప్రకటసంఘటిత ఘోషణముచే
గుంభికుంభేంద్రముల్ శ గొణగు పడును
నీవు రణరంగభూమిలో శ నిలిచినపుడు
గాయగోవాళ ఖడ్గనారాయణాంక
భాగ్యచారిత్ర, తిమ్మభూపాలపుత్ర
నయహరిశ్చంద్ర, వెలుగోటి శ నాయ నేంద్ర.

249

సీ. నిచ్చకల్యాణంబు శ బచ్చతోరణమును
గలిగెఁబో నిర్రర శ కామినులకు
సర్వకాలంబును⁵ శ సరిలేనిసంక్రాంతి
భోగియు గలిగెఁబో శ భూతములకు

-
1. A, B సౌర్యకీర్తియభిమాన నిస్త్రంద్రభోగములకు దులయన
 2. ,, సంధాయనుండు
 3. ,, కొనగ
 4. ,, తుత్తుమురుగాగ
 5. ,, సార్వకాలంబును

వెలుగోటివారి వంశావళి.

లేములు¹ విడిచి చరల్దియు వేడియును నిండ
 సమకూడె బో మృగశజాతి కెల్ల
 నవత లన్నియుమాని శ భువిచారములచేత²
 వింతయై యొప్పె బోవిహగకలఘు

• ఆహవంబున నాగార్జు శ నాద్రిబైట
 గొసరి³ జయలక్ష్మి నిన్ను జే శ కూడినపుడు
 సోమకులరాజవర్గని శ రూమధామ
 నాయకోపేంద్ర వెలుగోటి శ నాయనేంద్ర.

250

నీ పరశురాముడు రాజ శ పటలంబు ననిలోన
 జదిపిన⁴ నాటి మాంశసంబురుచులు
 కినిసి రాముడు దశశ్రగ్గీవాదిదైత్యుల
 దునియించు⁵ నాటి నేత్రురులరుచులు
 కవ్వడి గాంగేయ శ ఘనయోధముఖుల
 జంపిననాటి మశ్జు⁶పురుచులు
 వాసవు డుగ్రజంశభాసుర⁷ ప్రముఖుల
 దునిమిననాటిమే శ దోరసంబు⁸

... ..

నాయకాధీశు వెలుగోటి శ నాయనేంద్రు
 జేరి యనిలోన జరకాల¹⁰ శ జీవులైన
 భూతములు సొక్కుదశేదిశా శ భూమలంఘ

251

-
- 1 B నేములు
 2. A B. చవిచారముల
 3 „ పరియునాగార్జునాద్రిబైటకడగి
 4. A రాజ్యపటలంబు. బొరిగొన్న
 5 A B సమయించు
 6 „ మజ్జంపు
 7 „ వాసవుడుగ్రాజి భాసుర
 8 „ మేదురసంబు
 9 • A line is missing
 10. „ చరితమాలోన స్థిరకాలజీవులై

వెలుగోటివారి వంశావళి.

- సీ. పద్మనాయకులైన శ బాంధవు లొకవంక
 నుత్తమక్షత్రియు శ లొక్కవంక
 దండనాథులు¹ మేటి శ దళవాయు లొకవంక
 నుభయప్రధానులు శ నొక్కవంక
 గవులు వీధ్యాంసులు శ గణితజ్ఞు లొకవంక
 [నుర్వీపతులదూత శ లొక్కవంక]²
 భటనటగాయక శ భామిను లొకవంక
 నుచితజ్ఞులగువై న్యు శ లొక్కవంక
 బ్రభులు బరివారములు మిమ్ము శ బలసికొలుచు³
 మహిని శోభిల్లు నాసాన శ మంటపము⁴
 విమలచారిత్ర తిమ్మభూవిభుసుపుత్ర
 నయహరిశ్చంద్ర వెలుగోటి శ నాయనేంద్ర 252
- మ అరయన్ దిమ్మయనాయనేంద్రుడు భుజా శ యత్రాసిచే గార్యభా
 సురపారాభవభాద్రశుద్ధవితి శ సోమఖ్యవారాన డ⁵
 గ్గరి నాగాజుని కొండయొద్ద రిపుల శ ఖండించె నాఖండలే
 శ్వరనాగేశ్వరలింగభూవినుతకృష్ణావాహినుల్ సాక్షిగన్ 253
- చ అలపునఁ దాళజంఘులను శ హైహయలన్ ద్రుపదేంద్రపుత్రుని⁶
 దొలి సగరుండు భార్గవుండు శ ద్రోణతనూజుడు ద్రుంచినట్లు వి
 హ్వలముగ సోమవంశజుని శ యావడియోబళరాజు నాజిలో
 నలిగి⁷ వధించె దండ్రుపగక్తై భళి మావెలుగోటి నాయుడు⁸ 254
- క. ఆవడి యోబ⁹నృపాలుని
 నావడి నేనాయనయ్య శ యసిధారఁ దెగం

1. A B దండనాయక

2 The Mss repeat here the second part of the previous line

3. This line is not found in B

4 A B. నీయాస్థాన మంటపమున

5. „ కార్యభాసురుండైపరాభవ సంవత్సర భాద్రపదాదిశుద్ధచవితిన్ సోమవార
 మందాజిద, 'సురపారాభవభాద్రశుద్ధచతుర్థి శ సోమఖ్యవారంబునన్' । ధర
 అనియు సవరించవచ్చును ఇంద్ర' తీర్చిపలుకవలయును

6. „ పుత్రుండున్

7. „ తొడరి

8. „ వోటు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

గా వడినె రంభ కైకొనె

యావడి సేయంగ దివిజు శ్రీ లక్కడ బెదరన్¹

•255

క. సోమకులపరశురామో

•ద్దామమహాబిరుదమునకుఁ శ్రీ దాతలకంటెం

బ్రేమమున వన్నెఁ దెచ్చును²

. సీమహి వెలుగోటినాయ శ్రీ నేంద్రుఁడు దలఁచన్.³

256

వ. అతని యనుజుండు

257

సీ. ఆజీము ఖాను⁴ వెన్నాడి పోడిమి బిట్ట

దర మట్టితివి⁵ పాండ్య శ్రీ దళవిభాళ

కల్నిలోన యఖాప శ్రీ ఖానుఁ బోఁ దోలవె

పరువెత్తఁ బ్రతిగండ శ్రీ భైరవాంక

కుడియించి యలచింత శ్రీ గుంటధర్మారావు

. నడఁచవె⁶ రాయవే శ్రీ శ్యాభుజంగ

బతి⁷మాలఁజేసి భూపతిరావునాగనిఁ

గావవె⁸ రణలయ శ్రీ కాలరుద్ర

చండించి దేవరకొండ రాణీలను

మర్రించవే⁹ చలరమర్తిగండ

1 A దివిజులక్కడ బెదరి , B. దివిజులక్కడ జేరి

2 B దెచ్చు

3 A & B. ధాత్రి

4 ., ఆజీముఖాన , V V C p 86 అజీజ్జుఖాను

5 A పోడిమిపెట్టదరమెట్ట , B పోడిమిపెంటదరమెట్ట

6 A B నడచెదె

7. B లతి

8. B . కాలవె

9. A B ధాణీలతలలు మొత్తించవే

మల్కిభరామ¹భూ శ మండలేశ్వరునిఁ జెం
 • డాడవె యవనకోశలాహలాంక
 మునుపుగా ముస్తఫా² శ ఖానుఁ బోఁ దోలవే
 దండతో దానచింతామణీశ
 ధాటిచేఁ జిట్టెల శ కోట మట్టించవె
 యెలమితో మన్నెభ శ ద్రేభమూర్తి
 ధరయెల్ల నెఱుంగంగ శ దస్తురఖానునిఁ
 జెండవె గండర శ గండబిరుద
 పశుగణంబులఁ గొల్ల శ పట్టించవే శౌర్య
 వైఖరి గాయగో శ వాళబిరుద
 ముగురురాజులు మెచ్చ శ మగటిమిఁ జూపవె
 గడిదుర్గమునఁ బరాశ్రమమృగేంద్ర
 సీప్రతాపంబు మహిని వర్ణింప వశమె
 సర్వబిరుదులకొమరవే శ శ్యాభుజంగ
 భళిర ! వెలుగోటితిమ్మభూ శ పతికుమార
 మతిఫణీశ కుమారతిమ్మక్షిప్తీశ
 సీ సిరులిచ్చి⁴ కర్ణాట శ సింహాసనాధ్యక్షుఁ
 డాదరింపంగ నెవ్వఁ శ డతిశయిలై
 విజిగినయని నుండు శ పెఱుంగఁ డెవ్వఁడు కల
 నైన నేమఱుపాటు శ తోననైన⁵
 దురకమూఁకలఁ బాఱఁదోలె నెవ్వఁడు మహా
 గ్రాటోపమునఁ గొండ శ వీటియొద్దఁ
 దను భజించిన బంధుతతి నెల్లఁ దరయంత
 వారిఁగా నెవ్వఁడు శ ధరణిఁ బెనిచె

258

1 B మల్కిభూరామ

2. A B ముస్తాఫ

3. „ పారిగడగవె

4 „ సిరులిచ్చు

5. „ తోడనైన

వెలుగోటివారి వంశావళి.

నతఁడు బల్లరగండ కే శ్రీ భాదిరాయ
గాయగోవాళ గండర శ్రీ గండ చండ
సర్వబిరుదుల కొమరవే శ్రీ శ్యాభుజంగ
బిరుదభరితుండు చినతిమ్మ శ్రీ నరవరుండు.

259

సీ. తననేత్రసీరజ శ్రీ ద్వచ ము సంపద లిచ్చు
నిగురుబోడికిఁ బుట్టి శ్రీ నిల్లు గాఁగఁ
దనయశఃకందుకం శ్రీ భానరు మాటమిటారి
యుబ్బుచస్తవకుఁ బెన్నుద్ది గాఁగఁ
దనముద్దుమోము కాంతాదృక్పక్షకోరదం
పతులకు నెఱ చంద్రమామ గాఁగఁ
దచప్రతాపాగ్ని కందర్పదర్పధ్వంసి
చుఱుఁ గంటికిని నీడు శ్రీ జోడు గాఁగఁ

వెలసే నెవ్వఁడు మధుమదా శ్రీ వృతతురుష్క
వర్మర క్తరసస్ఫుటా శ్రీ వర్ధమాన
భంగసంఘాత¹ కృష్ణాత శ్రీ రంగిణీశుఁ
డధిపమాత్రుండె పిన్న తిమ్మవనివిభుండు.

260

సీ. శ్రీకరంబుగ నీవు శ్రీ చిట్టెలఁ గైకొన్న
దేవరకొండకు శ్రీ దివులు పుట్టె
భీకరంబుగ నీవు శ్రీ పేరూరుఁ గైకొన్న
నానల్లగొండ శౌర్యం బణంగె
దేవులప ల్లివు శ్రీ టివితోఁ గైకొన్న
నరవపల్లెకు జయం శ్రీ బల్లదొలఁగె²
నాగులపాడివు³ శ్రీ వేగమె కైకొన్నఁ
దూలుండ్రగొండ⁴ గంగ్గోలువడియె⁵

1 A B గాధిసాఘాత

2 „ జయంబెల్లదొలఁగె

3. „ నాగులపాడునీవు

4. „ తూలిపుండ్రగొండ

5. „ పడును

వాడపలి నీవు గైకొని శ వఱలువేళ
గడ్డమమర్గంబు లన్నియుఁ శ గలువరించె
నెన్న వెలుగోటితిమ్మయ శ చిన్నతిమ్మ
మహి మహేంద్ర కుమారతిమ్మక్షి తీంద్ర.

261

సీ. రామరా జెఱదిమ్మ శ భూమిశుపంపున
మలఁజొచ్చి బోయల శ బెళుకుఁ దీర్చె¹
ముస్తఫా ఖానుని శ ముస్తీదుఁ² జెడఁ దోలి
భద్రగజంబులఁ శ బట్టితెచ్చె³
మొనసి దేవరకొండ శ మూఁతలు వచ్చిన
ఘోరాజి శిరములఁ శ గొట్టివేసెఁ⁴
జలపట్టి⁵ యిభరాముశాహు పంపుల నెల్ల
ధరఁ గృష్ణసాక్షిగాఁగదఱిమి గెల్చె⁶

నిట్టి విజయంబు లెన్నితే శ వెన్నిచూడ
రాజమాత్రుండె వెలుగోటి శ రాయపేంద్రు
తిమ్మఘను చిన్నతిమ్మఘా శ త్రీశసుతుఁడు
మహితయశుఁడు కుమారతిమ్మప్రభుండు.

262

మ అళిరామ పెఱ్ఱ⁷దిమ్మరాజమణియు శ న్నావేంకటకృష్ణపుఁడు⁸
సెల వన్నంతనె యేఱు దాఁ⁹ గడలోఁ శ జిట్టేల పేరూరు దే

1. A B బెరకువీర్చి

2 „ ముస్తీబు

3 „ తెచ్చి

4 „ వేసి

5 „ చనకి

6 „ గెల్చి

7. A హరిరామప్పర

8. A. B కృష్ణపుఁడు

వెలుగోటివారి మహావల్లి.

- పులవ ల్నగులపాడు వాడపలియు శ న్నువ్వెత్తుగాఁ¹ కేకొన్జ
భల్లి ! వెల్గోటికుమారతిమ్మఁడు ధరా శ భర్తల్ భయం బొడఁగాన్. 263
- మ రఘురాముం డెరిదిమ్మరా జనుపఁగా శ రంజలహస్తాతుడై²
ఖగరాజై వెలుగోటితిమ్మఁడుండే శ గాంధీర్యశౌభ్యమున్
• బగవారిం దెగటార్చి రాజహితుడై శ డాసిల్లె కెల్లప్పుడున్
దగు నారాజుకు మన్నె శేఖరునకున్ శ డదైవ్విఖాన్ బొల్కున్ 264
- శ. తివిరి నితాంతకుంతమునఁ శ దిమ్మయతిమ్మవిభుండు గ్రుమ్మిన్³
యవనులు నేలఁ గూలు సమశయముబున నాలుక సాచి తత్తచ
స్సృవదరుణంబుఁ గ్రోలి పెలురచన్ దిశ లల్లలనాడఁ ప్రేమ⁴ వి
మవిధిని గొండవీటికిడ శ మండలదీవిని ఘాతజాలమున్ 265
- వ అతని కుమారుండు, 266
- సీ తన జనార్దననామశ్రమునకు భూషణముగా
జనులఁ బొసెంచు నాశక్తికి దోచరి
భూపతిత్వము దాల్చు శ భువనమోహనమైన
సౌందర్య⁴విభ్రమశ్చాయఁ బ్రబలి
బంధుమిత్రమాత్ర్య శ సంధానసౌభాగ్య
పరమసంపత్కరశ్రవౌధిఁ దనరి
సింహాసనమున విశ్రాంతకారణముగా
సకలపాండిత్యంబు శ సంగ్రహించి
పూని రేచర్లకులవార్ధి శ పూర్ణచంద్రఁ
• డనఁగ మారకపురిచెన్నుఁ శ డవతరించె
వేడ్క వెలుగోటిగనితిమ్మ శ విభుకుమార
తిమ్మయప్రభుచెన్ను పురస్థీశ్వరుండు 267

1. A B ఉచ్చారణ సామ్యమువలన భ్రమపడి కవి 'పు' 'ఉ' లకు మతి మైతికిల్పించి
యొండవచ్చును

2 ,, రఘురాముం డెరిదిమ్మరాజు వద్దకరంజిల్లు జనుమంతుడై
ఇందు వర్గప్రాసముపయుక్తము.

3. B దైచ్చు

4 A B. సౌపార

వ అతని యనుజుండు

268

ఉ. స్మృతతదానకర్ణుండు లగ్నధ్వజపూర్ణుండు రూపరేఖకా
కంతుండు సర్వభూమిధవ శ కాంతుండు మారుతవేగవాజరే
వంతుండు నిర్విత్క¹ బలవంతుండు మత్తగజాధిరోహణా²
శ్రాంతుండి తిమ్మభూవిభుండు శ చక్రసమానుండు రాజమాత్రుడే. 269

క. అల గనితిమ్మధరిత్రీ
తలనాథలలాము కూర్చి శ తమ్ముండు కరుణా
జలధి పిసకొండనరపతి
వెలయు³ సకలార్చినిలయ శ విబుధద్రుమమై 270

సీ హరివీరవరలంఘు శ నావమానంబున
గౌరవం బెడలని శ కంధిరాజు
జంభారిదంభోళిసారధారాహతిఁ
బక్షముల్ గోల్పిని శ భర్మశిఖరి
పృథ్వీమరుజ్జయోశపేక్షఁ 'గుంజర' యంచు⁴
బొంకు బొంకని ధర్మపుత్రకుండు
రాధేయుదృఢబాణశబాధ వీటికి⁵ భీతి
నొంది పాఱని శక్రసందనుండు

సాటి సవతు సదృక్షంబు శ సన్నిభంబు
వితతగాంభీర్యధైర్యనూసృతపరాక్ర
మముల వెలుగోటిపిసకొండశమనుజనాథ
మకుటమాణిక్యమునకు భూమండలమున. 271

*సీ. గంభీరమగు నంబు శ గర్భంబున ఘటిల్లి
కూర్మాసనంబుపైఁ శ గుదురు కొనియుఁ

1 A B నిర్విత్క

2 „ రోహణ

3. „ జలనిధి

4. A మంత, B కుంత

5 A. భాదావీధికి, B బాధావీధికి

6 The verses marked with * have been extracted by the compilers of this chronicle from the Bhānumatīparṇayam of Rantūri Rangarāju

వెలుగోటివారి వంశావళి

దీక్షమైన వరాహ శ దేవదంష్ట్రాంకుర
 సూచికాగ్రంబున శ సొంపు గనియు
 ఘోరమైన యనంతరేకుండలి భోగ¹ప్ర
 దీప్తభాగంబున శ దేజరిలియుఁ •
 గరినంబులైన దూర్గమమహా²శైలేంద్ర
 వికటరూపంబుల శ విరివి గొనియు

ధీరతప మాచరించి ధాత్రీవధూటి
 నిల్చు వెలుగోటిపిసికొండ శ నృపశశాంకు
 సంకుమదపంకసంకీర్ణ శ కుంకుమాంశు³
 మిళిత కేయూరమణిభుజాశ్రవణమునందు.

272

మ అల ధీరుండగు పిన్న కొండపకు రశమ్యాకార తిమ్మాంబ ని
 ర్మలధర్మోజ్జ్వల⁴ యక్కమాంబ తరుణీరత్నంబు సింగాంబయున్
 గల రంచత్కరుణా⁵తమాపతిహితైశకశ్రీల శ్రీ⁶భూమిని
 శలచందంబున నాత్మభర్తకు మనోశ్లాసంబుఁ గల్పించుచున్.

273

శా ఆతిమ్మాంబకుమారకుల్ మెఱసి రశత్యాశ్చర్యమార్తాండలీ
 లాతేజుండు⁷ కుమారతిమ్మపయు హేలవారకాంతామణి⁸
 చేతోజాతుండు కోనధీరుండు బుధశ్రేణీనుతాఖ్యాతి⁹వి
 ఖ్యాతుండౌ పెదకొండశౌరి సుబలుం¹⁰శడారాయభూపాలుడున్

274

శా అక్కాంబామణి కాంచె రంగవిభు నేరచాధీశుఁ దిమ్మతమా
 భుక్కిటీరుని, సింగమాంబ మదనాభుక్¹⁰ బెద్దతిమ్మప్రభుక్

1. A B యోగ
2. B P హోమ
3. A B కుంకుమంబు
4. B P ధర్మాఖ్యల
5. A B గలరంచత్కరుణ
6. „ శ్రీ
7. „ కుమారతిమ్మపయఁడేలాగంధమాడామణి
8. „ ఖ్యాత, B P. ఖ్యాతి
9. „ సులభండు
10. „ మదనాభుక్

వెలుగోటివారి వంశావళి

దిక్కోటియుతసాంద్రచంద్రరుచికిరర్తి బిన్నతిమ్మప్రభుఁ
డాక్కంతాపతిఁ¹ గొండధీరుఁ గనియెన్ శ వారాశిగంభీరునిన్. 275

వ తత్కుమారవర్గంబునన్ దగ్గజండు. 276

సీ. తనువాసనాఛైర్య శ ధర్మాణిమూసులఁ
గాంచనాచలధర్మ శ కలనవాఁడు
మతిభాగ² శ క్తిసంతతవిష్ణుభక్తుల
శారదేంద్ర³ కుమార శ సరణివాఁడు
నతపోషణారూప శ నయశౌర్యరేఖల
హరిభావభవగురు శ స్ఫురణవాఁడు
బలశౌభ్య⁴ దానకృతపావిశేషంబుల
రామచంద్రఘనాభి శ రతులవాఁడు
నిహతసామంతసేమంతి శ నీనితాంత
తాంతహృదయాంత కాంతసంతాపదశది
శాంతవిశ్రాంతకీర్తిల శ తాంతకుంత
కాంతుఁడు కుమారతిమ్మభూకాంతుఁ డలరు 277

సీ. సంతతసత్యభావణము లాతనిసొమ్ము
లతివేలతరధర్మ శ మతనిసొమ్ము
భవ్యప్రసాదసౌభాగ్య మాతనిసొమ్ము
ఆశ్రితావనఘల శ మతనిసొమ్ము⁵
దానవాహితపదధ్యాన మాతనిసొమ్ము
మితితేని సంపద శ లతనిసొమ్ము
వలరాజుఁ బురుడించు శ చెలువ మాతనిసొమ్ము
అహవకౌశల శ మతనిసొమ్ము

1. A B వాక్కంతాపతి

2 „ మతిభాగ

3 „ శారదేందు

4 „ శౌర్య, 'శౌచ' అనియుం బరింపవచ్చును

5 „ ఆశ్రితావళిమతనిసొమ్ము

వెలుగోటివారి వంశావళి.

యన్వయోచితసంవృత్తి శ్రీ యతనిసామ్మ
అఖిలవృద్ధోపసేవ¹నం శ్రీ బతనిసామ్మ
అనుచు లోకులు వినుతింప శ్రీ ఘనత కెక్కె-
నుప్రభుండు కుమారతీర్థమ్మప్రభుండు.

278

క. ఆనయసీరధియనుజుండు
కోనయ శాత్రువులఁ దృఢముఁ శ్రీ గొఱికింపఁగఁ² బా
డైన యవసంబు³ దన్మహి
శానయనాంబువులఁ బశువులకుఁ గాఁ బెరుఁగున్.

279

చ తదనుజుఁ బెద్దకొండవసురధావరు మార్కొని తెల్వీ⁴ నెవ్వడి
ద్రుదశపురంబుఁ జొచ్చిన యరెత్తీతిపాలుర నెత్తు రుత్పత
త్పదనఖలాక్షయై కటికిఁ శ్రీ బావడయై వలిగుబ్బదోయికిఁ
గదురు జవాదియై రతి నొకానొక చెల్వొడఁ గూర్పు రంభకున్.⁵

280

ఉ. ఇమ్మలఁ బెద్దకొండధరణీశ్వరచంద్రుండు దాడివోవుచోఁ
గమ్మలు మ్రాయ సర్వకటకంబుల కాపులు దారిఁ బాటిలో
కమ్మలు బోయమూకలనగా నిలు పోపక పోదు రానినక
గుమ్మలు పోవు లోక మెరుగుకొ దదుపార్జితహేతిధారలన్⁶

281

సీ. మాంసల⁷ ప్రతిపక్ష శ్రీ మండలేశ్వరమహా
న్నతకంధరంబుల శ్రీ నటికి నటికి
వికటాభియాతి పురధ్వీనాధఘనవిగ్ర
హోరుచర్యంబుల శ్రీ నొలిచి యొలిచి⁸

1 A B వృద్ధావసేవ

2. „ గొఱికింపంగాబా

3 „ యవసరంబు

4. „ తెల్వీ

5 „ రతినాకానాకుచల్వడగూర్పురంభకున్

6. „ కమ్మలు పోయి సర్వకటకంబులకొ ఘనుదాకి పారి లో
కమ్మలు బోయమూకలనగా నిలుపోపకపోదురానినక
కమ్మలు పోవులోక మెరుగుకొ తదుపార్జితహేతిధారలన్

7 „ మాంసల

8 A వికటాభియతపుధ్వీనాయక విగ్రహునహోరుచర్యంబులు నొలిచి నొలిచి

B .. హేమ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

ఖలవైరి¹ ధారణీ శ తలనాథమృదులాంగ
 తతులను² జక్కగాఁ శ దటిగి తటిగి
 ముమ్మరారాతిమః స్తిష్కాస్థికర్పర
 కోటిఁ దుత్తుమురుగాఁ³ శ గొట్టి కొట్టి³
 రూఢి నీఖడ్గసూపకారరుండు రశోర్వ
 వివిధభూతావళికి విందు శ వెట్టె నార
 వెలయ వెలుగోటిపినకొండ శ విభకుమార
 భువననుతశేర్య పెదకొండ శ భూపవర్య.

282

క. ఆయన కూరిమి యనుజుండు
 రాయనరాధిపుండు దానరాధేయుండు భూ
 నాయకరత్నము కన్నడ
 రాయార్చితరాజ్యసుఖనిరతుడైయొప్పెన్.

283

సీ. సత్యభాషాసము శ జ్వలుం డౌట సంపుల్ల
 రాజీవనయనవి శ రాజి యగుట
 నలఘుగోత్రధురీణుండగుట నగణ్యకా
 రుణ్యదాక్షిణ్యని శ రూఢుం డగుట
 సంపూర్ణసత్త్వనిశ్చలుం డౌట సదసంత
 భోగివిహారవి శ స్ఫురితుం డగుట
 నురుపుణ్యజనదుండై శ యుంటుం గృష్ణావర
 జీవనసంగతి శ జెన్నుగనుట
 సిద్ధకృతవర్మరక్షణ శ శీలుం డౌట
 నాప్రమిత్రకృతాక్రూరుం డగుట విలసి
 తాధికానకదుందుభి శ యగుట వెలసె

రాయనరపతి ఖడ్గనారాయణాఖ్య
 సీ. కట్టించె లోకవిభాత్యతంబుగా వారి

284

వారణంబులు వారి శ వారణములు
 నిలిపె నెల్లెడల నెన్నెక కెక్కఁగా భూమి
 సురగృహంబులు భూమి శ సురగృహములు

1. A B ఘనవైరి

2. „ తరలంబు

3. „ మస్తిష్కహస్తి కపాలకోటి తుత్తైసలుగా

వెలుగోటివారి వంశావళి.

చేపట్టె నూర్జిత శ్రీ లెసంగఁగ¹ ధర్మ
శాస్త్రంబులును ధర్మ శ్రీ శాస్త్రములును
గాంచె నక్షీణల శ్రీ క్షణయుక్తి సుకృతిసం
తతులును సుకృతిసంతతులు వెలయ

నిచ్చె విద్యత్కవీంద్రుల శ్రీ కెలమి నగ్ర
హారములు పేరుగల యగ్ర శ్రీ హారములును²
సవిధగుండాలవేంకట శ్రీ స్వామిగాక
రాజమాత్రుండె వెలుగోటి శ్రీ రాయఘనుఁడు.

285

సీ. ఘోటనిరాఘాటగ్రధాటిచేఁ బరిపంథి
పట్టణంబుల ధూళిపటల మాడ³
డమరథమామికా⁴ రథమథమధ్వనులచే
గిరిదుర్గములు తల శ్రీ కిందు గాఁగ
ఘనధైర్యగుణధుర్యగతిశౌర్యములఁ బేర్చి
ముగురురాజులు కప్పరములు వహింప⁵
స్వామితంత్రద్రోహిజననాయకుల నాజిఁ
దఱిమికొట్టును వనాంతరములఁ బడ
భీమనై న్యబలోద్ధూతభూమిరేణు
రాజచుభుకితనిఖిలధర రాధరుండు⁶
విభవభరితుండు పినకొండరవిభుసుతుండు
రసికసులభుండు వెలుగోటిరాయఘనుఁడు

286

1 A, B శ్రీ లెసంగుచు

2 „ కాంచన[క్షీ]ణలక్షణయుక్తి సుకృతిసంతతులు వెలయవిద్యత్కవీంద్రులకెలమి
నగ్రహారములు పేరుగల నగ్రహారములను

3 „ ధూరిపటములాడ

4 A రణథమామికా ధమాధ్వనులచే. B రణథమాధమాధమాధ్వనులచే

5. A, B. వహింపె

6. „ నిఖిలరాఘవుండు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సి. ఇమ్మెన సొమ్మకా¹ శ యితిపే శే మది
 యొకగొందిపేరింటి శ యువద యేది
 మేడపేరన నగు² శ మించినసఖ యేది
 తగఁజేతిపేరిటి శ తరుణి యేది
 వివరించుమాటలు శ వినుపేరి సఖ యేది
 మొకములపేరింటి³ శ మెలత యేది
 నలుదిక్కులకు నొక్క శ నలినాక్షిపే శేది
 రత్నంబుపేరిటి శ రమణి యేది
 రమణులకు [నెల్ల] నొక్కఁడె శ రాజురాజు
 దశమినవముల లెక్కింపఁ శ దగిన సతులు
 అందులను⁴ గల్గుభావంబు శ లానతిమ్ము
 సరసనత్కవిసద్గోష్ఠి శ సార్వభౌమ
 వెలయ వెలుగోటిపింకొండ శ విభునిరాయ

287

సీ. కలికి సొంపున⁵ బల్కి శ విలుకోపునను బూని
 వృక్షమా పేరిట శ వెలయు నొకటి
 వదరుఁ గూతలపేర⁶ శ బొదలి చెట్టుగ నిల్చి
 నదితోడఁ గూడంగ శ విదిత మొకటి
 యరికట్టుమాటలోఁ శ గఱియొడ మొనరించి
 రాజాన్న⁷ రుచులలో శ రమ్య మొకటి
 వలనుగా దని పిల్వరవచ్చిన పేరితో
 సరయ యుంకారించు శ గరువ మొకటి⁸
 తివిరి భావంబు చతురత శ తేటపడఁగ
 నర్థ మిది నాల్గుదెఱఁగులు శ నానతిమ్ము

1 A సొమ్మకా

2 A B మేడపేరననగుచు

3. „ మొకముల

4 „ అందరను

5 „ సొమ్మకా

6 , వదురుగూతలపేరు

7 B రాజాన్న

8. A B వచ్చును పేరిలో.....గురుతుదాని

సరససత్కవిసద్గోష్ఠి శ సార్వభౌమ,
వెలయ వెలుగోటిపినకొండశ్రీభునిరాయ ¹

238

సీ. కుంతలావంతికశకురు [విదేహ] విదర్భ
 2 మోహనహూముల శ మొలక మెల్లి
 కాశ్మీరకాంభోజశకరహటకర్ణాట
 వింధ్యదేశములందు 6 వేళ్లు పాటి
 పాంచాలబర్బరశబ్దాకిఘూర్జర
 సింధుదేశములందు 7 జిగురు లొత్తి
 అంగవంగకళింగశబంగాళనేపాళ
 పుణ్యదేశములందు 8 బూచి కాచి

ఘనత కెక్కిను నీదానకల్పతరువు
 లరిజయోపాయ పట్టతల్లాటరాయ
 ప్రకటధారేయ వెలగోటిరీవాణ్ణవేయ
 వికమోపాయ పినకొండరవిభునిరాయ.

289

సీ. మదవిరోధుల^౧ శిరోమణులు నేత్రంబులు
 దర్శితారాతికేతనము పడగ^౨
 దుర్మదవిద్విషృచ్ఛర్మంబు కుంబుసంబు
 శత్రువరాట్టహాసంబు మ్రోత
 శాత్రువరాజన్యశల్యముల్ కోరలు
 సమదారివీరరశంబు విషము
 బిరుసైనపగతుర శ్రేష్ఠులు జిహ్వలు
 వినుతరాజ్ఞీవానిరమలు భుక్తి^౩

1 'A B. రాయవిభుని

2. ,, విదర్భమోహన భూములందు

3 ,, మదవద్విరోధుల

4. ,, పడిన

5. ,, మదితరాడ్డివానలముభుక్తిగాగ

వెలుగోటివారి పంశావళి.

గాఁగ¹ సోలుచు నాడుచుఁ ర గడిమి² మెఱసి
రణశిరంబున³ నిల్చు ఘోరరాహి యనఁగ
సరగఁ⁴ గ్రీడించు నీఖడ్గసర్పరాజు
విమలచారిత్ర పినకొండరవిభునుపుత్ర.

290

సీ కరమెత్తి⁵ నీకు మ్రొక్కనిరాజు లెవ్వరు
గర్జించు బల్లర ర గండవిరుద
కలనిలో⁶ నీకుఁ జీరక్కనిరాజు లెవ్వరు
మదవైరిపీరదుర్మదవిదారి
అనిలోన నీకు నోరడవిరాజు లెవ్వరు
రమణీయఖడ్గనారాయణాంక
వసుధలో నిన్నుఁ గొల్వని రాజు లెవ్వరు
కొసరక రేచర్లగోత్రధీర

అనుచుఁ గొనియాడుదురు నిన్ను ర నాంధ్రయవన
మగధమాళవనేపాళమత్స్యసభలఁ
బ్రకటధోరేయ వెలుగోటిపారివేయ
విక్రమోపాయ పినకొండరవిభునిరాయ

291

క. మతి నభ్యసింపవచ్చును
బ్రతి లే దన సకలకళలు⁷ ర రానివి రెండే
యతిదుర్లభములు విక్రమ
వితరణములు పిన్నకొండ ర విభురాయనృపా.

. 292

ఉ. రాయపనాయఁ డాసుకవి ర రాజమరున్మణి తిమ్మధారుణీ
నాయకుఁ డాసమస్తజన ర నాథశిరోమణి పిన్నకొండధా
రేయుఁడు నంతకంటె సుచరిత్రుఁడు తత్తనయాగ్రగణ్యుఁడా
రాయపనేడుఁ బూర్వులతెఱుగునఁ బ్రస్తుతికెక్క ధారుణీన్

293

- 1 A B కణగి
- 2 B కరిమి
- 3 A B పురంబున
- 4 „ చెలగి
- 5 „ కదనమున
- 6 „ కథలు

వ. అతనియనుజుండు.

294

గీ. ఆమహాబలు సోదరుంఁ డతిశయిల్లుఁ
బ్రతిభటుల గెల్పు నక్రూరభావ మలర
మెలఁగి యుద్ధవిసీతుల శ మే లెరింగి¹
ధరణి వెలుగోటిరంగభూ శ వరవిభుండు

295

క. రంగక్షితిపతి సాక్షా

. ద్రంగవతిం దెలిపె సతదు శ రంతైకదయా
సంగతి సతిసాత్త్వికబు
ద్దిం గమలావిభవసంభ్రాంతిం బరికింపన్

296

*సగ్ధర. స్తంభీభూతక్షితిశాతతపటహధాంఠాణశబ్దంబు మింటన్
గంభీరాయోధనప్రాంగణహతయవన శ గ్రామణీ కోటిహృద్య²
ద్రంభావై వాహవేశాధ్వనితనివిడవారద్య³స్వనంబై తగం బ్రా
రంభించున్ రంగభూపాగ్రణి పటుజయయాత్రత్ బలోద్బంధలీలన్.

వ. అతనియనుజుండు

298

ఉ. ఈక్షితిఁ గాశికానగరి శ సీల్గిన మాత్ర లభించు నెంచఁగా
భిక్షువుఁ గూడు యేచవృధిపీతలనాధవతంసు ఖడ్గధా
రాక్షతి మేను వీడిన యశరాతికిఁ గల్గు సుధారసంబు త
దైభిక్షుము మంచిదో యమృతశాసము మంచిదో యెంచి చూడఁగన్.

సీ. పటికంపు శిలలలో శ పలిసిడ నీమెంట

వచ్చునె పిలిచిన శ వామనయన

. పువ్వారుఁ దీగెలు శ బోంట్లై నీబడి నిట్టు
లనుచరింపఁగ⁴ ధవళాబ్జగంధి
శృంగంబుపై నున్న శ సింగంబు లాత్తులె
తలయెత్తి⁵ చూడను శ దలిరుణ్ణాడి

1 A B. మేలెరింగె

2. B P, A B హతయవనకోటిహృద్య

3. A B. తూర్య

4. „ ధరణీ

5 „ పువ్వారు దీగెలబోండ్లు నీబడియెట్లు ననుచరింపగ

6. „ లాత్తులె తలయెత్తి

వన్నగాచనము క్త శ వవనంబు శీతమె
 సేదార్పుకొనంగ నోసేహమధ్య
 యహహ వశమె పురాకృతశ్రమవ ఘళింప¹
 ననుచు సఖి పల్కునీశత్రు శ నబలదెలియ
 సచరరఘురామ రేచర్ల శసార్వభౌమ
 కొండభూపాలయేచభూమండలేంద్ర.

300

సీ. *జుభాతినుజాత శ జంభారితనుజాత
 సమభోగరూపశౌర్యములవాడు
 గంధవాహకుమార శ గంధవాహకుమార
 సమవేగశక్తిసత్త్వములవాడు
 కుంభినిధిరరాజకుంభినిధిరరాజ
 సమరమాశౌభ్ర్య²దైర్యములవాడు
 రాజశేఖరమిత్ర శ రాజశేఖరమిత్ర
 సమభూతిరుచినిధానములవాడు
 జగతి నితండన బరంగు బ్రహ్మసమయ
 కల్పితాభీల³కటమాభాంగకారనినద
 ఘటితపటుకర్ణకుహరదిశ కటమదావ
 శేష్యరుండై⁴న యేచధాశ్రీశ్యరుండు

301

వ అతినియనుజుండు.

302

సీ చెలపాది⁵కుటిలుండు శ చేదు⁶పుక్కిటనుండు
 జుట్టుగాఁ దిరుగాడు శ బుట్టునుండు⁷
 బామరిరాలలో⁸బడి పావనుండుగాడు⁸
 చిర్దయుం డేప్రొద్దు శ నిద్రపోతు

1 A పురాకృతంశా భరింప

2 A B శౌర్య

3. B, P కల్పితాఖిల

4 ,, మదాపధీశ్యరుండై

5 A B 'చదిపాద' 'చలపాది' సరియైనరూపము

6 ,, చేదు

7. ,, చుట్టులాడిదిగాదుపుట్టునుండు

8 ,, బామరిరాలలో (A మె) పరిపవనుడుగాడు.

వెలుగోటివారి వంశావళి

- నయ మెఱుంగఁడు ప్రజాశక్తియకారి నడవడి
చక్కఁగా దెంతయు¹ శ నిక్కులాఁడు
గబ్బి కూరుఁడు భయంకరుఁడు దబ్బుఱకాఁడు
గణుతింపఁ బెక్కు నాశల్కలుగలాఁడు²
• శేషుఁ డని రోసి భూకాంత శ చేరి యాడు³
ప్రేమ మీఱంగ నీబాహు⁴ శపీర మండు
భవ్యచారిత్ర కొండభూపాలుపుత్ర
ధీరతాటోప వెలుగోటిశిష్యభూప
- 303
- క. అమ్మనుజనాథుకూరిమి
తమ్ముఁడు పెదతిమ్మభూమిశధవుఁ డుగ్రసఱు
తనమ్మార్చితభూభవనక
కుమ్మద⁵ వద్వీరవైరి శ కులుఁడై వెలసెన్.
- 304
- క. వినుతనయవినయరేఖా
తనుడగు⁶ పెదతిమ్మవిభుని శ తమ్ముఁడు వెలయున్
బినతిమ్మక్షోణీపతి
ఘనదానత్యాగవిజితశక్తి మగుచున్
- 305
- *సీ, కలధాతకలధాతశక్తికలధాతనిలయుండు
ఘనసారఘనసారశక్తిగంధయుతుండు
నరసింహనరసింహశక్తినరసింహశౌర్యుండు
భారతిభారతిశక్తిపాటవుండు
వాహినీవాహినీశక్తివాహినీశ్వరమంత్రి
• సుకుమారసుకుమారశక్తిభీతుండు
మణిరాజమణిరాజశక్తిమణిరాజనిభక్తి
కల్యాణకల్యాణశక్తికలితతేజుఁ

-
1. A B దింతయు
 2. „ ప్రణుతింప పెక్కు నాలుకలవాడు
 - 3 „ యాడి
 - 4 „ మీబాహు
 5. B. క. కుమ్మద
 6. A. B, ఘనుడగు

డనుచు జగములు వొగడంగ శ నలరుచుండు
గమదవిమతవసుంధరారమణసింధు
మంధ¹జగతీధరేంద్రాయశమానబాహు
దండబలహారి వెలుగోటికొండశౌరి.

306

ఆ ఇలఁ బ్రసిద్ధిగన్న శ యీషదుగుండలో²
పలఁ గుమారతిమ్మరపార్థివుండు
కొండవిభుఁడు రాయశనుండలపతియేచ
ధీధనుండు పిన్నశ్రీమ్మనయును.

307

వ. కుమారవంతులై వర్ధిల్లి రందు.

308

చ ధరణిఁ గుమారతిమ్మవసురభాపతి లక్కమదేవిఁ బెండ్లియై
శరధిశయాను భూరిభుజశసాగరవేదములంచు నెన్నఁగాఁ
దిరుపతి నేని కొండజగతీరమణుఁ బెదవేంకటావసి
శ్వరుఁ జనవేంకటాధిపరసారమణుం గనియెఁ గ్రమంబునన్.

309

క. నిరవధికలక్ష్మి నీప్సిత³
వరదాచగుణాతివైభవమున ధరిత్రిఁ
దిరుపతినాయకుఁ డొప్పుఁ
దిరుపతినాయకునిభంగిఁ శ దేజోధికుండై

310

వ. అతనియనుజుండు.

311

మ. పినకొండక్షితిపాలశేఖరుభుజాశభీలప్రతాపాగ్ని వై
రిని కేతంబులు సొచ్చుఁ దచ్చతురనారీభూరిధమ్మిల్లబం
ధనముల్ నెవ్వడి వీడ్చు నాననసుగంధం బానుఁ జుంబించు న
క్కున రాయుఁ వలుపూర్పుఁ⁴ జన్నుగవ నొక్కుఁ బల్లవప్రక్రియన్.

క. అతనియనుజాతు లార్ద్రా
ర్చిత లాపెదవేంకటయ్య శ చినవేంకటభూ

1 A B మంధ

2 " పరగప్రసిద్ధిగన్న యీ పడుగొండలో

3 " లక్ష్మీప్సిత

4 " వలపూర్పు

- పతి జనతానతులై [ధర]
నుతిక్కెక్కిరి ¹రామలక్ష్మణుల చందమునన్. 313
- వ సంతతికిఁ దిరుపతినేఁడుమొదలు. 314
- క. కురుపతి మానోన్నతికి న ²
• మరపతి తదైత్తతారిమహిమచు ³ విలస
ద్గురునకుఁ బ్రతి మతి ⁴ [గిరిపతి]
తిరుపతినరపతి మహాధృతిన్ నుతిక్కెక్కిన్. 315
- క. తిరుపతినరపతి యల దా
మరధర్మక్షోణిపతికొఁమారిత ధర్మాం
బ రమాసమఁ బరిణయమై
వరఁగకో ⁵ చినకొండతిమ్మోప్రభువులఁ గనియెన్. ⁷ 316
- వ. అం దగ్రజండు 317
- చ తిరుపతి నేనికొండజగత్తీతలనాధు మహోగ్రధాటికా
తురగఖురోత్తభూరజము శ దూరవిరాగముఖోజ్వల ⁶ ద్ద్విష
త్కరిగమనాపరంపరకుఁ గంచెలయై పటవాసమై మనో
హరపరిధానమై యహరహం బలుకించు ⁸ దదీయవల్లభున్ 318
- సీ నలువనెమ్మొము మేడలనాడు ¹⁰ తెలిపావ,
పాఁపజందెమునఁ జూపట్టుసామి

1 A B నుతు లొప్పిరి

2. „ వసు

3 „ మరుపతి తదైత్తతారి మహిపతి

4 „ ప్రతినది తిరుపతి

5 „ దామర

6 „ సరసుతు

7. • „ ప్రభుగనియెన్

• Though Pinakonda and Timma are mentioned in this stanza as the only sons of Thirupati, he had also two other sons, Ranga and Krishna, whose valour is described below in stanzas 322-327

8 „ దూరతిరాగముఖాజ్వల

9 „ యహరహంబులకించు

10. „ మెడల

గాఁగ¹ సోలుచు నాడుచుఁ గ గడిమి² మెఱసి
రణశిరంబున³ నిల్చు ఘోరరాహి యనఁగ
సరగఁ⁴ గ్రీడించు నీఖడ్గసర్పరాజు
విమలచారిత్ర పినకొండరవిభుసుపుత్ర

290

సీ కరమెత్తి⁵ నీకు మ్రొక్కనిరాజు లెవ్వరు
గర్జించు బల్లర గండబిరుద
కలనిలో⁶ నీకుఁ జిరక్కనిరాజు లెవ్వరు
మదవైరివీరదుర్మదవిదారి
అనిలోన నీకు నోడనిరాజు లెవ్వరు
రమణీయఖడ్గనారాయణాంక
వసుధలో నిన్నుఁ గొల్వని రాజు లెవ్వరు
కొసరక రేచర్లగోత్రధీర

అనుచుఁ గొనియాడుదురు నిన్ను గ నాంధ్రయవన
మగధమాళవనేపాళమత్స్యసభలఁ
బ్రకటధౌరేయ వెలుగోటిపారివేయ
విక్రమోపాయ పినకొండరవిభునిరాయ

291

క. మతి నభ్యసింపవచ్చును
బ్రతి లే దన సకలకళలు⁷ గ రానివి రెండే
యతిదుర్లభములు విక్రమ
వితరణములు పిన్నకొండ గ విభురాయనృపా.

292

ఉ. రాయపనాయఁ డాసుకవి గ రాజమరున్మణి తిమ్మధారుణీ
నాయకుఁ డాసమస్తజన గ నాధశిరోమణి పిన్నకొండధా
రేయుఁడు సంతకంటె సుచరిత్రుఁడు తత్తనయాగ్రగణ్యుఁడౌ
రాయపనేడుఁ బూర్వులతెఱంగునఁ బ్రస్తుతికెక్కె ధారుణీన్.

293

- 1 A B కణగి
2. B కరిమి
- 3 A B పురంబున
- 4 „ చెలగి
5. „ కదనమున
6. „ కథలు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

వ. అతనియనుజుండు.

294

గీ. ఆమహాబలు సోదరుం డతిశయిల్లుఁ

బ్రతిభటుల గెల్పు నక్రూరభావ మలర

మెలఁగి యుద్ధవిసేతుల శ మే లెఱింగి¹

ధరణి వెలుగోటిరంగభూ శ వరవిభుండు

295

క. రంగక్షితిపతి సాక్షా

. ద్రంగపతిం దెలిపె నతడు శ రంతైకదయా

సంగతి నతిసాత్త్వికబు

ద్దిం గమలావిభవసంభృతం బరికింపన్

296

*సగ్ధ. స్తంభీభూతక్షి తీశారతతపటహాధణంధాణశబ్దంబు మింటన్

గంభీరాయోధనప్రారగణహతయవన శ గ్రామణీ కోటిహృద్య²

ద్రంభావై వాహవేశారభవనితనిడివారద్య³స్వనంబై తగం బ్రా

• రంభించున్ రంగభూపారగ్రణి పటుజయయాత్రల్ బలోద్దండలీలన్.

వ. అతనియనుజుండు.

298

ఉ. ఈక్షితిఁ గాశికానగరి శ నీల్గిన మాత్ర లభించు నెంచఁగా

భిక్షువుఁ గూడు యేచపుధిపి⁴తలనాధవతంను ఖడ్గధా

రాక్షుతి మేను వీడిన యరరాతికిఁ గల్లు సుధారసంబు త

దై భిక్షుము మంచిదో యమృతరసాసము మంచిదో యెంచి చూడఁగన్.

సీ. పటికంపు శిలలలో శ పలినిడ నీవెంట

వచ్చునె పిలిచిన శ వామనయన

పువ్వారు దీగెలు శ బోంట్లె నీబడి నిట్టు

లనుచరింపఁగ⁵ ధవళాబ్జగంధి

శృంగంబుపై నున్న శ సింగంబు లాపులె

తలయెత్తి⁶ చూడను శ దలిరుణ్ణోడి

1 A. B మేలెరింగె

2. B P, A B హతయవనకోటిహృద్య

3. A B. తూర్య

4. „ ధరణి

5 „ పువ్వారు దీగెలబోండ్లు నీబడియెట్లు ననుచరింపగ

6. „ లాత్మలె తలయెత్తి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

పన్నగాననము క్త శ పవనంబు శీతమె
 సేదార్చుకొనగ నోసంహమధ్య
 యహహ వశమె పురాకృతశ్రమవ ఘళింప¹
 ననుచు సఖి పల్కునిశత్రు శ నబలదెలియ
 సనురఘురామ రేచర్ల శసార్వభౌమ
 కొండభూపాలయేచభూశుండలేంద్ర.

300

సీ. *జుభారితనుజాత శ జంభారితనుజాత
 సమభోగరూపశౌర్యములవాడు
 గంధవాహకుమార శ గంధవాహకుమార
 సమవేగశక్తిసత్త్వములవాడు
 కుంభిసింధరరాజశకుంభిసింధరరాజ
 సమరమాశౌభ్య²దైశ్రవములవాడు
 రాజశేఖరమిత్ర శ రాజశేఖరమిత్ర
 సమభూతిరుచినిధానములవాడు
 జగతి నితండవఁ బరంగుఁ బ్రసానసమయ
 కల్పితాభీల³పటమాభాంశకారనినద
 ఘటితపటుకర్ణకుహరదిశక్తటమదావ
 శేష్యరుండైన⁴ యేచధాశ్రితిశ్వరుండు

301

వ అతనియనుజుండు.

302

సీ. చెలపాది⁵కుటిలుండు శ చేదు⁶పుక్కిటనుండు
 జుట్టుగాఁ దిరుగాడు శ బుట్టనుండు⁷
 బామరిరాలలో⁸బడి పావనుడుగాడు⁸
 నిర్దయుం డేప్రొద్దు శ నిద్రపోతు

-
- 1 A పురాకృతంబా భరింప
 - 2 A B శౌర్య
 3. B P కల్పితాఖిల
 4. ,, మదాపథీశ్వరుండైన
 - 5 A B. 'చదిపాద' 'చలపాది' సరియైనరూపము
 6. ,, చేదు
 7. ,, చుట్టలాడిదిగాదుపుట్టగుండు
 - 8 ,, పామరిరాలలో (A మో) పరిపవనుడుగాడు.

వెలుగోటివారి పంశావళి

- నయ మెఱుంగఁడు ప్రజాక్షయకారి నడవడి
చక్కఁగా దెంతయు¹ ర నిక్కులాఁడు
గబ్బి కూరుఁడు భయంకరుఁడు దబ్బఱకాఁడు
గణుతింపఁ బెక్కు నారల్కలుగలాడు²
• శేషుఁ డని రోసి భూకాంత ర చేరి యాడు³
ప్రేమ మీఱంగ నీబాహు⁴రపీఠ మంగు
భవ్యచారిత్ర కొండభూపాలుపుత్ర
ధీరతాటోప వెలుగోటిరత్నభూప
- క. అమ్మనుజనాథుకూరిమి
తమ్ముఁడు పెదతిమ్మభూమిరథపుఁ డుగ్రసమి
త్సమ్మూర్చితభూభువనక
కుమ్మడ⁵ వద్దీరవైరి ర కులుఁడై వెలసెన్.
- క. వినతనయవినయరేఖా
తనుఁడగు⁶ పెదతిమ్మవిభుని ర తమ్ముఁడు వెలయున్
వినతిమ్మక్షోణీపతి
ఘనదానత్యాగవిజితకల్పక మగుచున్
- *సీ. కలధాతకలధాతకలధాతనిలయుండు
ఘనసారఘనసారరగంధయుతుండు
నరసింహనరసింహనరసింహశౌర్యుండు
భారతిభారతిరపాటపుండు
వాహినీవాహినీరవాహినీశ్వరమంత్రి
సుకుమారసుకుమారశోభితుండు
మణిరాజమణిరాజమణిరాజనిభకీర్తి
కల్యాణకల్యాణరకలితతేజః

1 A B దింతయు

2. „ ప్రణుతింప పెక్కు నాలుకలవాడు

3. „ యాడి

4 „ మీబాహు

5 B. క | కుమ్మడ

6. A B | ఘనదాగు

డనుచు జగములు వొగడంగ శ నలరుచుండు
సమదవిమతవసుంధరారమణసింధు
మంధ¹జగతీధరేంద్రాయశమానబాహు
దండబలహారి వెలుగోటికొండశౌరి

306

ఆ. ఇలఁ బ్రసిద్ధిగన్న శ యీశదుగుండలోః
పలఁ గుమారతిమ్మరపార్థివుండు
కొండవిభుఁడు రాయశమండలపతియేచ
ధీధనుండు పిన్నరతిమ్మనయును.

307

వ. కుమారవంతులై వర్ధిల్లి రండు.

308

చ ధరణిఁ గుమారతిమ్మవసురభాపతి లక్కమదేవిఁ బెండ్లియై
శరధిశయాను భూరిభుజసాగరవేదములంచు నెన్నఁగాఁ
దిరుపతిసేని కొండజగతీరమణుఁ బెదవేంకటావసీ
శ్వరుఁ జనవేంకటాధిపరసారమణుం గనియెన్ గ్రమంబునన్.

309

క. నిరవధికలక్ష్మి నీప్సితో
వరదానగుణాతివైభవమున ధర్మిత్రి
దిరుపతినాయకుఁ డొప్పున్
దిరుపతినాయకునిభంగిఁ శ దేజోధికుండై.

310

వ అతనియనుజుండు.

311

మ పినకొండక్షితిపాలశేఖరుభుజాశీలప్రతాపాగ్ని వై
రినికేతుంబులు సొచ్చుఁ దచ్చతురనారీభూరిధమ్మిలబం
ధనముల్ నెవ్వడి వీడ్చు నాననసుగంధం బానుఁ జుంబించు న
క్కున రాయున్ వలుపూడ్చు⁴ జన్నుఁగవ నొక్కన్ బల్లవప్రక్రియన్.

క. అతనియనుజాతు లార్యా
ర్చిత లాపెదవేంకటయ్య శ చినవేంకటభూ

1 A B మంధ

2 „ పరగప్రసిద్ధిగన్న యీ పదుగొండలో

3. „ లక్ష్మిప్సిత

4. „ వలపూడ్చు

- పతి జనతానతులై [ధర]
నుతిక్కెక్కిరి ¹రామలక్ష్మణుల చందమునన్. 313
- వ. సంతతికిఁ దిరుపతినేఁడు మొదలు. 314
- క. కురుపతి మాన్తోన్నతికి న ²
• మరపతి తదైత్తితారిమహిమచు ³ విలస
ధ్దురునకుఁ బ్రతి మతి ⁴ [గిరిపతి]
తిరుపతినరపతి మహాధృతిన్ నుతిక్కెక్కిన్. 315
- క. తిరుపతినరపతి యల దా
మర ⁵ధర్మక్షోణిపతికొరమారిత ధర్మాం
బ రమాసముఁ బరిణయమై
పరగ ⁶ బినకొండతిమ్మప్రభువులఁ గనియెన్. ⁷ 316
- వ. అం ద్రగజుండు 317
- చ తిరుపతినేనికొండజగత్తీతలనాధు మహాగ్రధాటికా
తురగఖురోత్థభూరజము శ దూరవిరాగముఖోజ్జ్వల ⁸ద్విష్ట
త్కరిగమనాపరంపరకుఁ శ గంచెలయై పటనాసమై మనో
హరపరిధానమై యహరహంబులకించు ⁹ దదీయవల్లభున్ 318
- సీ. నలువ నెమ్మొముమేడలనాడు ¹⁰ తెలిసాప,
పాఁపజందెమునఁ జూరపట్టుసామి

1 A B నతు లాప్పిరి

2 „ వను

3 „ మరుపతి తదైత్తితారి మహిపతి

4 „ ప్రతిపది తిరుపతి

5 „ దామర

6 „ సరనతు

7 • „ ప్రభుగనియెన్

• Though Pinakonda and Timma are mentioned in this stanza as the only sons of Thirupati, he had also two other sons, Ranga and Krishna, whose valour is described below in stanzas 322-327

8 „ దూరతిరాగముఖోజ్జ్వల

9 „ యహరహంబులకించు

10. „ మేడల

వెలుగోటివారి వంశావళి

సామిచ్చి బలుజెట్టి¹ శ జంపి నాతనియన్న
 యన్నల దేవుని శ యనుఁగు² పట్టి
 పట్టెముల్ చెఱసాలఁ శ బెట్టిన దొరమాపు
 మాపులపూవిల్తు శ మామకొమరు³
 కొమరుమాటలకు మార్గొట్టిన⁴ రాపగ
 పగరేవ⁵ వేరుబ్బు శ వాయుపాలు

పాలుగెల్పునఁ గొన్న నేర్రరి వలమురి
 మురిపెమున వేల్పుపెద్దను శ మోచు పులుఁగు
 పులుఁగుచెప్పెడితపసిచే శ పుడుకురాయి
 రాయతిరుపతితిమ్మ నీరజాఁగయశము.

319

సీ. ఉబ్బురెప్పలు విచ్చి శ బిచ్చిన సార నేర్చి⁶
 యూరుపుగాలికి⁷ శ నోసరిలదు
 కవుడుదేరుకవాసనపుర చేతుల నప్ప
 భించి స⁸గటనిటఁగొంచెపడదు
 కైఁజుట్టుకొన్న నైశకపుకసీమ రుమాలు⁹
 తుడుపులకోడి¹⁰ గొంతులకు డిగదు

1 A B జట్టి

2 A యన్నలదేవర యడ్డుపట్టి, B యన్నలదేవర యడుగపట్టి

3. B మామరుకొమరు

4 B మాటలకుమాన్యాట్టిన

5. A B రేసపెరుబ్బు

6. „ నొరనేర్చి

7. A భాలి, B, భావి

8. A B కవుడు దేరుకవాసన పురచేతులనప్పభించి సగట నిటకొంచపడదు

9 „ కళిదురూమాలు

10. A. గొరకు, B గొడకు

దవులతాబాదు¹ గంధపుకాకితంబు²

బలుమారునద్దె³ శ బాసెపడచ,

మధురసాస్వాదమదఘూర్ణ శ మానయవస

పరివృథా⁴ పేక్షణాల్లిష్ట శ పవనజనన

తిరుపతిస్మృపాలుతిమ్మభూవర త్వదీయ

ధాటికాఘోటకఖుగోత⁵ శ ధరణిధూళి

320

ఉ సీచిరదానవారితటిసేవతి నాని కయోధి మించు ద

తేచనోవర్ధమానత్మగోసేవ సమస్తము నిచ్చు దేవతా

నైచికి తత్కరీషభజన నృసి⁷కల్పక విచ్చు సర్వదా

త్రాచరణంబు సీవలన శ నైసది⁸ తిమ్మస్మృపాలశేఖరా.

321

ఉ దేవమహీజ మందె నొకగొనిక్కున మంజరి⁹ చామ్రు డందె దా

రావళి వార్నికాంబు¹⁰ ధరమందె నుదాహరణంబు వీతసం

భావన మింటివార్త లవి శ మన్ను సీవలె నెవ్వరంది రెం

తే వసుధాస్థలి¹¹ దిరుపతిప్రభుతిమ్మ మహాప్రబంధమున్.

322

సీ శ్రీరామపాదరాశీవయుగ్మమరంద

రసమి¹¹ శస్త్రత్తసారంగ రంగ

పరవరూఢిన్యత్రోపటహదంధణవిస్ఫు

రద్రావన్యత్వత్తురంగ రంగ

1 B దవులతోబాదు

2. „ కాకితంబున

3. „ నధిన

4. A, B. పరివృథా

5. A ఘరాధధరణిధూళి

6. „ త / చెప్పిన, B చెప్పిన

7. A B భజన్మణి

8. „ ధా / త్రీచరణంబు నైసది

9 A మంజరి

10. A, B కంబు.

11. „ సమ్మిశ్ర

రిపువపుర్విగళితాశ్రీతజయశ్రీపరి
 రంభశుంభద్రణరంగ రంగ
 కీర్తినిర్జితకా ర్తిరీచంద్రభవమహీ
 ద్రహతీరగంగాతరంగ రంగ

సకలసుకపీంద్రగాయకశ్రవరసవిబుధ
 రక్షదక్షిణవిమలాంత¹రంగ రంగ
 తరుణలావణ్యవిజితకందర్పదర్ప
 నిరతశోభాంగ తిరుపతిశ్రేణి రంగ.

323

సీ వివచచ్చె నదె ఏరశ్రవేశ్యాభుజంగుని
 జయభేరికాస్ఫురశ్రచ్చంభరవము
 కన్పట్టె నల్లదె శ్ర గాయగోవాళుని
 ధవళాతపత్రకేతనచయంబు
 చనుదెంచె నదె రాయశ్రచౌహత్తమల్లుని
 గజతురంగానేకశ్రమపబలంబు
 మార్కొనె నదె మీటి శ్ర మన్నెహంపీరుండు
 గాండివి వైఖరి శ్ర గదనమునను
 ననుచు నీధాటికిని నోడి శ్ర యహితు లెల్లఁ
 గాన కేగిరి నిను నాజి శ్ర బూనలేక
 సూనశరగాత్ర తిరుపతిశ్రేణిపుత్ర
 సంగరాటోప వెలుగోటిరంగభూప.

324

సీ. గర్వదుర్వారభీరకరశత్రునాయక
 భూధరంబులకు దంభోభిధార
 శుంభదృఢజారంభశ్రదంభశాత్రవరాజ
 కుంభీంద్రహర్యక్షశ్రదంభకంబు
 కుటిలప్రచారవిశ్రమ్భటవై రిభూపాల
 జలధరోద్ధూతజంఝూనిలంబు
 సంగరపాటవోత్తంగారిభూనాథ
 పాథోధిజద్భుడరబాగ్నికీల

1. A రక్షణ రక్ష విమలాంత, B రక్షణక్షణవిమలాంత

నీకరాజ్ఞాతసంభూతనీవిడ హేతి
యకార! యుద్ధండవృత్తివీరరాగగణ్య
భళిర! వెలుగోటితిరుపతిప్రభుకుమార
రంగధీర మహారాజాశ్రవవిదార

325

చ దురమున వైరిరాజులను శ్రీ దోర్బల శక్తిని ఖడ్గధారచేఁ
గరకరి గాఁగఁ జంపును వశంజితవిక్రమ! రాముకై వశిక్
గురుతరకీర్తిహార వెలుగోటిధురుధర మేలుమేలురా
తిరుపతి నీరంగ సుదనతీనవమోహనపంచసాయకా

326

సీ మత్తారిగూపాలశ్రమ స్తకంబులె కాని
ఖండించ దార నీరఘుచకరాసి¹
వైరిధాత్రీనాథవక్షంబులే కాని
వరుస మెట్టదు నీదు శ్ర వరహాయంబు
విరసావస్థిండుల శ్ర వెన్నుపై నే కాని
తాఁకదు నీచేతి శ్ర తఱటుపెట్టు
గర్వితాహితరాజగ్రాత్రంబులే కాని
కాలరాయదు² నీదుగంధగజము

శత్రుమదభంగ రాజవేశ్యాభుజంగ
దండితారాతి బల్లరగండబిరుద
ప్రకటచారిత్ర తిరుపతిప్రభుసుపుత్ర

• కీర్తివిస్తార వెలుగోటికృష్ణధీర.

327

సీ. మ త్తవిద్విషబాహుశ్రమధ్యవిధులఁగాని
వేడెంబు లిడదు నీ శ్ర విజయతురగి
కిల్బిషాహితగర్భక్షీలాలములఁగాని
పానంబు గొనదు నీభద్రకరటి³

1 A B కరాళి

2 „ ఖండించదార

3. „ కరము

- గంధాంధ¹ శాత్రవశకంధరంబులఁగాని
చేరదు యొలుకు సీరచేకరారి
ప్రతిభలోద్భటవీరభటకోటిపైఁగాని
కదియదు సీసముత్యటభటాని
- భరిర ! ప్రతిగండ భైరవశవంచపాండ్య
దశవిభాళనుహాబిరుదప్రసిద్ధ
విజయవెల్గుగోటి తిరుపతి శ్రీ విభు² కుమార
విమలచారిత్ర కృష్ణపురధ్వజశత్ర
- వ. ఆపెదకొండప్పనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 328
- క. ఘనుఁడు పెదకొండభూపతి
ఘనకైశిక యల్లమాంబీరకం బరిణయమై
కనియెఁ బెదతిమ్మవిభుఁజె
న్ననరేశుని వేంకటాద్రి శ్రీ నాథవతంసుక³.
- వ. అం దగ్రజండు 329
- ఉ. ధే యని పెదకొండజగ శ్రీ తీవరు తిమ్మనృపాలుఁ డాగ్రహ
ప్రాయమనీషి వాజిఁ బటశంఖ వెల పగ్గలమై⁴ తెరల్పుఁగాఁ
బోయి విరోధు లుగ్రవనశ్రుణుములు సొచ్చి ఫలచ్ఛదోదక
స్వీయ⁵విధేయులై యనుభవించువుదు రుగ్రతపస్విధర్మముల్
- వ. అతని యనుజండు 330
- సీ అరిమనోమండలం శ్రీ బర్కమండలమును
భయమంది పటపటశపటనఁ బగుల
రణభోగసంవ్యాప్తి శ్రీ రంభావధూప్రాప్తి⁶
తమకించి తటతటశతటను నదర

1 B గంధాంబ

2 A B ప్రభు

3 B. తిమ్మబరువిభుచన్ననరేశు వెంకటాద్రినాథవతంసుక

4 „ వెలపగ్గలమై

5 „ స్వీయ

6. A. రంభావసవ్యాప్తి B రంభావసవ్యాప్తి

వెలుగోటివారి వంశావళి

భటపంతరవము నుద్భటకుంతరవమును

బెనఁగొని పెటపెట శ పెటను నెగడ¹

శరనికాయంబును శ శాత్రవనయనాశ్రు

తోయంబు తొటతొట శ తొటను దొటుగఁగె²

జిత్రమైయుండు నీదండయాత్రమహిమ

ధాత్రి ముక్తాతపత్రితోద్దండకీర్తి

• విభవవిస్తార పెదకొండవిభుకుమార

సింధురాటోప వెలుగోటిరచెన్నభూప.

334

వ. త దనుజుండు,

335

చ. కలగలరాజు నిండుదయ శ గల్గినరాజు మొగంబునందు న

వ్వలరెడురాజు సీతి వినయంబుల మించినరాజు శాంతిచే

బల్లసినరాజు పాడియును శ బంత మెరింగినరాజు కీర్తులక

వెలసినరాజు కొండవిభువేంకటనాథుండు రాజమాత్రుడే.

336

ఉ. శ్రీలలితుండు వైరిగజరసింహుండు దాతలచక్రవర్తి ది

క్ష్మీలితకీర్తి సీతిపదశేలనలోలుండు ధర్మకర్మసం

శీలుండు సుప్రసన్నగుణసింధువు మాపెదకొండధారుణీ

పాలునివేంకటాద్రి ధృతి శ పాకహిమాద్రి నృపాలమాత్రుడే.

337

వ సంతతికిఁ జెన్నప్పనాయండు మొదలు.

338

సీ. గండికోటాదిదుర్గము లనర్గళశక్తి

జలపట్టి సాధింపగలఁడె యొకఁడు

• కుతుపనమల్కపం శ పతిభయంకరవృత్తి

గదిసిన డీకొనగలఁడె యొకఁడు

కయ్యబులో మన్నె శ కంఠీరవులకెల్లఁ

గన్నాకుగా నిల్వగలఁడె యొకఁడు

• తననిజస్వామికి శ ఘనజయాంగనలను

కైకానుకలుసేయఁ శ గలఁడె యొకఁడు

1. A B లనుగొని పెటతటతటనునదుర

2 ,, తమకించితటతటనునదుర

నీవిధంబునఁ గరిసనిర్మిద్రయవన
వాహినిఁ ఘోరర క్తప్రవాహనివహ
నవ్యసంధ్యాయమానవేన్నాజితాఘ¹
చిత్రితాటోప వెలుగోటిఁచెన్నభూప

339

సీ. నీజీరు చెప్పిన శ నిష్ఠురారాతిబిం
భోఘుల గర్భంబు శ లూడిపడును
నీడాకఁ జూపిన శ నిర్ఘామధామమై
పరభూము లూడనిఁబాడుచుండు
నీపంపుమాత్రాన శ నిజభుజాహంకార
మన్నెరాజన్యుల శ మదము లణఁగు
నీవు ముస్తదైన శ నిఖిలదుర్గాధిప
ప్రకరంబు గుండెలు శ పగిలిపాటు
సాహసంబున నీయంత శ సార్వభౌముఁ
డరయ నెవ్వఁడు మూఁడు సింహాసనముల
భూరిగుణహార వెలుగోటిఁపురవిహార
భాగ్యసంపన్న కొండభూపాలుచెన్న.

340

ఉ. క్రొత్తలుగాఁగ నేఁడు వెలుగోటిధురంధర చెన్న నీవు దం
డెత్తినవార్త [మున్నును] పోకిత వినంబడెనేని భీతిమై²
మత్తవిరోధిరాజు లభిమానము లూడిచి యెక్కడెక్కడేఁ
జొత్తురుగాక నీ కెదురు శ శూరులు లేరు ధరాతలంబునన్

341

సీ. యక్షరక్షఃకులార్ధ్యక్షశిక్షణ³దక్ష
దీక్షోపదేశి నీరదృఢబలంబు
జంభసంభేదిదోర్ స్తంభదంభోలిసం
రంభగుంభనము నీరణవిధంబు

1. A B నవ్య సంధానమానవెన్నాజితాఘ

2 „ దండాడెత్తినవార్త యొకింతవినంబడెనేనిభీతిమై

3 „ అక్షరక్షఃకులార్ధ్యక్షశిక్షణ

వెలుగోటివారి సంశ్లావలి

ఘోట ఘోటినిరారఘాటధాటీసము¹

త్వాటితఘోణి నీరప్రబలధాటి

భీమభీమాలికారఘామధూమధ్వజ

సేమధామంబు² నీరతేజ మహాహ.

• ప్రస్తుతింపంగఁ దరమె దురర్భరవిరోధి

కంఠరక్తావగాఘాగ్రఖడ్గజనిత

విజయరేఖాధరీభూతశీవక్రమార్క

వీర్య⁴సంపన్న పెదకొండశరభునిచెన్న.

342

ఉ. బల్లిదమైన బెబ్బలికిఁ శ బాటుమ్మగంబులరీతిఁ గాక యీ

చిల్లర మన్నెమూఁకలు విశ్రంభణవృత్తికి నానఁ బూనునా

బల్లరగండమూర్తి రణశ్రభార్గవరాముఁడు కొండధారుణీ

వల్లభుచెన్నుఁ డాజి కిదోవచ్చెనన్ బరువెత్తు మృత్యువున్.

343

సీ. తారాధిపతియును శ దారాధిపతియును

• దారాధిపతియు నీరతరమువారు⁵

కమలాధిపతియును శ గమలాధిపతియును

• గమలాధిపతియు నీరకరణివారు

పద్మాధిపతియును శ బద్మాధిపతియును

బద్మాధిపతియు నీరపగిదివారు⁶

ఖచరాధిపతియును శ ఖచరాధిపతియును

ఖచరాధిపతియు నీరకడిమివారు⁷

శేముషీసత్కళాజ్ఞావిశేషమాప్ర

తాపనైర్మల్యవాగ్ధనురైపుణీప్ర

1 A B ధాటీకన్

2 „ దామంబు

3. „ రేఖాధరీభూత

4. „ వీర

5. A తరమువాడు, B కరణివాడు

6. A పగిదివాడు, B నీకరణివాడు

7. A B కరణివాడు

- ధితరణస్థేమభోగైకశ్రవితరణముల
జిష్ణుతాటోప వెలుగోటిరచెన్నభూప 344
- వ. అతనికుమారులు. 345
- చ. అనుపమశీలఁ గొండవసురధావరు¹చెన్నని వేంకటాద్రి పా
వనగుణశీలుడై యుభయశ్రవంశపవిత్రకుడై బలాఘ్యుడై
ఘనుడయి కీర్తిమంతుడయి శ్రీ గర్వితవైరివిభాళుడై జగ
జ్జనవరపూజ్యుడై నిజభూజాసముపార్జితరాజ్యుడై మనున్. 346
- వ అతనియనుజుండు 347
- సీ సకలవిద్యల భోజుశసాటికి² వచ్చు స
రవ్యజ్ఞసింగక్షమారముఁ డొకఁడు
చిరుహమన్నీలవైశ్రమణిమి మ్రొక్కులు గొను
గనితిమ్మధారుణీశకాంతుఁ డొకఁడు
శూరులు మెచ్చ నూతాఱుగెల్పులు గెల్చి
మీఱు కస్తురిరంగశౌరి యొకఁడు
సింహాసనస్థులశ్రేణి బూజఁ గాంచు మీ
తండ్రి చెన్నప్రభూశ్రీతంసుఁ డొకఁడు
అందఱను మించి పద్మనాభయఁకకులంబు
వెలయఁ జేసిన మరువంపుర మొలక వార
బుధజనాధార వెలుగోటిరపురవిహార
యతులగుణజాల వేంకటపతిన్మపాల. 348
- మ. భళిరా! యప్రతిమానదానగుణశుభ్రభన్మానుషభ్యాతులన్
గలరా నీసరి రాయమన్నెదొర లీకర్ణాటకక్షోణిలో
నలనాసత్యశుభాకృతీ విదళితోన్మత్తారిధాత్రీపతీ
వెలుగోటిపురధామవేంకటపతీరవిద్యన్నుతోద్యన్నతీ 349

1- B వసుధావర

2 A B భోజునిశసాటికి

వెలుగోటివారి మంశావళి

సీ, రాజులలోఁ దిమ్మరరాజుదే ధైర్యంబు
 మన్నీలలో నీదె శ మగతనంబు
 పెనుగొండనుండి వచ్చిన దాడి¹ తెగువకు
 గట్టైన బద్దలు² శ గాక పోనె
 దొడ్డ కొంచెముఁ జూచు శ దొరల గండఁడు³ వాఁడు
 ప్రతిగండభైరవ శ ప్రతిభ నీది
 ఎలగోలు చిల్లరబలము లానవు⁴ వాని
 పూని నీకైజీతమానె నార
 వేడ్క నినుఁ జేరె సంగ్రామ శ విజయలక్ష్మి
 రంభ కౌగిలిఁ జేరె నారాజవరుఁడు
 భల్లిర ! వెలుగోటిచెన్నభూపాలపుత్ర
 భవ్యగుణశీల వేంకటరతిస్థపాల

350

సీ, కెరలెనా భారుల శ కుటికి యెంతటి దునే
 దారి నైనను జెండి శ పాతవైచు
 నిచ్చెనా కోర్కెల శ నిచ్చి తాడోపతం
 డములుగా సర్దిసంరతులఁ బ్రోచుఁ
 జేరెనా హూయలు మిరటారికత్తెలకు సా
 త్తాన్మన్మధునివలె శ గానుపించు
 నవ్వెనా నిడుపురన్నమపండువెన్నెలలో⁵
 చల్లి కొల్వెల్లోరంజిల్లఁ జేయు

-
1. A దాని, B దాగి
 2. A గట్టెబద్దలుగాక, B గట్టెబద్దలుగాక
 3. A. గంన్నడు, B గున్నడు
 4. B లావు
 5. A B వెన్నెలలు జల్లి
 6. ' , కొలువెల్ల

ఓట్రాహుత్త¹ సంతతత్యాగభోగ
భాగ్యశాలి పదానతరపరస్థపాల
హి² వెలుగోటిచెన్నమ³ ప్రభుకుమార
హి⁴ వేంకటపతిమహీరపాలహూర్

351

సీ ఒకపాటికుట్ట⁵ మరన్నెకుమాల్లు⁶ నూతూర్లు
గూడినఁ గన్నెత్తి⁷ శ్రీ చూడఁ గలరె
యటుగాక రాయ లంతటి వజీరులు వేపు
రైనను నీవాటు శ్రీ కాఁగఁ గలరె
డాక నంతటి⁸ కిరీటముల రాజులు లక్ష
చేరిన నెదురాని శ్రీ పోరఁ గలరె
మఱి వాగుశాహులె శ్రీ మెఱసి కొట్కొలాది
నిలచి పోరిన మీఱి శ్రీ గెలువఁ గలరె
బలయు నీ దుముదారుపరపులకు నలుకు
హరు మరుత్తుతులైనను శ్రీ దుది నిజంబు⁹
విన్నవించెద వెలుగోటిరచెన్నభూమి
పాలకుని వేంకటపతీంద్ర శ్రీ భాగ్యసాంద్ర
సీ. మునుమున్నె తనధర్మాధ్వని¹⁰ విరోధిస్తపాల
కుల మర్గములు పెళ్ళారపెళ్ళలు¹⁰ సేయ
నటుచేరఁ దనతేజ శ్రీ పటుహేష లరిభూభు
జుల గుండియలు గులారగులలు సేయఁ

352

-
- 1 A B అట్టిరావింత
 - 2 „ పాలి
 - 3 „ చెన్న
 - 4 „ హేలి
 - 5 A కట్టు, B కట్ట
 - 6 A B కమాల్లు
 - 7 „ నంతటి
 - 8 „ యిది నిజంబు
 9. „ ధర్మాధ్వని
 10. „ పెళ్ళాపెళ్ళలు

వెలుగోటివారి వంశావళి

దరి నెక్కఁ దనహేతి శ తతవై రిరాజన్య
మకుటాగ్రములు వకారవకలు సేయ
మఱి మీఱి తనధాటి శ మహాసీయబిరుదాంక
ములు వారిధుల బెళారబెళలు సేయ
మించె నిదె గాయగోవాళరపంచపాండ్య
దళవిభాళాదిజాగ్రదురదగ్రబిరుద¹
పాళి వెలుగోటిచెన్న పరప్రభుకుమార
హేళి వేంకటపతి² మహీపాలమాళి

353

సీ సర్వజ్ఞసింగభూరజాని సద్గుణవార్ధి
యాలవాలంబుగా శ సంకురించె³
నిర్వాణరాయమహావీర్యరమణశౌరి
నవకృపావృష్టిచే⁴ శ ననలుసూపె
గనితిమ్మధానుణీరజననాథమూర్ధన్య
జిష్టువై భవమున⁵ శ జెట్టుగట్టె
మీతండ్రి చేన్న పరమేదినీశ్వరు⁶ భుజా
శక్తిచే శాఖోపశాఖ లయ్యె
నేడు భవదీయసద్గుణానీకగరిమ⁷
బూచి కాచి ఫలించె సంపూర్ణకీర్తి
పండఁబాఱిన వెల్గోటిరవంశ శాఖ⁸
ప్రకటితాటోప వేంకటరపతిమహీప

354

1 A జాగ్రదుదగ్ర, B జాదుదశ్రీ

2 A, B వేంకటమహీ

3. ,, సంకురించి

4. ,, నవకృపావృష్టిచే

5 A మూర్ధన్యముజిష్టు వై భవమున, B మూర్ధన్య ..ష్టు వై భవమున

6. A B చెన్న పృథ్వీశ్వరు

7. ,, నీపగరిమ

8. ,, పాటవారని శాఖ వెల్గోటివారు

శా. బీల్ వాతెను ది క్కటంబు నగముల్ శ బెట్టుగె నంభోనిధుల్
 ఊటా నాసెను నీటఁ జుడరనిదీర ప్పిన్¹ మానెఁ బో నీ డమా
 మీటోకించిన శాత్రవుల్ చెదర కేమీ నిల్తురే యాజి వె
 ల్గోటిఁచెన్ననృపాలువేంకటపతి శ లోకైకరమ్యాకృతీ. 355

శా. అంధభూతము లా దిగంతరము లురద్యజ్ఞంతుసంఘంబుతోఁ
 గంధుల్ ఘూర్ణిలుఁ గొండ లుర్వీఁ బడు దిగ్గంతుల్ వెసం గ్రుంగు నీ
 ధంధంధాణధమామికార్భటికి నై శ దర్పరిదంభాటవీ²
 గంధేభా వెలుగోటివేంకటపతిశ్చానాధకంఠరీవా. 356

నీ అనిలోన గెల్చి తెచ్చిన గజంబుల³గాని
 సజ్జారములఁ గట్టి శ సాకఁబోడు
 బిరుదును న్నెక్కుమాళ్ల శ బింబాధరల⁴ గాని
 చెఱలఁ బట్టించఁ డురద్ధురత మెఱసి
 గడివిరోధుల మాంసశుభండుంబులే కాని
 భుక్తిసేయఁడు ఖడ్గభూతమునకు
 సాహసోద్భటవీరశరాముత్తులనె కాని
 పాటింప⁵ డితరభూతపతుల సరణి

అతఁడు సుగరగాంధేయవీరతశౌర్య
 గాయగోవాళఖడ్గనాశరాయణాది
 బిరుద వెలుగోటి⁶ చెన్నభూతవరసుతుండు
 ప్రధనవిజయుండు వేంకటపతిఘనుండు. 357

వ ఆరాయప్పనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 358

క, వెలుగోటిరాయనరపతి
 కలితమున⁷ లింగమాంబీరకం బరిణయమై

1. A B జంధిరవిదీప్తుల్
- 2 „ దంభావనీ
- 3 „ గజంబులనె
- 4 „ బింబాధరతె
- 5 „ పాలింప
- 6 „ బిరుదువెలయు వెలుగోటిచెన్న
- 7 „ కలితముఁలింగ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

కులనగధీరుఁ బ్రతాపా

జ్వలు వేంకటస్థపు యశోవివర్ధనుఁ గాంచెన్

359

*శా ఆరాయక్షీతినాథమాళికి విపరీతాద్రీంద్రదంభోల్లిక్కి¹

• ధీరోదాత్తునకున్ జనించి² గరుడాద్రీస్వామి విస్తీర్ణ తే
జోరాశి ప్రకటీకృతాంశుఁడన మిర్రచున్³ వేంకటాద్రీశ్వరుం

• డారత్నాకరకుంభినీవలయరత్నారూఢ కారుణ్యుడై.

360

*సీ. శేషాచలేంద్రవిశేషధామంబున

నెలకొన్న విఖ్యాతి న నెఱపువాఁడు

బాలార్కరుచి గన్న న పద్మరాగంబునఁ

గనుపట్టు నఱచేయి న గలుగు⁴వాఁడు

లతితహారంబుల న యలమేలు జిగిఁ గూడి

• తళుకుమీఱిన యుర్రస్థలమువాఁడు

విబుధకంటకరాజిఁ న గబళించు చాయల

• డాకొన్న పసిండి కరటారివాఁడు

ధరణిదేవతలను బ్రసాదములఁ దనిపి

సంతతానంద [మును] గూర్చు న జూలువాఁడు

వేంకటస్వామిగతి రాయనవిభుకుమార

• వేంకటస్వామి దిక్కుల న వెలయుచుండు

361

*సీ. పాజు⁵లల్లంత నె న పరిపాటిగాఁ జూచి

యుండ కేగెడువాని న గుండెదిగులు

1. B P మంథాద్రిక్కి

2 A B జనించు

3 „ ప్రకటీకృతాంశుఁడన జనించున్

4 • „ • నరచాతిగలుగువాఁడు

5. „ పంజాలు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

తనచేన కొంచె మూతలి సేన¹ ఘనమని
 వీరగఁ జూచెడువాని శ వెన్నుతఱు
 తారసించిన చోటఁ శ దానెక్కిపొడువక
 బంటుఁజూపెడువాని శ కంటుమగఁడు
 అరిరాజకీరిఘట శ లల్లంత నెదిరిన
 నిలువని మన్నీల శ నెత్తిపిడుగు
 అనుచుఁ గొనియాడుమరు నిన్ను శ సర్థివరులు
 కుకురుకొంకణ తెంకణ శ ఘూర్జనభల²
 వనధిగుభీర రాయభూవరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి వేంకటేంద్ర
 సీ ప్రాణదానముసేయు శ ప్రతిగండభైరవ
 యభయ మీ ఖడ్గనారాయణాంక
 నేర మెంచకుము హింశదూ³ రాయసురతాణ
 దయఁ జూడు రిపుగజ శ దళవిభాళ
 కాపాడుమీ యన్మగంటిపురాధీశ⁴
 కరుణింపు⁵ బల్లర శ గండబిరుద
 రక్షింపు⁶ కాకితరాయరాజ్యసంసాపక⁷
 బ్రదికింపు శశికుల శ పరశురామ⁸
 యనుచు మ్రొక్కెదరెపుడు నీరయరిన్పాలు⁹
 రాజకిని నోడి నపదాంశభోజములకు

360

1. A B మావలిసేన

2 A కుకురుకొంకణ ఘూర్జరాజ్యసభల, B కుకురుకొంకణ తెంకణ ఖూర్జరాజ్యసభల

3 ,, నేరంబులెంచకిందూరాయసురతాణ

4 ,, కాపాడుమనుమగంటి పురవరాధీశ్వర

5. ,, కరుణించు

6 ,, రక్షించు

7 ,, కాకితరాయరాజ్య స్థాపనాచార్య

8 ,, సోమకుల పరశురామ

9. ,, నీవైరిరాజు

కృష్ణబిరుదరాయవే శ శ్యాభుజంగ
కమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర

363

కాలుఁ బెట్టనికమ్మశ్రవాలనర్గళముగా¹
నడుప నేసింహాసనముఁ డోపు
ప్రతికార్యం బైనఁబట్టినఁ జలపట్టి
తుడ నిర్వహింప నేదొర తనర్పు²

గడియ నూతాఱువేలు గూర్పను విష్వ³
ఘనతమై నేనృపాలనకుఁ జెల్లు
రథాణి గజపతి శ నరపతు లాశింతు
బలిమి కేమన్నీని శ ప్రాపుదాపు

కడు మన్ననిమాత్రుడే శ ప్రతిస్థపాల

కన్యంహారసమగ్రభార్గవుండు

కర్వభాముండు వెలుగోటి శ శాసనుండు

కయవిభువేంకటాద్రిభూ శ నాయకుండు.

364

కృతంబైన.శనీతమ్మటద్దని విన్న
గడిమ న్నెమూఁకలు శ కలఁగిపాఱు

కరంబైన నీరబిరుదుకెక్కెముఁ గన్న
రిపురాజుసేనలు శ తీచ్ఛవడుచు

కృతంబైన నీయుత్తమాశ్వముఁ గన్నఁ
బ్రతిపక్షనివహముల్ శ భగ్నమగును

కృదంబగు నీదు శ బాహుసే బొడఁగన్న
ఘోరవిరోధుల శ గుండె లవియుఁ

లఁగి ఫీధాటిఁ బుట్టిన శ చిత్రగతుల
రిదుర్దము ల్లజగజ శ వణకుచుండు
కథిగంభీర రాయభూవరకుమార
కమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర.

365

1. A వాలుపర్గంబుగా B వ్రాలుపర్గంబుగా
2. A B తరంబు
3. A. విఘడియలోన నూరారుగూర్పమవిచ్ఛను

వెలుగోటివారి మంత్రావళి.

సీ. ఉడుటుమన్నెకుమార శ్రీ మదగర్వభంజన
 గొంటు¹మన్నెకుమార శ్రీ కంటినెరస
 పీఠమన్నెకుమార శ్రీ విపినదావానల
 శత్రుమన్నెకుమార శ్రీ శరభమూర్తి
 కంటుమన్నెకుమార శ్రీ కాలాగ్నిరుద్రుండ
 వెగటుమన్నెకుమార శ్రీ వెన్నుతఱట

 ²

కక్కసపుమన్నెమూకల శ్రీ ముక్కుగొయ్యి³
 కూటువలు గూడుమన్నీల శ్రీ గుండెదిగుల
 వసధిగంభీర రాయభూ శ్రీ వరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ్రీ వేంకటేంద్ర

366

*సీ. కలిమి యేమి ఘటించు శ్రీ గమరేంద్రుఁ గూడిన
 రమణికి నుదకపారణమె⁴ కాక
 యేవిశేషముగల్గు శ్రీ నిభరాజుల వరించు
 కాంతకుఁ బరభ్రక్షణమె కాక
 పుణ్య మేమి ఫలించు⁵ శ్రీ భుజవల్లభుఁ గోరు
 వనితకు ననిలభోజనమె కాక
 యేఫలు బాదపుఁ గిరీటీశు నందిన యంగ
 చకును ముస్తాచర్వణంబె⁶ కాక
 అనుచు వారల నిరసించి శ్రీ యవనికాంత
 సిరుల రంజిల్లు రాయభూవరకుమార
 పేకటాధిప లోకమృగ్గాంకుఁ గూడి
 యనవరతభోగభాగ్యంబు శ్రీ లనుభవించు.

367

1. A B. కంటి

2. The third line of the verse is missing in both the Mss

3. A ముగొయ్యి B. మువగొయ్యి

4. A. B వారణమె

5. " ఫలించు

6. " ముస్తాచర్వణంబె

వెలుగోటివారి వంశావళి

*మ. మకరీతోరణపం క్రిమీఱ నవరంగభాలిల రంజిల్లగా¹
 వికసత్కీర్తిపయోధిఁ బుట్టి ధరణిశేవిఖ్యాతయా చెన్నమాం
 బిక య న్మల్మిచెలి న్వరించె² విబుధుల్ శ మెచ్చన్ సుధాబిందుమా
 , క్రికపుం బ్రా లలరంగ³ వేంకటధరా శ ధిశుండు హర్షంబున్ 368

ఉ రాయపనేని వేంకటధరరాధిపుచే ననిఁ ద్రెవ్వి మింటికై
 పోయిన వైరి నెంత వలరపో నిలుపోపక⁴ చూచుఁ జూచి ర
 మ్మా యని చీరు⁵జీరి నిలయం బునకుం గొనిపోవుఁ బోయి పు
 స్పాయుధుకేళిఁ దేల్పు నపురరా యలరంభ విజృంభితాంగియై⁶ 369

వ. అతని కుమారుండు. 370

*క. వెలుగోటివేంకటేంద్రున
 కలఘుగుణాలంబ చెన్న శ మాంబామణికిన్
 గలిగెను రాయమహేంద్రుండు
 వలరాయఁడు హరికిఁ బద్మశవాసినికి వలెన్ 371

*మ. అధికారాతిమహీధురంధరమహా శ హంకారనిర్భేదన
 ప్రధనోద్రుండగు వేంకటేంద్రసుతుఁ డా⁷రాయక్షమాభృత్కృతా
 నిధిచంద్రున్ నగు కీర్తి గైకొని బుధాశీకంబు మైత్రి ధరిం
 పు ధరిత్రిక్ సతతంబుఁ జూచు సుజనంబుల్ మ్రొక్కి కీర్తింపఁగన్. 372

సీ మెండాడ్డుమన్నీల శ దండుబారుల కెక్కి
 , గగ్గోలు పఱచు నీగబ్బితేజ

1. The reading adopted is that of B P

A మీరనపరమ్మలిల రంజిల్లగా

B మీరిన పరమ్మలిలరంజిల్లగ

2 A B వరించ

3. ,, బాలరంగ

4. ,, నిలుపోపజూచు

5. ,, మమ్మాయనిచేరు చేరినిలుచురీబసకుం

6 A విజృంభితాహిలక్

7 ,, గుళుడా

- ధితరణస్థేమభోగైకరవితరణముల
జిమ్మతాటోప వెలుగోటిరచెన్నభూప. 344
- వ. అతనికుమారులు. 345
- చ. అనుపమశీలఁ గొండవసుధావరు¹చెన్నని వేంకటాద్రి పా
వనగుణశీలుడై యుభయశ్రవంశపవిత్రకుడై బలాఘ్యుడై
ఘనుడయి కీర్తిమంతుడయి శ్రీ గర్వితవైరివిభాళుడై జగ
జ్జనవరపూజ్యుడై నిజభుజాసముపార్జితరాజ్యుడై మనున్. 346
- వ అతనియనుజుండు 347
- సీ. సకలవిద్యల భోజు²సాటికి² వచ్చు స
ర్వజ్ఞసింగక్షమాగరమణుఁ డొకఁడు
బిరుదమన్నీలపై నుతిమి మ్రొక్కులు గొను
గనితిమ్మధారుణీశకాంతుఁ డొకఁడు
శూరులు మెచ్చ నూతాఁజుగెల్పులు గెల్చి
మీఁజు కస్తురిరంగశౌరి యొకఁడు
సింహాసనస్థులగచే బూజఁ గాంచు మీ
తండ్రి చెన్నప్రభూశ్రీతంసుఁ డొకఁడు
అందఱను మించి పద్మనాభయఁకకులంబు
వెలయఁ జెసిన మరువంపుర మొలక వార
బుధజనాధార వెలుగోటిరపురవిహార
యతులగుణజాల వేంకటపతిస్మరాల. 348
- మ. భళిరా! యప్రతిమాచదానగుణశుభస్మానుషఖ్యాతులక
గలరా నీసరి రాయమన్నెదొర వీరకర్ణాటకక్షోణిలో
నలనానత్యశుభాకృతీ విదళితోన్మత్తారిధాత్రీపతీ
వెలుగోటిపురధామవేంకటపతీవిద్యన్నుతోద్యన్నతీ 349

1. B వసుధావర

2. A B భోజునిసాటికి

సీ, రాజులలోఁ దిమ్మరాజుడే ధైర్యంబు
 మన్నీలలో నీదే శ మగతనంబు
 పెనుగొండనుండి వచ్చిన దాడి¹ తెగువకు
 గట్టెన బద్దలు² శ గాకపోనె
 దొడ్డ కొంచెముఁ జూచు శ దొరల గండఁడు³ వాఁడు
 ప్రతిగండభైరవ శ ప్రతిభ నీది
 ఎలగోలు చిల్లరబలము లానవు⁴ వాని
 పూని నీకైజీతమానె నార
 వేడ్క నినుఁ జేరె సంగ్రామ శ విజయలక్ష్మి
 రంభ కౌగిలిఁ జేరె నారాజవరుఁడు
 భళిర ! వెలుగోటిచెన్నభూపాలపుత్ర
 భవ్యగుణశీల వేంకటరఘవసేన

350

సీ, కెరలనా భారుల శ కుటికి యెంతటి దునే
 దారి నైనను జెండి శ పాతవై చు
 నిచ్చెనా కోర్కెల శ నిచ్చి తాడోపతం
 డములుగా నర్థసంతతులఁ బ్రోచుఁ
 జేరెనా హూయలు మిరటారిక తైలకు సా
 తూన్మన్మధునివలె శ గానుపించు
 నవ్వెనా నిండుపురన్నమపండువెన్నెలలో⁵
 చల్లి కొల్వెల్లో⁶ రంజిల్లఁ జేయు

1 A దాని, B దాగి

2. A గట్టెబద్దలుగాక, B గట్టెబద్దలుగాక

3. A. గంన్నడు, B గున్నడు

4. B లావు

5. A, B వెన్నెలలు జల్లి

6. ' ,, కొల్వెల్ల

వెలుగోటివారి సంశాసన

నట్టిరాహుత్త¹సంతతత్యాగభోగ
భాగ్యశాలి పదానతపరస్పపాల
పాళి² వెలుగోటిచెన్నమ³ప్రభుకుమార
హేళి⁴ వేంకటపతిమహీపాలమాళి

351

సీ. ఒకపాటికొట్ట⁵ మనస్సైకుమాల్లు⁶ నూతూర్లు
గూడినఁ గన్నెత్తి శ చూడఁ గలరె
యటుగాక రాయ లంతటి వజీరులు వేవు
రైనను నీవాటు శ కాఁగఁ గలరె
డాక నొంతటి⁷ కిరీటముల రాజులు లక్ష
చేరిన నెదురాని శ పోరఁ గలరె
మఱి పాదుశాహులై శ మెఱసి కోటకొలది
నిలచి పోరిన మీఱి శ గెలువఁ గలరె
బలయు నీ దుముదారుపంపులకు నలుకు
దురు మరుత్పతులైనను శ దుది నిజంబు⁸
విన్నవించెద వెలుగోటిచెన్నభూమి
పాలకునివేంకటపతింద్ర శ భాగ్యసాంద్ర
సీ. మునుమున్నె తనధర్మాధ్వని⁹విరోధిస్పపాల
కుల దుర్గములు పెభాపెభలు¹⁰ సేయ
నటుచేరఁ దనతేజి శ పటుహేమ లరిభూభు
జుల గుండియలు గులార్గులలు సేయఁ

352

- 1 A B అట్టిరావంత
- 2 „ పాలి
3. „ చెన్న
4. „ హేలి
5. A. కుట్టు, B కట్టు
6. A. B కుమాల్లు
- 7 „ నంతటి
8. „ యిది నిజంబు
9. „ ధర్మాధ్వని
10. „ పెభాపెభలు

వెలుగోటివారి వంశావళి

దరి నెక్కఁ దనహేతి శ్ర తతవైరిరాజన్య
మకుటాగ్రములు వకారవకలు సేయ
మఱి మీఱి తనధాటి శ్ర మహాసీయబిరుదాంక
ములు వారిధుల బెళారబెళలు సేయ
మించె నిదె గాయగోవాళశపంచపాండ్య
దళవిభాళాదిజాగ్రదుదగ్రబిరుద¹
పాళి వెలుగోటిచెన్న పశ్రభకుమార
హేళి వేంకటపతి² మహీపాలమాళి

353

సీ సర్వజ్ఞసింగభూజాని సద్గుణవార్ధి
యాలవాలంబుగా శ్ర నంకురించె³
నిర్వాణరాయమహోర్వీరమణశౌరి
నవకృపావృష్టిచే⁴ శ్ర ననలుసూపె
గనితిమ్మధానుణీశజననాధమూర్ధన్య
జిష్టువై భవమున⁵ శ్ర జెట్టుగట్టె
మీతండ్రి చెన్న పశ్రమేదిసీశ్వరు⁶ భుజా
శక్తిచే శాఖోపశాఖ లయ్యె
నేడు భవదీయసద్గుణానికగరిమ⁷
బూచి కాచి ఫలించె సంగపూర్ణక్షీర్తి
పండఁబూటిన వెల్గోటిశ్రవంశ శాఖ⁸
ప్రకటితాటోప వేంకటపతిమహీప

354

1 A జాగ్రదుదగ్ర, B జాదుదగ్ర

2. A.B వెంకటమహీ

3 .,, నంకురించి

4 ,, నవకృపావృష్టిచే

5. A మూర్ధన్యముజిష్టు వై భవమున, B మూర్ధన్య...జిష్టు వై భవమున

6. A B చెన్న పృథ్వీశ్వరు

7 ,, నీపగరిమ

8. ,, పాటవారని శాఖవెల్గోటివారు

వెలుగోటివారి వంశావళి

శా. బీటల్ వాతెను ది క్కటంబు నగముల్ శ బెట్టూఁగె నంభోనిధుల్
 తేటం బాసెను నీటఁ జండరనిదీర్ పిన్¹ మాసెఁ బో నీ డమా
 మీటోకించిన శాత్రపుల్ చెదర కేమీ నిల్తురే యాజి వె
 ల్లోటిచెన్న న్నపాలువేకటపతి శ లోకైకరమ్యాకృతి. 355

శా. అంధీభూతము లా దిగంతరము లురద్యజ్ఞంతుసంఘంబుతోఁ
 గంధుల్ ఘూర్ణిలుఁ గొండ లుర్విఁ బడు దిగ్గంతుల్ వెసం గ్రుంగు నీ
 ధంధంధాణధమామికార్భటికి నై శ దర్పారిదంభాటవీ²
 గంధేభా వెలుగోటివేంకటపతిశ్చానాధకంఠరవా. 356

సీ. అనిలోన గెల్చి తెచ్చిన గజంబుల³ గాని
 సజ్జారములఁ గట్టి శ సాకఁబోడు
 బిరుదుమ న్నె కుమాళ్ల శ బింబాధరల⁴ గాని
 చెఱులఁ బట్టించఁ డురద్రుత మెఱసి
 గడివిరోధుల మాంసశుండంబులే కాని
 భుక్తిసేయఁడు ఖడ్గభూతమునకు
 సాహసోద్భటవీరరాహుతులనె కాని
 పాటించ⁵ డితరభూతపతుల సరణి

అతఁడు సంగరగాంగేయశివతశౌర్య
 గాయగోవాశఖడ్గనారాయణాది
 బిరుద వెలుగోటి⁶ చెన్నభూతవరసుతుండు
 ప్రథనవిజయుండు వేంకటపతిఘనుండు. 357

వ. ఆరాయప్పనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 358

క. వెలుగోటిరాయసరపతి
 కలితమున⁷ లింగమాంబీకం బణియమై

-
- 1 A B జంధిరవిషిప్తుల్
 2 „ దంభావనీ
 3 „ గజంబులనె
 4 „ బింబాధరలె
 5 „ పాలింప
 6 „ బిరుదువెలయు వెలుగోటిచెన్న
 7 „ కలితమునలింగ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

కులనగధీరుఁ బ్రతాపో

జ్వలు వేంకటస్వపు యశోవిరవర్ధనుఁ గాంచెన్

359

*శా. ఆరాయక్షీతినాధమాళికి విపరీతాద్రేంద్రదంభోభిక్షి¹

• ధీరోదాత్తునకుఁ జనించి² గరుడాశ్రదిస్వామి విస్తీర్ణ తే
జోరాశి ప్రకటికృతాంశుఁ డన మింశము³ వేంకటాదీశ్వరుం

• డారత్నాకరకుంభినీవలయరత్నారూఢకారుణ్యుడై.

360

*సీ శేషాచలేంద్రవిరశేషధామంబున

నెలకొన్న విఖ్యాతి శ నెఱపువాఁడు

బాలార్కరుచి గన్న శ పద్మరాగంబునఁ

గనుపట్టు నఱచేయి శ గలుగు⁴వాఁడు

లతితహారంబుల శ యలమేలు జిగిఁ గూడి

• తళుకుమీఱిన యుర్రస్థలమువాఁడు

విబుధకంటకరాజిఁ శ గబళించు చాయల

• డాకొన్న పసిడి కర్రారివాఁడు

ధరణిదేవతలను బ్రసాదములఁ దనిపి

సంతతానంద [మును] గూర్చు శ జాలువాఁడు

వేంకటస్వామిగతి రాయరవిభుక్మమార

వేంకటస్వామి దిక్కుల శ వెలయుచుండు

361

సీ. పాఞ్జ⁵లల్లంత నె శ పరిపాటిగాఁ జూచి

యుండ కేగెడువాని శ గుండెదిగులు

1. B P పంథాదికి

2 A B జనించు

8 „ ప్రకటికృతాంశుఁడృ జనించుకొ

4 • „ • నరచాతిగలుగువాఁడు

5. „ పంజాలు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

తనసేన కొంచె మారతలి సేన¹ ఘనమని
 వీరగఁ జూచెడువాని శ వెన్నుతఱటు
 తారసించిన చోటఁ శ దానెక్కిపొడువక
 బంటుఁజూపెడువాని శ కంటుమగఁడు
 అరిరాజకీరిఘట శ లల్లంత నెదిరిన
 నిలువని మన్నీల శ నెత్తిపిడుగు
 అనుచుఁ గొనియాడుదురు నిన్ను శ నర్థివరులు
 కుకురుకొంకణఁకణ శ ఘూర్జనభల²
 వనధిగంభీర రాయభూవరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి వేంకటేంద్ర
 సీ ప్రాణదానముసేయు శ ప్రతిగండభైరవ
 యభయ మీ ఖడ్గనారాయణాంక
 నేరమెంచకుము హిందూ³ రాయసురతాణ
 దయఁ జూడు రిపుగజ శ దళవిభావ
 కాపాడుమీ యన్మగంటిపురాధీశ⁴
 కరుణింపు⁵ బల్లర శ గండబిరుద
 రక్షింపు⁶ కాకితరాజ్యసంస్థాపక⁷
 బ్రదికింపు శశికుల శ పరశురామ⁸
 యనుచు మ్రొక్కెదరెపుడు నీయరిన్పాలు⁹
 రాజకిని నోడి నీపదాంభోజములకు

360

1. A. B మావలిసేన

2 A కుకురుకొంకణ ఘూర్జరాజ్యసభల, B కుకురుకొంకణ ఁకణ ఖూర్జ
 రాజ్య సభల

3 ,, నేరంబులెంచకిందూరాయసురతాణ

4 ,, కాపాడుమనుమగంటి పురవరాధీశ్వర

5 ,, కరుణించు

6. ,, రక్షించు

7. ,, కాకితరాయరాజ్య స్థాపనాచార్య

8 ,, సోమకుల పరశురామ

9. ,, నీవైరిరాజు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సర్వవిరుదరరాయవే శ శ్యాభుజంగ
విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర

363

సీ. వ్రాలుఁ బెట్టనికమ్మశ్రవాలనర్గళముగా¹
నడుప నేసింహాసనస్థుఁ డోపు
నెట్టికార్యం బైనఁబట్టినఁ జలపట్టి
తుద నిర్వహింప నేరదొర తనర్పు
విగడియ నూతాఱురవేలు గూర్పను వివ్వో
ఘనతమై నేనృపాలునకుఁ జెల్లు
సురభాణి గజపతి శ సరపతు లాశింత్రు
బలిమి కేమన్నీని శ ప్రాపుదాపు
అతఁడు మన్నీనిమాత్రుఁడే శ ప్రతిన్యపాల
వర్గస్థంహారసమరోగ్రభౌర్గవుండు
సార్వభౌముండు వెలుగోటి శ శాసనుండు
రాయవిభువేంకటాద్రిభూ శ నాయకుండు.

364

శ్రీ దర్శితంబైన శ సీతమ్మటధ్వని విన్న
గడిమన్నెమూఁకలు శ కలఁగిపాఱు
భీకరంబైన నీరవిరుదుపెక్కెముఁ గన్న
రిపురాజుసేనలు శ తీచ్చవడుచు
బిత్తరంబైన నీయు త్తమాశ్వముఁ గన్నఁ
బ్రతిపక్షనివహముల్ శ భగ్నమగును
బల్లిదంబగు నీదు శ బాహుసె బొడఁగన్న
ఘోరవిరోధుల శ గుండె లవియుఁ
జెలఁగి ఫీధాటిఁ బుట్టిన శ చిత్రగతుల
వైరిదుర్గము ల్లజగజ శ వణకుచుండు
వనధిగంభీర రాయభూతవరకుమార
విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర

365

-
1. A వాలుపర్గంబుగా B వ్రాలుపర్గంబుగా
2. A B తరంబు
3. A విఘడియలోన నూరారుగూర్పనువిచ్చను

వెలుగోటివారి మంశావళి.

సీ. ఉడుటుమన్నెకుమార శ మదగర్వభంజన
 గొంటు¹మన్నెకుమార శ కంటినెరస
 వీరసమన్నెకుమార శ విపినదావానల
 శత్రుమన్నెకుమార శ శరభమూర్తి
 కంటుమన్నెకుమార శ కాలాగ్నిరుద్రుండ
 వెగటుమన్నెకుమార శ వెన్నుతటట

 ²

కక్కసపుమన్నెమూకల శ ముక్కుగొయ్యి³
 కూటువలు గూడుమన్నీల శ గుండెదిగుల
 వనధిగంభీర రాయభూ శ వరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర.

366

*సీ. కలిమి యేమి ఘటించు శ గమరేంద్రుఁ గూడిన
 రమణికి నుదక పారణమె⁴ కాక
 యేవిశేషముగల్గు శ నిభరాజుల వరించు
 కాంతకుఁ బరభ్రక్షణమె కాక
 పుణ్య మేమి ఫలించు⁵ శ భుజగవల్లభుఁ గోరు
 వనితకు ననిలభోజనమె కాక
 యేఫలం బొదవుఁ గిరీటీశు నందిన యంగ
 నకును ముస్తాచర్వణంబె⁶ కాక
 అనుచు వారల నిరసించి శ యవనికాంత
 సిరుల రంజిల్లు రాయభూవరకుమార
 వేంకటాధిప లోకమృగాంకుఁ గూడి
 యనవరతభోగ భాగ్యంబు శ లనుభవించు

367

1. A B. కంటి
2. The third line of the verse is missing in both the Mss
3. A ముగొయ్యి B. ముకుగొయ్యి
- 4 A B వారణమె
- 5 „ ఘటించు
6. „ ముస్తాచర్వణంబె

వెలుగోటివారి సంశ్లావలి

*మ మకరీతోరణపం క్షిమీఱ నవరంభాలిల రంజిల్లగా¹
 వికసత్కిర్తిపయోధిః బుట్టి ధరణీశవిఖ్యాతయా చెన్నమాం
 బిక య న్మల్లిచెలి న్వరించె² విబుధుల్ శ మెచ్చన్ సుధాబిందుమా
 . క్షికపుం బ్రా లలరంగ³ వేంకటధరా శ ధీశుండు హర్షంబున్. 368

ఉ రాయపనేని వేంకటధరరాధిపుచే ననిఁ ద్రెవ్వి మింటికై
 పోయిన వైరి నెంత వలసపో నిలుపోపక⁴ చూచుఁ జూచి ర
 . మ్మా యని చీరు⁵జీరి నిలరయం బునకుం గొనిపోవుఁ బోయి పు
 స్పాయుధుకేళిఁ దేల్పు నపురరా యలరంభ విజృంభితాంగియై,⁶ 369

వ అతని కుమారుండు. 370

*క. వెలుగోటివేంకటేంద్రున
 కల్గఘుగుణాలంబ చెన్న శ మాంబామణికిన్
 గలిగెను రాయమహీంద్రుండు
 వలరాయఁడు హరికిఁ బద్మరవాసినికి వలెన్ 371

*మ. అధికారాతిమహీధురంధరమహా శ హంకారనిర్భేదన
 ప్రధనోగ్రుండగు వేంకటేంద్రచతుః డా⁷రాయక్షమాభృత్కళా
 నిధిచంద్రున్ నగు కీర్తి గైకొని బుధాశీకంబు మైత్రి ధరి
 పు ధరిత్రిక్ సతతంబుఁ జూచు సుజనంబుల్ మ్రొక్కి కీర్తింపఁగన్. 372

సీ మొండొడ్డుమన్నీల శ దండుబారుల కెక్కి
 . గగ్గోలు పలుచు నీరగబ్బితేజి

1. The reading adopted is that of B P
 A మీరనపరమ్మలిల రంజిల్లగా
 B మీరిన పరమ్మలిలరంజిల్లగ
- 2 A B వరించ
- 3 ,, బాలరంగ
- 4 ,, నిలుపోపజూచు
- 5 ,, మమ్మాయనిచేరు చేరినిలుచులేబడకుం
- 6 A విజృంభితాహిలక్
- 7 ,, శుకుడా

వెలుగోటివారి వంశావళి.

యొరయు రాహుత్తులగ్రనుటికి పోసీయక
 యరికట్టి¹ నఱకు నీకకటకు హేతి
 పోతరించినవైరి శ భూత లేందులమోదఁ
 బాతడల్ నలుపు నీబలుకటారి
 కంటకదేవుల శ కంఠర క్తముఁ గ్రోలి
 మించి గోరించు నీమెఱుఁగుటేఁ
 నీకు నెమరేరి లోభిమగ్రస్థిలమిండ
 గాయగోవాళ బల్లర శ గండబిరుద
 పారుపోదార వేంకట శ ప్రభుకుమార
 నాయుకోపేంద్ర వెలుగోటి శ రాయపేంద్ర
 నీ మహిప² హెచ్చరిక దుశ్శహసింహశద్విప
 సంబంధమదభద్ర శ సామజములు
 న్వామి పరాకు జంగ్గూమారుతారూఢ
 గాంధారభవమహా శ సైంధవములు³
 చిత్తైసు⁴ నాథ రంజితమేఘనిరోష
 భీకరారావంబు శ భేదికులము⁵
 లవధారు ధీర⁶ చిత్రత్రాభంకవస్వర్ణ
 ధళధళద్యుతిరాజ శ తధ్వజములు
 సాళ్యబిరుదాంకముఖ్యరాజాళి⁸ గొట్టి
 తెచ్చినవటంచు⁹ గంచుకుల్ శ హెచ్చి తెలుపఁ
 గనుఁగొనుచు నిండుకొలుపుండు శ ననుదినంబు
 రణజయవిహారి వెలుగోటి శ రాయశౌరి.
 నీ ఎటుమంటి గుహలలో శ నీగినఁ బోనిండు
 రవళి సింహతలాటశరాయఁ డితఁడు

373

374

1 A B అరికల్లి

2 „ మహిప

3. The second line of the verse is omitted in A

4 The third and fourth lines are transposed in B.

5. A, B చిత్తైసు

6. A భేదికులము

7. A B ధీర

8 „ రాజేకులను

9 „ తెచ్చినవని

వెలుగోటివారి వంశావళి

తొడరి పాతాళంబుఁగదూటినఁ బోసెడు
 రంజిల్లు ధరణీవ శ రాహుఁ డితఁడు¹
 పరికించి యటు మిన్ను శ వ్రాఁకినఁ బోసెడు
 దట్టించు² మన్నెమార్తాండుఁ డితఁడు
 జుగిగి³ యంభోరాళి శ జొచ్చినఁ బోసెడు
 చటులశాత్రవమీనర్జాలుఁ డితఁడు
 తలఁప నిఁక నేది విధమని శ పలుకుకొనుచు
 విఱిగి పఱుతురు భవదరుల్ శ వివిధముగను
 నాహవంబుఁ నిపు వెన్నాడినపుగు
 రణజయవిహారి వెలుగోటి శ రాయశౌఁ

375

సీ పటహార్భటులచేతఁ శ బగతుల గుండియల్
 పగిలింతు⁴ కరవాల శ భైరవాంక
 శరణాగతాహితశ్శ్రామండలేశుల
 రక్షింతు సంగడి శ రక్షపాల
 దిగ్దేశవిశ్రాంతరథృతిఁ దనముఖ్యుల⁵
 లాలింతు సింహతల్లాటరాయ
 శేషవాల్మీక రచిత విశేషవిలాస
 మాలింతు⁶ రాజవే శ శ్యాభుజంగ
 మన్నెమాత్రుడవే [నీపు] శ మానినీని
 కాయమకరాంక ఖడ్గనారాయణాంక⁷
 విమతసంహర వేంకట శ విభుకుమార
 • రమ్యకులదీప వెలుగోటి శ రాయభూప

376

1. A రవళిసింహతల్లాటరాయడితఁడు

2. A, B ధట్టించు

3. A జుగిగి

4. A, B గవించు

5. ,, దృతన (ధృతన) ముఖ్యులీల

6. A శేషవాల్మీకాది చిద్విశేషవిలాసతుంగోక్తి

B శేషవాల్మీకాదిరచిత విశేషవిలాసచతుంగోక్తి

7. A మన్నెమాత్రుండె & c B కన్యమాత్రుండె మానినీనికాయమానమకరాంక
 ఖడ్గనారాయణాంక

శా. నీటున్ బోటు మెలంచు¹ శూరులకు గుండ్డెల్ వక్కలై తూలు నీ
 థాటీతమ్మటధంధణంధణల నురద్యాసించు నీతో నిరా
 ఘాటాహంకృతి² బోర నొక్కనికి శ్రకవ్యంబా రణాభీలబా
 హోటోష్టాధిప³ వేంకటప్రభునిరాయా పీరకంఠిరవా

377

*సీ అతిగాఢపరిరంభరణాసక్తి గదిసిన
 గాగిటి కెడ⁴య్యాడు శ కమరభర్త
 కోరి చుంబించు బైశకొన⁵ మోవిపైకేలు
 దిగువ⁶ జాలకయుండు శ దిగ్గజములు
 మనసు రంజిల్ల డాకొని పాదపద్మంబు
 లొత్త జూడంగనీ శ డురగవిభుడు⁷
 పలుకుసుగడి బల్కు శ బల్కించుకొన నోడు
 సరసస్రోక్తుల శ శైలరాజు

సమరసులుగాని యామూఢ శ తములపాల
 బడంగ నేమిటి కని ధరాప్రౌఢకాంత
 వలచి వచ్చిన బహుకళా శ వైభవముల
 ప్రౌఢి బాలించు రాయభూపాలమాళి.

378

క. హితమతి నారాయమహీ
 పతిరత్నము రాగమాంబ శ బరిణయ మయ్యెన్
 రతిదేవి బంచబాణుడు
 నతులక్రి లక్ష్మి నంబు శ జాక్షుడు వోలెన్.

379

- 1 A B బోటు మెలించు
- 2 „ నుద్యశ్మించు నీతోనిరా ఘాటాలంకృతి
3. „ బాహోటాపాధిప
4. „ కెడ
- 5 „ చుంబించు బైకొని
6. „ తెగువ
- 7 „ రంగవిభుడు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సీ. అబుజంబు ధరించు శ నల కైటభాగాతి
 యంబుజంబును మెట్టు శ నభికన్య¹
 శమదమాదులఁ జూడ శ నమరు శంకరయోగి
 చండికాహ్వయ మందు శ శైలతనయ
 సిద్ధసత్త్వమున రాజులుఁ గూర్మకులమాళి
 రాజసం బూను ధరరాపురంద్రి
 వేల్పుఁ బుట్టువుఁ దాల్చి శ వేలయుఁ న్నడివిభేది
 యసురజన్మయుఁ గాంచు శ హరివధూతి

అరయ నిటువంటి సహధర్మ శ చరులు గలిగి
 రార యని రాయభూపనాయకహితైకి
 ధర్మశీలానుకూలవర్తనల మెఱయు
 రమ్యవిలసత్కృపాలంబు శ రాగమాంబ,

380

*క ఆరాగమాంబ వలనఁ గు
 మారమణులఁ గనియె రాయశ్రమనుజేంద్రవిభుం
 డారూఢకీర్తి రంగ
 త్కారమణుఁ గుమారరంగ శ మహిపతిచూన్.

381

*వ అం దగ్రజండు

382

*సీ ఖ్యాతిప్రతాపాబ్ధి శ గరిమచే నెఱిగించు
 నుభయకావేరిమహాహ్నిహేల²
 నానాప్రకారసే శ నాజాలములఁ దెల్పు³
 సప్తావరణ⁴చక్ర శ సహితేల
 శరణాగతారాతి శ సరణిచేఁ బ్రకటించు
 ధర విభీషణసేవితక్రమంబు
 ధీరవైష్ణవసమృద్ధినిఁ జాల వెలయించు
 నిత్యసూరికదంబ శ నియమవృత్తి

1. A B మెట్టునట్టికన్య

2 A మహాహ్నిహేల B మహాహ్నిహేల

3 A B తెల్పు

4 A సప్తావరణ

- బహుళనృపదత్త¹మహితసంపదలఁ జూపు
 నందపద్మమకరముఖ² శ నవనిధులను
 రమ్యపరిమళకస్తూరి శ రంగఁ డైన
 రాయభూపతిరంగభూ శ నాయకుండు 383
- *క హరిబలుఁడగు నతనిసహా
 దరుఁడైన కుమారరంగ శ ధాతీశ్వరుఁ డు
 ర్వరఁ గీర్తి³ గని మించున్
 వరహరిపదభక్తివైభవప్రధువుఁ డనఁగన్. 384
- క ⁴ఆచతురున కనుజన్ముడు
 ధీచాతుర్యాభివీధి⁵ శ దేవగురుండు
 భూచరభేచరు లెంచఁగ
 నేచక్షితినాథచంద్రుఁ శ డేలు ధరిత్రిన్ 385
- వ ఆయేచమనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన 386
- క అలయేచమనునిపుత్రులు
 విలసిలుఁ గస్తూరిరంగ శ వీరాగ్రణియున్
 బలయుతుఁడు తిమ్మవిభుఁడును⁶
 హలపాణియు శారధరుఁడు శ నచమి⁷ చి⁷ రిలన్ 387
- ఉ ఈశనదృక్షభూతినిధి శ యేచయరంగవిభుండు బాహుఖ
 డాశని గోలకొండ యవనాచలపంక్తినిఁ గూల్చు⁸ నార్పు గ
 ర్జాశతమై వినంబడఁగఁ శ జుడనిశాచరహంత⁹ క్రొత్తలం
 కాశివసాక్షిగా ముగురుగంగలుసాక్షిగఁ గోటసాక్షిగన్ 388

1 A B దంత

2 , నలహరిశ్చంద్రముఖనిత

నవనిధులలో నందస్థానమున 'కుండ' అనికొందఱు. నందపారమ్యే సుప్రసిద్ధము

3 , కీర్తుల

4 This Stanza comes after 336 in the Mss

5 , చాతుర్యాభివీధిత

6 ,, వెలశిరి రంగక్షీతిపవీరప్రతాప । బలశైవ్యండు తిమ్మవిభుండు ।

7 ,, హలపాణీశారధరులనంగా •

8 ,, శైల్పు

9 ,, హంతి

ఉ. బల్లరగండయోచనర శ పాలకనందన రంగధారుణీ
వల్లభ సీతప్రతాప మెటువంటిదో కాని భవత్తురంగము¹
బల్లనగట్ట బంప బర శ పట్టణభూపులు' చిందావందులై
తల్లడమంది పాట నిజరథాటికి మాటికి జెప్పనేటికిన్

389

సీ. పూని నీపాదాలరపై నాన వెట్టితే
భయమంది పాతెడు శ పాము నిల్పు
బరరాష్ట్రము² నీప్రభావంబు³ జెప్పితే
బసిబిడ్డ వెలుచును శ బాలుర ద్రావ
నీదండయాత్ర వింతే దిశల్ దప్పి యి
ట్రాజును మూడుసింహాసనములు
హిమసేతువర్షంత శ మీభూమి నీయాజ్ఞ
దుదివేలు జూపితే శ మల్లిపసును
నీకు నీవు సమానంబు శ గాక యెరులు
సాటియే ధాత్రిపై వెలుగోటియేచ
విభకుమార పదానమర్పివిధవిమత
వీరవేశ్యాభుజంగ కస్తూరిరంగ.

390

సీ ఆలోలకీలాకరరాగమై దావాగ్ని
ఘోరాటపుల ముట్టుకొన్న యట్లు
చిత్రభ్రమణ లెగ శ సిల్ల⁴ మంథానాద్రి
కలశాబ్ధి నురవడి శ గలచినట్లు
విలయకాలాభీల⁵ శవిపరీతవాయువు
ధారాధరంబుల శ దఱిచినట్లు
గంభీరనిరోషకంఠరవము రేగి
హరిణవర్గము గంతు శ లడచినట్లు
నీవు రణమండలంబున శ నిలిచి వీర
కేళి జూపిన బరమహేశ్వరపాలబలము

1 A B భవత్తురంగముకు

2 A వల్లసకట్టివన్న-పరపట్టణభూములు B వల్లనకట్టివెన్న-పరపట్టణభూములు

3 A B ప్రతాపంబు

4 A లెగలి B వెలలి

5 A B ప్రళయకాలాభీల

సమయుఁ జీకాకువడుఁ బాటు శ జలదరించు
శౌర కస్తూరిరంగ సారహసతరంగ.

391

సీ కొండపీడాది విశ్వాండ్¹మన్నీలను
గొట్టివా కొచ్చర్ల శ కోటఁ జేర
రాయమన్నీల నిర్వది²యాటువేలను
సురుమాడవా క్రొత్తకనుమలోన³
రాయల కొడ్డెన⁴ శ రసికతమ్మవగౌని
కప్పమందవె యొక్క శ గడియలోనఁ
బండ్రాడువేలకాశ్వులముతో వచ్చినఁ
దెగటార్పవా మట్ల శ తిమ్మఘనునిఁ
గోనవంకర్ల⁵ చల్లలకూనపులులఁ
దాసరేంగునితిమ్మనిఁ శ దతిమి తతిమి
జయముఁ జేకొన్న వెలుగోటి శ సార్వభౌమ
విమతమదభంగ యేచభూవిభునిరంగ

392

శా ఈక్షోణిక శశిసుఖ్యరాజకులమున్ శ హింసించి తద్ర క్తముల్
సాక్షాద్రాముఁడు గెండుమూడుమడుపుల్ శ గావించె నేఁడోండు ప్ర
త్యక్షించె⁶ వెలుగోటిరంగఁ డురుబాహుహేతి. గోడూరిపి
రక్షేత్రంబున రాచపించ మణఁచన్ శ రక్తప్రవాహంబుగన్

393

ఉ అట్టిటుఁ బోవనీక విజయూద్భుతవిక్రమవిక్రమార్కుడై
తిట్టలె కుట్టిన ట్టారయు⁷ శ దిట్టల పొట్టల సంగరస్థలిన్
దెట్టలు గట్టఁ గూల్చు రణధీరుఁ డొకం డిఁకఁ⁸ గల్గనేర్చునే
రట్టడి యేచభూవిభునిరంగఁడె కాక వసుంధరాస్థలిన్.

394

1 A B వినికొండ

2 „ యిరువది

3 „ సురుమాడకొత్తకన(ను)మలోన

4 „ రాయలకువొడ్డెన

5 A గొనవంకరచల్లల B గొనవంకరీచల్లల

6 A B ప్రత్యక్షించి

7 A తిట్టలెగుడ్డిచట్టారయు B, తిట్టిలెగుడ్డిచట్టారయు

8 A B ధీరుండాకండిక

వెలుగోటివారి మాతృవర్ణి

- శా పట్టాధీశులు నొచ్చి వచ్చినను జేరపట్టా విరోధించి యి
ట్ట ట్ట స్తుంతనె మట్టుపెట్ట ససహాయంబైన శౌర్యసింహి
బట్ట యా¹ వెలుగోటి యేచవిభుకుం శ బట్టనరంగప్పఁ డో
• బట్ట వానిప్రతిజ్ఞ లే దనఁడు రా శ ప్రత్యర్థికి స్మరికిన్² 395
- మ అరుదా నీబిరుదప్రబంధములు³ గోల్కాణాద్రిపై యక్ష⁴కి
న్నరగంధర్వసతుల్ సదాశ్రుతిపుటానందంబుగాఁ బాడఁగా
నరశే! బాపు! భళీ! సెబా! సహహ! యశోరా! మేలహా! యాసురా
హరిదీశుల్⁵ వెలుగోటియేచవిభురంగగా సుగరక్షాన్మునా 396
- సీ కిల్లాకు సంపితే శ డిల్లికటకగాళ
మేదిసీశులనామ శ జాగ⁶ వచ్చు
నీలిపో⁷ గంపితే⁸ శ నేపాలమండువా
• పండువాస్థపతుల శ పంపు వచ్చు
ముఖవా⁹ ధః బంపితే¹⁰ ములువాయకోలాల
మలయాల భూముల శ మంది వచ్చు
జీటిఁ బెట్టంపితే శ సింధుకేరళచోళ¹¹
పాండ్యరాజుల యంగ శ బలము వచ్చు
దముకువేయించి తే దిగంతముల¹² నున్న
రాయమన్నీలు వత్తురుకూయి బడిగ
భూవిభునిమాత్రుండే మనురమ్యావతార
రంగవిభుఁ డుర్వి వెలుగోటిరంగవిభుఁడు 397

1. A. B బట్టయా

2 „ ప్రత్యర్థికిన్ అర్థికిన్

3. V P Sastri (C m m 1 p 59) ప్రతాపములు

4 •, నుండి

5. A B అరిధీశుల్, V P Sastri (C m m 1 p 59) రియ్యరివిరుల్

6 „ నామజాజు

7 „ నూలిపోగంపితే

8 „ (వ)దిప్పితే

9 B. కేరళూడ

• 10. A B తముకువేయించి తే దిగంతమునున్న

వెలుగోటివారి మంశావళి

- సీ. జైత్రయాత్రాసమి శ జ్ఞయదభేరిభూరి¹
 ధణధణధ్వనిచేత శ దద్దరిల్లి
 ధాటినిరాఘాట శ ఘోటికా²ఖురసము
 ధూతధూళిపాళి³ శ చేతజెగడి
 మదగంధోలుప శ మధుకరోన్మాదిత
 కలభఘ్రింకృతులచే శ గలువరించి⁴
 వరధనుర్ధరజయూ శ వప్తంభరణ⁵ధను
 ప్రికారములచేత శ జాలఁ బ్రచుసె
 తిరిగి చూడక వివిధది శ ద్దేశములకు
 నాత్మజాయాసమాకృప్త శ హస్త లగుచుఁ
 బరువులై తిరి శత్రులౌ శ ధరణిపతులు
 సంగరాటోప వెలుగోటిరంగభూప. 398
- వ. అతనియనుజండు 399
- ఉ. వ్యాలవిభుండు ధీమహిమ శ నప్రతిమప్రతిగండభైరవా
 భీమరాక్రమాఘ్రిండు గభీరగుణాభరణుండు గాయగో
 వాళజయాంకశౌరి యతి శ వైభవుఁ డవ్వెలుగోటియేచభూ
 పాలకుతిమ్మశౌరి రణోపార్థుండు పార్థివమాత్రుడే భువిన్ 400
- గీ. ఆ కెపిటిత్తిమ్మభూకాంతునకు నగ్ర
 జాతుండైన రంగశ్రవణవిభుండు
 తగ వివాహమయ్యె శ దామర వెంగళో
 ర్వికళత్రు⁶పుత్రి శ వేంకటాంబ. 401

- 1 A B సముజ్జయనభేరిభూరి
 2 „ ఘోటి
 3. „ సముధూతధూరిపాలి
 4 A B మదగంధలుబ్ధఘటభటుత్కరి(భే)భేంద్రియలచేత కలువరించె
 5. „ గణ
 6. A గో । వామజయాంకి
 7. A వెంగళోక్వాకలత్రు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

వ ఆసాధ్యరత్నంబునందు కిందర్పనిభుఁ గమారరంగవిభుని ధాటికా ఘోటి
కాఖురశిఖరచూర్ణితదిగంతు నేచభూకాంతు గీతికాసాహితీకారసవిశ్వాలు
సింగభూపాలుఁ గాంచె నమ్మువ్వురు¹ భువనత్రయంబు కరణి హరిహరహి
రణ్యగర్భుల సరణి ప్రసిద్ధిఁ గని రం దగ్రజుండు . 402

ఉ. ప్రేమఁ గుమారరంగమహీరథస్మగి దానకళావిలాస మి
చ్చామతి² నభ్యసించ నొకరచక్కి వసించి గ్రహింపలేవ చిం
తామణి కామధేనువిబురధద్రుమముల్ దముఁ జూడఁ బ్రస్తర
గ్రామపశుక్రమగ్గములుగవె మహాగుణముల్ లభించు చే³ 403

సీ తేజఃశూమాభోగరధీరూపములయంగు
శ్రీధరేంద్రాత్మభూరస్థేమఁ దనరి
నయకాంతిబలశీల⁴ సరనాధజయములం
గురురాజబలహరి శ సరణిఁ గొల్పి
హరిభక్తిగరిమదాన[రుచిసంపద]లగమ
గిరిజేశ ఘనమిత్రనిరతిఁబూని⁵
చటుల ధృతిస్థైర్యసౌజన్యకృపలంగు
పషిధరారామ ద్రువపటిమ నెఱసి⁶
వెలసె ఘనశరకులదృఢదళసకలన
మి సయోజ్యున తగనారి శ పటవిహారి
సరస వెలుగోటికులవారి శ జలరుహాగి
రసకభయహారి రంగయ శ రంగశౌరి 404

వ. అతని యనుజుండు. 405

సీ కందనోలును గుత్తి శ గండికొటముఁ జొస్తి
నీతితో లోభిమనీలమిండ
గోలకొండయు మళ్లి శ కొండవీడును జొస్తి
కరమర్థి బలరంగండబిరుద

1. A నమ్మువ్వురు B న్మువ్వురు
2. B మిచ్చామతి
3. A వెలయందవెరి, కొ లంధించునే B వెలయందపిరికొలభించునే
4. A B బల(శ)కలా
5. ,, హరిభక్తి గరిమదానములంగు గిరిజేశఘనమిత్రనిరతిఁబూను
6. ,, చటులధృతితాక్షసౌజన్యకృపలయందు వివిధభోజనకపటిమ నెఱసి

ఉదయాద్రి నెల్లూరు శ నోరుగల్లును¹ జొన్చి
 పరు లెన్న సంగ్రామ శ పరశురామ
 కటకము డిల్లియుఁ శ గాశికాపురిఁ జొన్చి
 తాల్మిఱో రిపుగజ శ దళవిభాళ
 ఎలమి నీత్రోడ డీకొన శ నెవ్వఁడోపు²
 భావజాకార విక్రమార్కావతార
 వరగుణాధార³ రంగభూవరకుమార
 ప్రాభవోపేంద్ర యేచభూపాలచంద్ర.

406°

వ అతని యనుజుండు

407

సీ. మత్తూరిరాజన్య శ మస్తకంబులఁ గాని
 పూజసేయఁడు యుద్ధ శ భూతలంబు
 రాపాడు శత్రుల శ రక్తధారనె కాని
 యోలార్పఁడు భూతజాలములను⁴
 మలయు విరోధుల శ మాంసంబులే కాని
 మేఁతి వెట్టఁడు కాలమృత్యువునకుఁ
 గడటారోకాంతల శ కంటినిరునఁ గాని
 కడుగ నొల్లఁడు చేతి శ ఖడ్గధార
 నౌర! సాహసగుణవిక్ర శ మార్కనిభుండు
 మన్నెగజసింహుఁ డభియాతి శ మన్నెమాపు
 సమరవిజయుండు వెలుగోటి శ శాసనుండు
 చిత్తజనిభుండు రంగయ శ సింగునుండు

408

ఉ. భంగనవీనఘనఘోరిభర్త ధురంధరదుగ్ధవారిరా
 శిం గని హంసశుభ్రసరశిం గని శైలకుమారికావల
 సిం గని లాంగలస్ఫురదశిం గని కల్పపటీరరాట్పల
 శిం గని⁵ నవ్వు రంగవిభురసింగనికీర్తి మనోహరద్యుతిన్

409

1 A B వోరుగల్లును

2. B Stops with యెలమినీతో

3 A వరజునాదార

4. B రాపాడు శత్రుల రక్తధారలె కానివఱండు భూతజాలమునకు

5 A B కవటారి

6. ,, క్షిత్తిపటీరరాహవాశింగని

వ. సంతతికి యేచమనేడు మొదలు 410

ఉ రంగయయేచశౌరి రణరంగధనంజయుఁ డుదతారి¹సా
రంగమృగేంద్రుఁ డరి జనరక్షణదక్షవిత్తి² బంధుసా
రంగవయోధరంబు రతిరాజమహారమూర్తి పూర్ణసా
రంగధరాభక్తి³ ర్తి సుగుణాభరణండు నృపాలమాత్రుడే. 411

సీ. సింహాసనమునకుఁ శ జిత్తుంబులో నొండు⁴

దలఁచు ద్రోహుల తొమ్ముఁ శ దన్నినాఁడు
మదిలోనఁ గ్రొవ్వి ఛరద్ధ సకార్య మూహించు
చెనఁటుల జిహ్వలు శ చీల్చినాఁడు
మొసలు తారసమైనఁ శ గని స్మయంబున⁵ వీఁగు
చండిమన్నెలవెన్ను⁶ శ జఱచినాఁడు
ఎదిరించు మన్నీల శ నేపునఁ బడి పుట్ట
చెండ్లు గొట్టినరీతిఁ శ జెండినాఁడు

మన్నెమాత్రుండె యితఁ డరిమర్మభేది
మన్నెబెబ్బలి గడిమన్నె శ మగలమగఁడు
సమరగాండీవి వెలుగోటి శ శాసనుఁడు
రంగభూపతి యేచధ శ రావిభుండు 412

సీ నేడుగా తలపూలు శ వాడకెంతయుఁ⁷జాల
నలరెను బద్ధనాశయకకులంబు
నేడుగా భవనవర్ణి తమహాభూతితో⁸
గొమరొందె శేచర్లశగోత్రమెల్ల

1. A B ధనంజయుఁడు ధతారి

2. „ దక్షులత్తి

3. *A The scribe has by mistake copied at the beginning of this verse the first line of కంఠనోలును గుత్తి, and this has been repeated in B

4. A, B రెండు

5. A భరంబున, B భయంబున

6. A, B. రొమ్ము

7. „ వాడకెంతయును

8. „ మహాద్భుతతోడ

నేడుగా భవీయందు¹ శ నెగడ సర్వజ్ఞసిం
 గమనేని² సంతాన శ సారవంబు
 నేడుగా మదింగల్గు శ నెవ్వ లన్నియు³ దీటి
 విలసిల్లె ఘనమైన శ వెలమపేరు
 నీవు కర్ణాటకంబున శ నిలిచినపుడ
 రాయవిద్యేష గర్వదుశ్చర్యవైరి
 కోటి బరిమార్చి గెల్పు జేరకొనినకతన
 హితమతాలాప వెలుగోటి శ యేచభూప

413

సీ దళవాయికిని వెట్టిగొలిపి వచ్చిన వాని⁴
 పట్టంబు గట్టుకొన్నట్టినాడె
 గుమిగూడి వేలూరికోటలో గల యీశు
 యాబులేశుని⁵ ద్రుంచి శ నట్టినాడె
 నిండారమగు⁶ రాయభండార మెల్లను
 నాక్రమణము⁷ సేసి నట్టినాడె
 పుత్రమి త్త్రకళత్రపుంజంబు రాయల
 సరయక⁸ వధియించి శ నట్టినాడె
 చచ్చె సీచేత గొబ్బూరి శ జగరాజు
 పాటిపోబట్టి రెండెండ్లు శ బ్రదికె గాక
 లలితచారిత్ర వెలుగోటి శ కులపవిత్ర
 హితమతాలాప రంగయశయేచభూప.

414

సీ. సీహేతిచే జగ్రన్మపతి సద్గతి బొంది
 పాపాత్ముడను⁹ నింద శ బాపుకొనియె

1. A B భరియించి
2. „ సింగభూజాని
3. „ నవతలన్నియు
4. A దళవాయకుని వెట్టి గొడ్డింపెడు వానిపట్టంబు
5. A B వానిలేశుని
6. „ నిండారమైన
7. „ నాక్రమణముగ
8. „ పుంజమ్మలను రాయలరోయక
9. „ ప్రాశ్నలన

వెలుగోటివారి వంశావళి

విఠిగి వీరవిభుండు శ చిరుతనాపలిఁజేరి

దిడ్డి¹తూరుపుదిక్కు శ దెఱవ వెఱచె

దనప్రాణములు దాఁచుకొని చెంజికృష్ణపు

వీఁగి యెన్నఁడుగ గోట శ వెళ్ల వెళుచె

• నమ్మినదొర లటు శ నట్టేట² బడిపోవ

గోటకాఁ డొక్కండు శ గూటఁ బడియె

శాకమూరులు రావెలల్³ శ మాకరాజు⁴

వారు దిక్కామొగంబులైనారు⁵ బడిసి

ఔర ! తోపూరుపాళెంబు శ లదుర నీవు⁶

త్రోచి నడిచిన వెలుగోటి శ యేచభూప.

415

సీ. రాజులలో జగ్గర రా జనిమొనఁ బడె⁷

దప్పె గార్యంబు వీరపునేడ

పద్మపద చిరుతనాపలిచేరఁ గావలె

మాకరాజు గుఱాని శ నూకెమొదల

ఏనుఁగు నెక్కుట శ మానుక దళవాయి

తాతెను దనగు బిరడారిబైట⁸

రావెల మొకన శ తావెళ్లసాగెను

పొయి మున్నుగదెరు శ వీయనొక్క⁹

డనుచుఁ గృష్ణపనేడు మున న్నాడి తెలుప

జాటు వీరపనేడు నీరబారు¹⁰ జూచి

వైభవబిడౌజ రంగభూవరతనూజ

హిమకరాకార వెలుగోటి శ యేచభూప.

416

1 A B నిండు

2 A నట్టేట

3 A వెలమారు

4 B మారరాజు

5. A దిక్కామొకంబులైనారు , B తిక్కామొకంబులైనారు

6. A B ఔర నీవు తోపూరుపాళెంబులదుర

7. A B మొనఁబడెను

8 ,, ఏనుఁగునెక్కిది మనకురాదునుమీ చావేనుమనకు బిడారిబైట

9. ,, పొయిమున్నుగదెరు నాయనొకండు

10 A నీజూరు

వెలుగోటివారి వంశావళి

సీ. వారజీతమేకాని శ బారునా కేలని¹

చినరాతు మొనలకు శ జేరవెఱచు

నూడిగమేకాని శ కూడ వీపను లని

యెప్పుడో జరిగె నా శ తిప్పరాతు

మణియో మంత్రేగాని² శ మా కిది కాదని

గుట్టుగాఁ దిత్తెపరసెట్టి³ కడలె

బాళెగాఁ డైతాను⁴ శ బ్రదికేది లెస్సని

చిట్టాడ కడలె నా శ గట్టిమొదిలి⁵

మఱియు నక్కరి⁶ దొర లిటు శ మార్గముననె

వట్టి మూఁకలు నీమీఁద శ నెట్టుకొనునె

వైభవవిడొజ రంగభూవరతనూజ

హిమకరాకార వెలుగోటి శ యేచధిర.

417

సీ సారక⁷ సుకపీండ్రబంధువిద్యజ్ఞనా

శ్రయమూలమైన⁸ శేరచర్ల పేరు

పరిపంధిరాజన్య శ పట్టణోద్ధత⁹విర

రణజయార్జితమైన¹⁰ శ రాపు పేరు

సకలదిగ్భాముల శ జనులు సన్నుతి సేయఁ

గరమొప్ప గని యేలంగనినపేరు

విక్రమక్రమకళా¹¹ శ విహితమహిమలఁ

గోరి తెచ్చిన వెలుగోటిపేరు

1. A యెమరజాతికాని బామనాకేలని

B ,, బారునాదలని

2 A B మొత్తేగాని

3 ,, తాతపశ్చెట్టి

4. ,, పాళెగాడెందైన

5 A. చిట్టడికదిలెనా మోదలి B మోదరి

6 A. B దక్కిన

7. ,, పాడగ

8. ,, భారములైన

9 A. పట్టణోద్ధత

10 A B జయార్జితమైన

11. ,, కళా

నీకు ముత్యాలపేరులై నీ నిలిచె నార
మత్తరిపుమస్తవిస్యస్త నీ మణికిరీట
సురుచిదీప్తపదాంక¹ కనస్తూరిరంగ
విభునిసత్పుత్ర యేచపురధ్వజశత్ర

418

ఉ. గొబ్బురి జగరాజు లొకకొటి మ తేబదికొట్లు మాకరా •
జబ్బలు నూలు కొట్టవయినాటువురు² రావెల వెంకులైన హ
న్నిబ్బరగండ³ డేచధరణీశ్వరు ముందట నిల్వశక్యమే
• గబ్బులు గాక బెబ్బలిముఖముఖ మేకలు నిల్వ శక్యమే.

419

ఉ కబ్బిని నుండు సీతరిము నీ గాదు రణస్థలి మాకరాజ సీ
గబ్బితనంబు మాచు మహాకార్యము రావెల పేకటాది యో
గొబ్బురి జగరాజ మహాకుం దగ దీపగ యేచశౌరితో
బెబ్బలి డాసి మచ్చరముఁ బేర్చుంగఁ జి కల⁴ కోర్వవచ్చునే

420

ఉ ముప్పదివేలు వీరభటముఖులు దాపులపాపశౌరితో
మొప్పది యంచు మించి గడు⁵ మూర్ఖుఁడ జేరిన రెండువేలతోఁ
జొప్పడ నిల్చి తిప్ప⁶ [రణ] నీ శూరత సీప్రతిమన్నెవాడు లే
డప్పు భర్త⁷ రంగవసుధాధిపుయేచనృపాలశేఖరా

421

సీ. త్రొక్కించు గడిమన్నైదుర్గముల్ హయముచే
దిగదిగమని పెల్ల నీ లెగయుచుండ
దరికొనఁజేయు నుద్దండవిరోధిరా
ణ్ణికరపట్టణవహ్నినీ నింగి కెగయఁ
దలలు చక్కాడుఁ బ్రత్యర్థిరాజకుమార
వర్గంబు దోర్గర్వ నీ వైఖరెసంగఁ⁸
• బట్టించు జెఱఁ బెట్టి నీ దట్టించి రిపురాజ
కోటిని మిక్కిలి నీ నీటుఁ జూపఁ

1 A B చాళుక్యీర్తి

2 • B Stops with మాకరా The sources of Vijayanagara History
(P 308) లక్షమీద బదియార్దురు

3 B మానిబ్బరగండ

4. A B బేర్చుక చింనుల

5. „ మించినడు

6 „ జొప్పడనిల్చితివి

7. • B రికె

8. A B రాజస్యకుమారవర్గముల్ దోర్గర్వవైఖరులను

వెలుగోటివారి వంశావళి

గాచు శరణన్నవారినిఁ శ్రీ బ్రోచుఁ దనదు
దండఁ జేరిన యరిరాజు శ్రీ మండలమును
మండలంబున రంగభూమండలేంద్రు
యాచభూపాలశౌరి ధరయావిహారి.

422

సీ పాటువేటలు రాచరబారు తెల్లను నీకు
పట్టుగొట్టెలు గదాపగఱ కరులు¹
వీటితోటలు గదా శ్రీ మేటైన కోటలు
కాకు లారాణేల శ్రీ మూకలెల్ల
పన్నన్ను లామన్నై శ్రీ పాళెల సొమ్ములు
నమ్మిన కాపులా శ్రీ కమ్మదొరలు
పెండ్లిండ్లు గా నీకు శ్రీ భీకరకదనముల్
ప్రతన గదా రామరాయపట్ట

మూర ముగురు దునేదారు శ్రీ లయిన [నిన్ను]
నెదుర లేరన² యతిరాజు శ్రీ ఎదురంగలఁడె
బొంధపుల సన్నదమ్ములఁ శ్రీ బాసి చనియెఁ
బరహితాచార వెలుగోటి శ్రీ పురవిహార
రంగధాత్రీశు నేచధరరాతలేంద్ర.

423

మ. బెగడె గర్జిలి సత్యవీడు వడిఁ గంఠపించె బటాపంచలై
పగలం బాతెను జెంజి మించి మధురారపర్యంతరాష్ట్రంబులకై
దిగులెత్తె గడిదుర్గముల్ వణకె భీరతిం జగ్గరాజాదిరా
చగముల్ రంగయయేచశౌరి కెదిరించం లేక పాతాడంగన్.³

424

వ అతని కుమారుండు.

425

మ దళితారాతినికాయ నీ గెలుపు వింతా యెంత నీతండ్రీచే
గలనక నెగ్గని రాజులుక బిరుదుప్రకృల్⁴ గాని దుర్గాధిపుల్

1. B. కరులు

2 A B యెదురజాలరుమోదటి

3. A పారెండుగకై

4. ,, వక్కల్

వెలుగోటివారి వంశావళి

కలయ ౯¹ గొల్వని మన్నెనారుఁ గలరే శ కర్ణాటభూమండలిక
వెలుగో టేచమనేనియేచన్మహతీ శ వీరప్రతాపాన్నహీ

•426

- సీ. భరణు కాకితరాజ్యసంస్థాపనాచార్య²
పాలించు గాయగోశవాళిబిరుద
మన్నించు పరిపంధిమన్నెకాలాంతర³
రక్షించు ఖడ్గనారాయణాంక
ప్రాణదానము సేయు శ ప్రతిగండభైరవ
కాపు మాశ్రితజనరకల్పభూజ
కరుణించు వైభవాఖండలసంకాశ
కృపఁ జూడు రేచర్లరకులపవిత్ర⁴

యనుచుఁ బ్రత్యక్షివరులు నీరయడుగుడమ్ము⁵
ల్పాశ్రయింతురు వినతులై శ యనుదిశంబు
సమరనిశ్చంక వెలుగోటిశాసనాంక
రణజయోత్సంగ యేచభూరమూరంగ

427

వ. అతనికుమారుండు

428

శా దిక్షై నట్టి కుమారయేచవసుధాధీశప్రభానాథ నీ
పట్టెం బాహవభూమి శాత్రవమహీపాలాగ్రంథంబులక
గొట్టక బెట్టను మట్ట మెట్ట రిపులంగ్రోధించి తద్దేహముల్
దట్టించక విదళించుఁ జించును మహోదగప్రతాపంబునన్

429

- సీ. నలజయంతవసంతనలకూబరుల చెల్వు
సాధించు నెవ్వని శ చక్కదనము
సురధేను సితభాను శ హరినూనుల విత్తిరి⁶
దలపించు నెవ్వని శ దానమహిమ

1. A B కలిత
2 ,, భరణుకాకిత రాజురాజ్యస్థాపనాచార్య
3 ,, కాలాంతర
4. ఇచ్చట కవి 'యు, ఉ'లకు యతిమైత్రిని గల్పించెను
5 ,, నీయడుగుదలాశ్రయింతు
6 V V, C చాగంబు

గుహాధనంజయభీష్మగురుభుజాబలశక్తి
 • శాసించు¹ నెవ్వనిశౌర్యగరిమ
 శరదభ్రకనదభ్రకరిసితాభద్యుతి
 •• గర్జించు² నెవ్వని ఘనయశంబు
 చండతరవైరిరాజస్యకాండగంధ
 సింధురచ్చేదనోదగ్రసింహ మతడు³
 మేటిమన్నీడు⁴ మా వెలుగోటిరాయఁ
 డేచభూపాలునికుమారశయేచఘనఁడు.

430

సీ నీ భేరిభాంకృతు శ్ ల్నిండి వీచులఁ బర్వ
 నుల్లంబు జల్లనఁ శ్ దల్లడిలై
 మిఱుమిట్లుగొల్పు నీమేటిడా ల్గునుఁగొన్న
 ఘనభయంబున మహాశకంప మొందెఁ
 గళకళమను నీదు శ్ కైజారు⁵ జూచినఁ
 గడు దప్పి దప్పని శ్ కలువరించె
 సింగిణి విడివడి⁶ రింగు రింగున వచ్చు
 నీచే లకోరీల శ్ నేటుబెడిసె⁷

బెదరి పలువెత్తి దగఁ దొట్టి శ్ బెగ్గలింపఁ
 దఱిమి నఱకవె⁸ మైసూరదళమునెల్ల
 సకలబిరుదాంక వెలుగోటిశాసనాంక
 యేచభూపాలునికుమార శ్ యేచధీర

431

1. B శక్తినాశించు
2. „ గరించు V V C ఘర్జించు
3. „ సింహమనఁగ
4. A మేటిమాన్నీడు
- B మేటిమాన్నీడు
5. A. B కైజతము
6. , విడివిడి
7. A నిచెలకారిలం నితివెడళి •
- B నిచెలకారిలంనితివెడళి
8. A తరమినకవె B తరలినకవె

వెలుగోటివారి వంశావళి.

ఉ. స్వామి కుమారయేచ రిపుశైత్రధనంజయ¹ నీపరాక్రమం
 బే మని చెప్ప² మైసురిమహీశుబలంబులు దారసిల్లినన్
 చామలి³ సంగరంబుననుజూనుగఁ ద్రుంచితి వొర ' రెండు మూఁ
 డానుడ పట్టు నిండు పొలమంతయు⁴ పీనుగు పెంట తేర్చినన్ 432

సీ. మితాతతండ్రిన శ్రీ మేటి యేచన్మపాలుఁ
 డంచిత సత్కీర్తి శ్రీ మించినాఁడు
 రాణించు⁵ మితాత శ్రీ రంగభూపాలుండు
 పెంపైన రాజుల శ్రీ పించ మణిచే
 రాయపట్టము నిల్పి శ్రీ రహి రిపుఁ జెండాడె⁶
 నెంచఁగా మితండ్రి శ్రీ యేచఘనుఁడు
 మలకమూఁకల నెల్ల శ్రీ మహి నసాధ్యంబుగాఁ⁷
 గెరలి పైకొని దిశల్ శ్రీ గెల్పితీవు⁸

పంచపాండ్య⁹విభాళసంప్రాప్తబిరుద
 హాటకంబైన సింహతరలాటరాయ
 పార్థివోత్తమ ప్రతిగండ్రభైరవాగక
 యేచభూపాలవిభుకుమా శ్రీ రేచభూప 433

ప ఆచిసతిమ్మానేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 434

క. చింతిమ్మవిభునికూరిమి
 తనయులు చెన్ననయుఁ దిమ్మరధరణీశుఁడుఁ గొం

1 A B జెయి త్త

2 „ చెప్పవచ్చు, చప్పవచ్చు

3 „ The first letter of the line lost, then we have బతి or బి which does not agree with the prāsa V V.C gives the name of the place of the battle as Chāmali

4. A పెట్టనిందివాలమంతయు పినుగ పెంటతిర్చినన్
 B పెట్టునిందివాలమంతయు కినుగ పెంటతిర్చినన్

5. A B. రాణించు

6 „ రాయపట్టమునిర్విరహరిపుచెండాడి

7 „ మెదికిమూకలనెల్లమహీనసాధ్యజైన

8 A. కెరలి పైకొను దిశగల్పినావు, B కెరలివికాసుదిశగల్పినావు

9 A. B పాండియ

- డనరాధిపుండును బినకొం
డనయు వెలసి రవని సతిద్యోధశ్రీమహిమన్ 435
- వ. సంతతికిఁ జెన్నప్పనాయఁడు మొదలు ¹ 436
- క. అందున్మఱి జెన్నప్రభునకుఁ
బొం దమరంగ మాలెకొండభూపుండు పుట్టెన్ ²
అందంబు మీఱ నతఁడునుఁ
గండర్వుఁ గుమారచెన్నఁగునునిన్ గనియెన్. 437
- ఉ హల్లకవైరితేజ! యపు శ నయ్య! భ? వెలుగోటిచెన్నభూ
వల్లభమాలెకొండ! నెఱవడివి నీవె వసుంధరాస్థలిన్
గొల్లలు గాఁగ సత్కవులు శ గోరిన కోరిక లిత్తు, వాజిల్
గల్గిరి శత్రుసంఘముల శ గర్వము వీడఁగ వ్రేతు వెయ్యెడన్ 438
- వ. అతని కుమారుండు. 439
- శా. నారీమన్మథ మాలెకొండఘనుచెన్నా నిన్నుతింతున్ పయం
పారావారసముద్భవత్ ప్రకటశుంభత్కుంభిరాట్ఘంటికా
ధారాశర్వనిఘుంఘుమత్ ఘుమితవాగ్ధారా³ సుధామాధుశీ
పూరంబుల్ దుముకాడు నట్లుగ నహో శ పుంఖాను పుంఖంబుగన్. 440
- చ చలమున దాడిగా వెడలి శ చండవిరోధుల నుగ్గు నూచగాఁ
గలనను వ్రేయ నర్థులకుఁ శ గర్జని వైఖరి నర్థ మియ్యగాఁ
గలిగిన రాజె యీఘనుండు శ కారణజన్మఁడా భట్ట యెంచరా
వెలుగోటిమాలెకొండవృధిపీఠతిచెన్నని రాయరాణవన్ 441
- క. ⁴వారలలోఁ బెడకొండ
త్మొరమణుని కీర్తిహంసీక నిజాండగతిన్
నీరజభవాండమండలి
నారా! తన కుక్షియందె శ యలముకయుండెన్ 442

1 This short prose passage is found after 437 in the Mss

2 A B భూమరుడుట్టెన్

3 „ ధారాశర్వనిఘుమితవాగ్ధారా

4 This stanza occurs before 437 in the Mss

- వ ఆపెదకొండపువద్యాలు. 443
- ఉ. నీతరవారి శత్రుధరశీపతి¹ దేహ వపారసంబునక
జాతరుదిం జెలంగు విలసదృవదీయయశోవధూతి యా
శాతటరంగభూములను శ జానుగఁ జిందులు ద్రొక్కు² సజ్జగ
దీతకులప్రసూతి పినశతీమ్మయకొండ యఖండవిక్రమా 444
- చ తలకొని యిచ్చి మ్రోడుపడు శ దాతలుఁ ద్రిమ్మరి పాదదాతలుఁ
జలకణమాత్రదాతలును శ జర్మము నెమ్ములు నిచ్చుదాతలుఁ
వెలవెలఁబోవు దాతలు భరవిఁ బశుమార్గము నొందు దాతలుఁ
దెలియ సమంబుగారు పినశతీమ్మనికొండని కివ్వసుంధరన్ 445
- వ ఆరంగపునేని వంశావతారం జెట్టి దనిన. 446
- క రంగక్షితిపతి సాక్షా
ద్రంగపతిం దెలిపె సతదురంతైకదయా
సంగతి సాత్వికయుతబు
ద్ధిం గమలావిభవసంభ్రుతిఁ బరికింపన్. 447
- వ. అతనికుమారుడు 448
- సీ ఈభోగవైధవం శ బేరాజు కున్నది
పాకారికే కాక శ నీకె కాక
ఈకాంతివిలసనం శ బేరాజు కున్నది
రాకేనునకె కాక శ నీకె కాక
ఈమహాగాంభీర్య శ మేరాజు కున్నది
నీరధికే కాక శ నీకె కాక
ఈధైర్యధుర్యత్వ శ మేరాజు కున్నది
నిర్జరాద్రికె కాక శ నీకె కాక
ధరణి నేరాజు కున్నదీ శ దానగరిమ
నాకభూజంబునకెకాక శ నీకె కాక

1. A, B సతి

2 A బాసంగజందులుద్రొక్కు
B బాసంగలందులుద్రొక్కు

3 A B నాకభూనేభుంబునకు

- భావభవరూప భవనదీప్తప్రతాప
సంగరాటోప వెలుగోటి శ సింగభూప.¹ 449
- సి ఒరయు విద్యేషుల శ యూరు నాటకశాల
మెఱియు భూతగణంబు శ మెట్టుకాండ్రు.²
పగతుల సగరులు శ పటురంగమధ్యంబు.³
మలయు వైరుల తొమ్ము శ మద్దెయ్యను
దట్టించు పుకొచ్చె శ తాళము ల్లాళముల్
మజ్జారె⁴ హేయను శ మాటమాట
కోయని పెల్లార్చుకొను నాను ముఖవీణె
భవదీయభుజలక్ష్మి శ పాత్ర గాగ
తక్కదిగి తక్కనంగ⁵ గీతతాళగతుల
నాట్యమాడించు నీఖడ్గనట్టువుండు
బవరతలమున రంగభూపాలపుత్ర
సంగరాటోప⁶ వెలుగోటిసింగభూప 450
- వ ఆతని కుమాళ్లు 451
- శా. ఔరా సింహతలాటరాయ భళి నిశ్చయదార్యరాధేయ మ⁷
జ్జారే సింగనృపాబ్ధిచంద్ర శుభవారచాసాద్ర సేబా సహా
రారాజద్వేలుగోటివంశమణి మేల్⁸ శ రా రామభద్రా గుణి
నా] రీమన్మథ బాపు మాయురె మదాంధగ్రావవజ్రాయుధా. 452
- ఉ వీరనృపాలగర్వహరవిక్రముఁ డంటినొ జగరాజము
ఖ్యాదివిభాళుఁ డంటినొ భరయాహృత⁹ రాజకిశోరుఁ డంటినొ

-
- 1 B జంగభూప
2. A B మెట్టుకాండ్రు
3 ,, పగరులు సగరులు పటురంగమధ్యంబు
4. ,, మచ్చారె
5 A తక్కగిడితక్కనంగ
B తక్కగిడితక్కనక్క
6. A B యంగజాటోప
7 B. మల్
8 A B దయాహృత

వెలుగోటిశారి వంశావళి.

చారుతరాంగసింగనృపసంభవుఁ డంటినొ కంతుచేతి పే
రారడి రామచంద్రుఁ డని శ యంటిని రం తొనరింతురా చెల్లీ. 453

వ అతని యనుజండు 454

సీ. తుత్తుమురై రాలు శ ధూర్తాఠికోటిర
పాళీ¹మణుల పాంసుశకేళి నెఱపు²
ఏఱులై ప్రవహించు శ వీరవైరినృపాల
జాలర క్తంబుల శ నోలలాడు
వింతలై కనుపట్టు శ విద్వేషిభూపాంత్ర
మాలికావళుల³ నురయ్యాలలూఁగు
ఖండితోద్దండభూమండలాధిప⁴శిరః
కాండంబులను బుట్టరచెడులాడు

మేలు మేలగు నీఖడ్గబాలకుండు
చటులతరకీర్తి న రక్షింపటనరంగ
రంగదాశాంత వెలుగోటిసింగవిభుని
వేంకటాద్రి క్షమాపాల శ విజయశీల. 455

సీ గరిడిలో సాములా శ గర్వితాహితపాండ్య
దళవిభాళుని తోడి శ బలిమిపోరు
సరసప్రసంగమా శ సంగరనిశ్చంక⁵
బల్లరగండాంకురభటరవంబు
జలకేళులా సోమశకుల భార్గవు కరాసి
ప్రవిగళద్రక్తోధారాళిఁ బడుటః

1 • A B పాలి

2. A కీర్తినెరవు

3 A B భూమాంత్ర మాలికావీల

4 „ భూమండలాధిక

5 A లిశ్యంక

• B విశ్వంక

6 A B అతిగళద్రక్త

గత్త మౌనములా శ్రీ ప్రతిగండభైరవు

• నున్నతబాణక్షత్రోగ్రరీతు

లేల యీవట్టి వైరంబు¹ శ్రీ చాలు ననుచు

మన్నె²రాజీన్య లెల్లను శ్రీ మఱుగు జొచ్చి

సిరులఁ బెంపొంది రాశార³ శ్రీ సింగవిభుని

వేగటాద్రిక్షమాపాల శ్రీ విజయశీల

456

వ. అతని కుమారు

457

సీ శ్రీ రస్తు సకల భాత్రీచక్రరక్షణ

దక్షదక్షిణభుజార్ద్రం నీకు

విజయోస్తు యాచకప్రజఘోరదైన్యము

ద్రాతముఃపటల⁴మార్తాండు నీకు

హరిభక్తిరస్తు నారహంకారరహిణి

కిరలుంరనశాతఖడ్గ నీకు

5 ...

...

..

..

.

...

ఆయరస్తు సువైష్ణవార్థ్యర్చనాభి

ధామభవమృదుద⁶శ్రద్ధామాన

సాంబుజగర్భ వేంకటార్థ్యక్షతనయ

మాం వెలుగోటిసింగభూపాల నీకు

458

సీ. చివు చివుక్కన వచ్చుసింగాణికోల

మదిహస్తి నెనురఁగా శ్రీ నుదుటు⁷చో,

1 A B యీవట్టివైరంబె

2 ,, మన్నె

3 B తాశార

4 ,, మద్రాతవె రటల

5 The last line is missing •

6 B పల్కమద

7 A B నిదుటు

వెలుగోటివారి వంశావళి

ఊరిగురిగనుచుఁ బోతెను తుపాకీగుండ
 నెఱి లెక్కగొనక ముందరఁదఱకు మెచ్చి¹
 బెఱబెఱమంచును శ్రీ భీకరధ్వనులతోఁ
 గవయు బల్బాణులు శ్రీ రవలిఁ గెలి
 మొత్తమై బలువాఁడి శ్రీ కత్తుల నొప్పు రా
 హుత్తసంఘములపై ననుఱికి నఱికి
 మలక పుపుల గెలిచి తొ శ్రీ మాఱు లేక
 రమణ నార్వీటి శ్రీరంగ శ్రీ రాయశౌరి
 సెలవుఁ బెట్టిన వెంగంటిఁచెఱ్ఱులోన
 ధీర వెలుగోటి వేంకటాధిపునిసింగ

459

నీ కఱకు సిలేదార్ల శ్రీ కంఠర క్తంబులు
 చండి వజీర్ల మాంసంబు తురుము
 రవ్వ దునేదార్ల శ్రీ క్రొవ్వ లప్పలరాసి
 మెం డొడ్డు ఖాజీల² శ్రీ మెదఱ కుప్ప
 బిరుగ రాహుత్తుల శ్రీ ప్రేవుల ప్రోవులు
 ఖండరిఖానుల శ్రీ కగడగుదులు
 గొంటరి సరదార్ల శ్రీ గుండెల కఱకుట్లు
 మొక్కలి³ సైదుల శ్రీ మూలుగులును
 భుక్తి పెట్టితి వా ఖడ్గభూతమునకు
 గణన కెక్కిన వెంగంటి శ్రీ రణమునంగు
 భళి భళిర పంచపాండియరదళవిభాళ
 ధీర వేలుగోటి వేంకటాధిపునిసింగ

460

నీ లల పురత్రయము ఘోరరాజులో వధియించు
 శూలాయుధమహోగ్రశరీల మెఱసి

1 A B నెరిలెక్కగొనక ముందరఁదఱకు మెచ్చి.

2 „ ఖాసాల

3 „ దాక్కలి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

అక్షీణబలుఁడైన శ దక్షుని తలఁద్రుంచి
 నిలిచిన శరభేశు శ సీటు దనరి
 దశకంఠుంఠరవోద్యండుఁడైనప్రతాప
 రామభద్రస్వామి శ రహి వహించి
 క్రుద్ధకారవగదాయుద్ధమధ్యాటోప
 భీమసేనాగ్రహారద్రామలీఁ
 బెకలి యినుమాటు తరతరాలకును జాల
 గుట్టు చెడఁ గొట్టితివి గోలకొండ బలము
 తఱిమి వెలుగోటి వేంకట శ ధరణిధపుని
 సింగధాత్రీకళత్ర యూర్జితచరిత్ర

461

శా నిన్నా మొన్నటి కన్నెమన్నెదొరలక శ సీతో సమానంబుగా
 నెన్నేలా గెటు లద్భుతావహము¹ లూహింపంగ నీశౌర్యశుం
 భన్నానాగుణవైఖరుల్ భళి నుతింపక నీదిరా డాక మా
 యన్నా వెల్గొటి² వేంకటాధిపునిసింగగా సంగరాభంగురా

462

మ ఒకమన్నీడు కరాకరిక దొడరి నీహుర్మత్తు పైరించి నీఁ
 గక³ నిల్వంగలఁడా రణస్థలుల శంకాతంకముక లేని మ
 న్నెకుమారుండపు నీవెరా రణజయోశ్నిద్రా బుధాభీష్టదా
 యక⁴ మావెల్గొటి వేంకటాధిపునిసింగగా సంగరాభంగురా

463

శా ధీరోదాత్తగుణోత్తరుండ వగు నికరదీవింప లేనట్టి యా
 నోరుక నోరె నినుం గనుంగొనని కన్నుల్ కన్ను లే నీదయా
 సారం బానని యర్థి యర్థియె మహీచక్రావశక్రక్రియో
 దారాంభోధర⁵ ఘోరసారశరధారాసార విస్ఫూర్జితుల్
 గా రంతే వెలుగోటి వేంకటయసింగగా మండలాఖండలా

464

-
- 1 B హవము
 2. A B వెలుగోటి
 3 „ నేగక
 4 „ దాయన
 5. „ దారంభోధర

ఉ క్రొత్తలుగాఁగ నేడు మొగ్గోటిపురింద్రకుమారసింగ మేల్
మొత్తము గట్టివచ్చు సితై శ్రీ మూఁత వజీరులఁ గొట్టి మట్టినన్
నెత్తురు దొబ్బలున్ మెదడు శ్రీ నెమ్ములు టొమ్ముల మాంసఖండముల్
సత్తురు పెట్టిన ట్లమరు శ్రీ జంబుకవృద్ధపిశాచకోటికిన్. 465

సీ పరవాహినీనాథశ్రవటుజీవనముఁ గ్రోలు
నీమండలాగ్రోరు¹ శ్రీ నీరదంబు

• ద్విజరాజపోషణశ్రీతిఁ జెంది తనరారు
నీబాహుసురకుంభి శ్రీ నిగ్రహంబు

కుసలయామోదంబు శ్రీ సవరించి విహరించు
నీకీర్తిచంద్రికోశన్నిద్రమహిమ

పద్మాస్యవిలసనశ్రవాభవం బొనఁగూర్చు
నీప్రతాపమృతమశ్రేణిప్రకాశ

భార! భవమదారఖ్యాతిరజలధిజలధి
రాయమానరాధేయాదిరాడ్విహార
భవ్యగుణహార వేంకటప్రభుకుమారి
స్థిరతరాటోప వెలుగోటి శ్రీ సింగభూప 466

సీ. తురగ రింఖోద్ధూతశ్రధరణీపరాగంబు
జాళువాకనివిత శ్రీ చవికె గాఁగ

నిహతారిభూధపాశ నేకాంగ²బృందంబు
విశదమ్మా కల్యాణశ్రవేది గాఁగ

దళితోగ్రకరికుంభశ్రగళితముక్తావళుల్
శ్రీల³ నొప్పెడు తలశ్రబాలు గాఁగ

⁴ ... • • •
• • •
• • •

1 B. గార

2 A బాధితానేకాంగ

B బాధితానేకొంగ

3 „ శ్రీల

4 The last line is lost.

వెలుగోటివారి వంశావళి.

జయ రమాకరగ్రహణవీరస్తారవిభవ
మాజి దాలుతు వెల్లప్ప¹ శ డవనిలోన
భవ్యగుణహార వేంకట శ ప్రభుకుమార
సిరతరాట్మతేప వెలుగోటి శ సింగభూప

467

వ. అతని యనుజుండు.

468

శా. పేటల్ కోటలు నుగ్గు నూచములు నీరభేరీధణంధాణతక
ధా తైనా భల్లి నీదె మన్నియదు నేదారుల్ సమానంబుగా
బేటీ యందగ² నేర్తురే మని మొనం శ బెంపొంది తో రయ్య వెల్
గోటివేంకటరామభద్ర బుధరాట్మోటిరకల్పద్రుమా

46

సి. మత్తారిభూపాలశమ స్తకంబులె కాని

ఖండించ దొర నీరఘనకరాని³

వైరిధాత్రీనాథవక్షంబులే కాని

వరుస పెట్టదు నీమనవరహయంః

విరసావసింధుల శ వెన్నుపైనే కాని

తాళదు నీచేతి శ తఱటుపెట్టు

గర్వితాహితరాజగ్రాత్రంబులే కాని

కాలరాయదు నీదు⁴ శ గంధగజము

శత్రుమదభంగ రాయవేశ్యాభుజంగ

గండరాతీతబల్లరగండబిరుద

ప్రకటచారిత్ర వేంకటప్రభుసుపుత్ర

రమ్యగుణభద్ర వెలుగోటిరామభద్ర.

470

1 A B దాల్తు యెల్లప్ప

2. B యందుగ

3 A B ఖండించదొర నీ ఘనకరాని

4. ,, ఖండించదొర నీ

అనుబంధము.

శేషగ్వారి బిరుదు

స్వస్తి సమస్త సద్గుణగణాలంకార హేమాద్రి ప్రసిద్ధపండితశాసన మహా
మండలేశ్వర సకలవిద్యాకళాప్రవీణ శ్రీవిష్ణు[భక్తి]పరాయణ విరోధిరాజతిమిర
మూర్తాండ పూరితగాంభీర్యరత్నాకర పరనారీదూర మంగళార్థనిమిత్తభవస్మందిర
నిత్యోత్సవ అనవతకకర్పర దానధారాక్షవాహ ఆరూఢతురగరేఖారేవంత
వనితాజనహృదయవనసంత ప్రతిగండభైరవ భుజబలభీమ ఖడ్గనారాయణ
గాయగోవాళ హిందూరాయసురత్రాణ మంచపాండ్యదళవిభాళ కాకతిరాయ
రాజ్యస్థాపనాచార్య చలమర్తిగండ మూరురాయజగద్దళ కంచికవాటచూటకార
క్రొత్తచెల్లసర్వగర్వాపహరా కొలనివీటిపీఠే త్రాణోవిజయప్రమోద కుం
ట్లూరుభీమదేవునిశిరఃఖండన రణక్రీడావినోద నెల్లూరిపీఠే త్రాణోభారతీకమల్ల
తిక్కనబయ్యనప్రాణాపహార తిరుకాళరాజరాజ్యస్థాపనాచార్య ఉద్దండమండలీ
కరగండ సత్యగదేవునితలగొండగండ కన్నడదేవునితలగొండగండ చాళిక్యదేవుని
తలగొండగండ కంకాళదేవునితలగొండగండ ఉదయనదేవునితలగొండగండ
వేములకొండరణరంగస్థలవైరినాయకజీమూతపవన సకశిలానగరసమీపశాత్రవ
రాజన్యగహనదావానల బొడపూడివిభాళ నెల్లూరిపీఠే త్రాణోహల్లకల్లాల
కుంట్లూరిఇమ్మడిమనవిదారణ కారణక్షభవ అరిరాయమీనజాల రాజదేవేంద్ర
వల్లభ జిలుగుపల్లిసంగరాంగణరణోన్ముఖమచ్చనాయకునితలగొండగండ వైరి
సామంతరాగోల కొదమనాయంకరగండ గణపవరగుర్గవిభాళ యిందిరా లాల
ప్రాకార[విభాళ] దన్నాలకోటపరివేష్టితకదనపారిగ చేకోలుగండ ఇరువత్తుగండ
గండగోపాళ రిపురాయమానమర్దన యెఱుకవరప్రాంతసమరసన్నాహ ప్రతికూల
తిమిరమూర్తాండ చేకోలుగండ కొలచెలమసప్తాంగచూటకార గోసంగిమర్గ
మదాపహార యినుగొర్నిస్థామధామ జల్లిపల్లిపీఠే త్రాణోభారతీకమల్ల అం
తెంబరగండ నానావర్ణమండలీకరగండ బిరుగమన్నెవిభాళ ధరణీవరాహ
చౌహత్తపల్ల వరిగొండగుర్గవిభాళ కర్ణాటరాయమానమర్దనభుజాదండ
సత్తికతప్పవరాయరగండ భాషగెతప్పవరాయరగండ మండలీకభుజంగ సంగర

వైనతేయ భుజబలాంజనేయ గిరిగుర్గమల్ల జలగుర్గబడబాసల వనదుర్గదావాసల
 స్థలదర్శవిభాళ హంకారరాజకుమారవేశ్యాభుజంగ త్రిభువనకోటలగొంగ
 హొన్నకొట్టుకుదితెగట్ట మండలీకరిగండ హేల్లావరనంట హేల్లావరదగండ
 వర్ణాశ్రమప్రతిపాలనోదయ క్రజమెచ్చుగండ ముమ్మడిబల్లరిగండ బాణకొమ్మార
 వివేకనారాయణ ప్రతాపరామావతార ఉన్నత్తరాయ మదనమహేశ్వర పని
 ఘానరాయబసవశంకర ఉన్నత్తమదనమోహన వశీకరణసంతాప కామినీపంచ
 బాణావతార మృగమదఘనసారవివిధసుగంధకుసుమచిత్రచీనిచీనాంబరమాక్తికీ
 వజ్రవైడూర్యగోమేధికపుష్పరాగఇంద్రనీలమరకతమాణిక్యప్రవాళనవరత్న స్థాపిత
 సువర్ణ భూషణాలంకార అసిముసలకణయకంఠభల్లాతకభిండివాలకోదండశరచక్ర
 క్రకచకుంత కురారతోమరపరశువజ్రమార్వక త్రివేరక త్రిసబళకదళపూనిలాంగల
 కేరళావోడ్యాణపలకసురియ యత్తళపట్టెసడోకెనబల్లక త్తిరాయక త్తిత్తిశూల
 బత్తీసాయధప్రవీణ ఏకధాటీసమర్థ విషమధాటీపాంచాల చతురుపాయ
 దక్ష రిపుప్రళయాంతకోపేంద్ర అష్టదిగ్రాజమనోధయంకర అవఘోరరాయమాన
 మర్దన మేదిసీరాయగండ్లగజాంకుశ శరణాగతరాజరక్షాచుణి ఆదిరాజాన్వయచారు
 చరిత్ర రేచర్లగోత్రపవిత్ర వీరపాండ్యపిత్రమపాండ్యపరాక్రమపాండ్యసుందర
 పాండ్యకుల శేఖరపాండ్యలు మొదలైన పంచపాండ్యదళవిభాళ కూటుపమన్న
 కుమాళ్లగుండెదిగుల హంకారరాజకుమాళ్ల వేశ్యాభుజంగ గర్వితరాచకుమాళ్ల
 వేశ్యాభుజంగ యేబిరుగురగండ సర్వబిరుదకొమర వేశ్యాభుజంగ దళరావుదళ
 పతిరావుదళమోదిత్యందళపతిరాయాంచ్చామ్మ పొడవనిపొటును పెట్టనిత్యాగ
 మునుపొగడించుకొనె నాంకాంచ్చామ్మ నవలక్షదాతా చక్రవర్తి ఐశ్వర్య
 దేవతా విష్ణుభక్తిపరాయణ సింహతలాట రాయరాహుత్తవేశ్యాభుజంగ
 నిచ్చకల్యాణపచ్చతోరణమ నుగలిగినరేచర్ల నాయకకులాన్వయబిరుద్ధ విజయ
 ప్రశస్తి విజయాభవ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సూ చి క

(సంకేతాక్షరములు త = తమ్ముడు, పు = పుత్తుడు, బి. = బిరుదు, భా. = భార్య)

పుట	పుట.
అక్కమాంబ, వెలుగోటి	అల్లమాంబిక,
పినకొండపని భా. 95	వెలుగోటి పెదకొండ భూపతి భా. 112
అచ్యుతదేవరాయలు, 78	అల్లాపుద్దీ సురధాను, 49
అనదేవవాజు, చోడ 44, 53	అల్లుచొప్ప, 47
అనపోతానాయుడు I,	అప్పభళేశుడు, ఈటె 138
సింగమనాయని పు 17ff, 21ff, 27f,	అశ్వపతి, 53
31, 34f, 36f, 54, 58	ఆజీముఖాను, 89
అనపోతానాయుడు II,	ఆవంచ, 47
పినసింగని పు 58ff, 60	ఇందిరాల, 31
అనపోతానాయుడు III,	ఇనుగు ర్తి, 27, 44, 49
చిటిదాచని పు. 66	ఇమ్మడిరెడ్డి, మంగిపూడి 17
అనపోతారెడ్డి, 15, 30, 31f,	ఉండ్రగొండ, 91
39, 42, 43	ఉచ్చిళ్ళకోట, 51
అనవేమారెడ్డి, పెదకోమటి.	ఉదయనదేవుడు, 37
చూ. వేమారెడ్డి,	ఉదయాద్రి, 136
పెదకోమటి వేమ. 39, 40	ఎఱకృష్ణమరాయుడు, 18, 38, 42,
అనవేమారెడ్డి, 39, 48, 60	44
అనుమనగల్లు, 1, 5, 21, 23	ఎఱతిమ్మ, అలియ రామరాజు త. 92
అన్నమనేడు,	ఎఱదాచడు,
పెదసింగని పు. 57	వెన్నమనాయని పు. 11f, 21, 37,
అరువపల్లి, 43, 91	43, 57

	పుట.		పుట.
ఎఱనూరానేడు		కంచికవాటమాటకార,	
మాద III ని పు.	67	కేచర్లవారి బిరుదు.	13
ఏకశిలానగరీము,	37	కందనోలు,	135
ఏచడకు, కేచని మాచుపేరు.	1, 6	కటకము,	133, 136
„ ఎఱనూరానేని పు.	67	కరారిరాయడు, నాగని	
„ వెలుగోటి		బిరుదు,	15
పిఁకొండని		కనకరాజు,	27
(భా అక్కిమాంబ		కన్నడదేవుడు,	57
యందు) పు	95, 103-4,	కన్నడరాయమన్నీలు,	18
	106, 130, 145	కమ్మదొరలు,	18
„ వెలుగోటి		కాటారెడ్డి, బండి	17
కస్తూరిరంగని		కాపానాయకుడు,	50, 43
(భా దామర		కామవిభుడు, నల్లదాచనిపు.	11
వెంకటాంబ		కాళి,	136
యందు) పు	135, 137,	కుంటూరిమ్మడి,	11f, 13, 37
	142, 145	కుంటూరు,	50
„ వెలుగోటి		కుచ్చెలచేను,	78
కస్తూరిరంగనియేచని పు.	143-5	కుతుపనమల్కు,	113
ఏనులఖాను,	79	కులశేఖరపాండుర్యుడు,	13
బడ్డెరాజు,	25	కృష్ణ, వెలుగోటి తిరుపతి పు.	111-12
ఓబళరాజు,	88	కృష్ణపు, చెంజి	139
ఓబుత్రాజు, ఉద్దగిరి	18	కృష్ణరాయలు,	78
ఓరుగల్లు,	7, 8, 46, 136	కేరళ,	133
బౌభళుడు,	47	కొండడు, పెద, వెలుగోటి	
కంకాళదేవుడు,	37	కుమారతిమ్మని పు	77
కంచి,	12 f	కొండడు, పిన, వెలుగోటి	
		కుమారతిమ్మని పు	77, 94-5, 102

పుట.	పుట.
కొండంగు, పెది, వెలుగోటి	కోటరాజ్యము, • 59
పినకొండప (భా. తిమ్మాంబ	కోటారెడ్డి, కోన 46
యందు) పు 95 97-8, 106, 111	కోడూరు, 132
కొండంగు, వెలుగోటి పిన	కోనధీరుండు, వెలుగోటి
కొండపుని (భా సింగాంబ	పినకొండ (భా. తిమ్మాంబ
యందు) పు 95, 105-6	యందు) పు 95, 97
కొండంగు, వెలుగోటి	కోలాలము, 133
శుమారతిమ్మప్పని (భా. లక్క	కోవిలకొండ, 51
మాంబయందు) పు 106	క్రొత్తకనమ, 132
కొండ, పిన, వెలుగోటి	ఖానఖాను, 79
తిరుపతి (భా ధర్మాంబ	ఖానుసూరి, మల్కు, 43
యందు) పు • 107	గంగావరము, 47
కొండంగు, పిన, పనతిమ్మానేని పు 146	గండికోట, 57, 113, 135
కొండంగు, పెది, వెలుగోటి	గజపతి, 51, 53, 55,
పన తిమ్మానేని పు 146, 147	గణపతిరాజు, 4, 9
కొండపల్లి, 50	గణపవరము, 46
కొండభూపాలుండు, జూపల్లి, 57	గన్నండు, 22, 50
కొండమల్రాజు, 18, 19, 23	గుండ్రదండ్రాజు, 37
కొండరాజు, 26	గుత్తి, 135
కొండపేడు, 90, 93, 132, 135	గూడెంపు దొరలు, 32
కొండ్రాజు, తిర్మలరాజు 18	గొల్లపల్లి, 11, 13
కొండ్రెడ్డి, క్రొత్తకొండ 17	గోపరాజు, 25
కొచ్చర్లకోట, 133	గోపాలకృష్ణుండు, 50
కొత్తికొండ, 50	గోలకొండ, 130, 135
కొమరగిరిరెడ్డి, 39	గోవర్ధనుండు, 53
కొమ్మలదేవు పిన్నంగు, 18, 23	గోవిందరాజు, 26
కొలచలమ, 14	గౌరవకొండ, 48

	పుట.		పుట.
గౌళము,	133	చెన్నమాంబిక, వెలుగోటి	
చక్రవరము,	21	రాయపనేని వెంకటాద్రి భా	125
చలమచర్ల,	43	చెన్నయ, చాటి	52
చాదు ఖాను,	48	చెన్నాజు, అప్పచ్చి	26, 53
చామలి,	145	చెవిరెడ్డి,	2, 6
చాళిక్యదేవుడు,	37, 53	చేయూరు,	1
చింతపల్ల సింగమనేడు,	17	చోళ,	133
చిటిదాచడు, తిమ్మని పు	65, 66	జంగిలిఖాను,	32
చిటి వల్లభుడు,	52	జంగిలి, మన్నె	38, 49
చిట్టేలకోట,	90, 91	జగ్గరాజు, గొబ్బూరి	133, 139, 141,
చితువరాల,	16, 18		142, 143
చినవంకిరాజు,	27	జయరుద్రుడు, చూ మచ్చ	
చిన్నవల్లభరాజు,	27	రుద్రుడు,	23
చిరుతనాపల్లి,	139	జల్లిపల్లికోట,	17, 18, 19, 21,
చెంచువారు,	48		22, 23, 27, 36
చెంజర్ల,	17, 21	జాజువఖాను,	47
చెంజి,	142	జాయడు,	73
చెండువరాయదేవుడు,	53	జాయమదేవి, చెన్నమనాయని	
చెన్నడు, వెలుగోటి కుమారతిమ్మని పు	93	భా	11
చెన్నడు, వెలుగోటి పెదకొండ		జీలుగుపల్లి,	15, 16
ప్పని (భా అల్లమాంబిక		జువ్వడు, చాళిక్య	46
యందు) పు	112-116 119	డింమభట్టు, గౌడ	62
చెన్నడు, కుమార, వెలుగోటి చిన		థిల్లి,	133, 135
తిమ్మానేని చెన్నప్పనాయని పు	146	తమ్మపగౌడు,	132
చెన్నపట్టణము,	59	తిగుటరాజ్యము,	59
చెన్నప్పనాయుడు, వెలుగోటి		తిప్పడు, గోరంట్ల	52
పినతిమ్మని పు.	145, 146		

పుట.	పుట.
తిమ్మడు, నెల్లూరి 50	తిమ్మడు, వెలుగోటి తిరుపతి
తిమ్మ, గని	(భా. భక్త్యాంబయందు) పు 107ff
వెలుగోటి కుమారతిమ్మని పు 77, 78ff	తిమ్మడు, పెన, వెలుగోటి
102, 116, 119	పెదకొండని (భా. అల్లమాంబిక
తిమ్మ, చేబ్రోలి 78, 80	యందు) పు 112
తిమ్మ, మల్ల 132	తిమ్మడు, వెలుగోటి ఏచని
తిమ్మ, సరెపల్లి 50, 60	(భా. అక్కమాంబయందు) పు 130, 134f
తిమ్మడు, భర్మని పు 64, 65	తిమ్మడు, వెలుగోటి పిన
తిమ్మడు, కుమార	తిమ్మానేని పు 145
వెలుగోటి రాయప్ప పు 76, 77	తిమ్మడు, దాసరేంద్రుని 132
తిమ్మడు, కుమార	తిమ్మప, వెలుగోటి
వెలుగోటి గనితిమ్మని పు 85, 89-93	కుమార, పిన్నకొండపని
తిమ్మడు, ఆకెవీటి	(భా. తిమ్మాంబయందు) పు 95, 96-7,
మా. తిమ్మ, వెలుగోటి 134	106
తిమ్మడు, కుమార తిమ్మనిపు 94	తిమ్మప్ప, సూకూరి
తిమ్మడు, వెలుగోటి పినకొండ పని	వెలుగోటి రాయప్ప పు 76
(భా. అక్కమాంబ	తిమ్మాంబ, వెలుగోటి
యందు) పు 95, 104-5	పినకొండప భా. 95
తిమ్మడు, పెద్ద, వెలుగోటి	తిరుకాళరాజు, 13
పినకొండపని (భా. సింగాంబ	తిరుపతీంద్రుడు, వెలుగోటి
యందు) పు 95, 106	పెదకొండని పు. 77
తిమ్మడు, పిన్న, వెలుగోటి	తిరుపతీంద్రుడు, వెలుగోటి
పినకొండపని (భా. సింగాంబ	కుమారతిమ్మని, (భా. అక్కమాంబ
యందు) పు 96, 105,	యందు) పు. 106, 107
106, 116	తిరుమలరాజు, 26, 53
	తిరుమలవిభుడు, పెద,
	వెలుగోటి గని తిమ్మని పు 85

	పుట.		పుట
తురకలు,	14, 48, 50,	నందికంటి పోతరాజు,	39, 40
తెనుగురాజ్యము,	25	పెదకోమటి వేమారెడ్డి ఖడ్గము పేరు.	
తెనుగు సురభాని (ఆంధ్ర		సన్నూరు,	78
సురత్రాణ) సింగయమాదనిలి	36	నరసరాజు, నందివాడ	18
తొండమారయగుళ్లు,	78	నరసరాజు,	26
తొరగల్లు,	50	నలకంపరాజు,	56
తోపూరుపాలెము,	139	నలకొండ,	59
దన్నాలకోట,	15, 30f, 36,	నలసూర, మాద III ని పు.	67
	39, 43	నలగండ్రనాయుడు, గనితిమ్మని	
దవులతాబాదు,	109	పుత్రుడైన పెదతిమ్మని మారుపేరు	85
దస్తురఖాను,	90	నల్లగొండ,	49, 91
దాచభూపాలుడు,	43	నల్లదాచుడు, సబ్బినాయని	
దామ, శేతాళరెడ్డి పు,	7H, 2	పు	11, 12
దేవరకొండ,	37, 38, 44	నాగడు, ఏచని పు	15
	89, 91, 92	నాగడు, భూపతిరావు	89
దేవులపల్లి,	91, 92	నాగార్జునకొండ,	87, 88
దొడ్డారెడ్డి,	52	నాగులపాడు,	47, 91, 92
ధర్మడు, దామెర	107	నాణమరాజు,	46
ధర్మడు I, అనపోత I ని		నాయనేంద్రుడు, గనితిమ్మని పు	85, 88
పు	59, 63, 64	నారారెడ్డి, నారగిరి	17
ధర్మడు II, తిమ్మని పు.	65	నెల్రెడ్డి, అరువపల్లి	17
ధర్మాంబ, దామెర		నూతనగిరి,	48
వెలుగోటి తిరుపతి భా.	107	నెల్లూరు,	13, 50, 136.
ధర్మారావు, చింతగుంట	89	నేపాలము,	133
నంద్రాజు,	27	పంచపాండ్యదళభిభాళ,	
		కేచర్లవారి బిరుదు	13
		పంచపాండ్యులు,	12

	పుట.		పుట.
పంటముమ్మడి,	17, 37	పేరోజి సురథాను,	38
పంటమైలారు,	17	పొడచేడు,	51, 57
పంటరెడ్లు,	40, 41	పోచమదేవి, ఎఱుకాచనోభా.	13
పండువ,	133	పోరట్ల,	48
పందడ,	38, 42	పోలారెడ్డి, పోలూరి	17
పద్మనాయకులు,	19, 21	పోల్రాజు,	27
పర్వతనాయఁడు, లింగమనేని పు	54	పోలిరెడ్డి, చేయూరి	1
పర్వతరాజు, చోడ	18	పోలూరివారు,	67
పరాక్రమపాండుఁడు,	13	పోలేపల్లి,	46
పల్లవరాజులు, సరియపల్లి	18	ప్రతాపరుద్రుఁడు,	8, 12, 13
పిల్లలమట్టి,	3	ప్రసాదిత్యుఁడు, వేతాళప్పతి పు.	7, 8f.
పిల్లలమట్టి బేతాళరావు,		ప్రౌఢదేవరాయలు,	49
ఛెవ్వరెడ్డి మారుపేరు,	4f, 7, 21	బండికనమ,	38
పాండుారు,	52	బడినాయకులు,	19, 21
పాండ్యరాజు గజ కేసరి, ఎఱు		బరిదఖాను,	49
దాచని బిరుదు.	12, 57	బయిరువఖాను,	79
పాండ్యరాజులు,	11, 13, 133	బాగవాడ,	51
పాకల,	47	బాదామి,	50
పానగల్లు,	59	బాణాలకోట,	50
పాణెమురాజు,	26, 52, 53	బాలదేవల్రాజు,	18
పాప, దావుల	141	బుక్కరాజు,	51
పాపరాజు,	26	బుక్కరాజు, పోలేపల్లి	57
పూలగంగు,	52	బెండపూడి,	37
పూసపాటి. రాజులు,	18	బొమ్మజియ్య, తంబల	17
పెదవడ్డమాను,	47	బోయరాజ్యము,	59
పేరూరు,	91	భక్తిరాజు, చోడ	44
		భీమవరము,	36

	పుట.		పుట.
భీమారెడ్డి, చెర్ల	47	మాచారెడ్డి, కోమటి	
భవనాద్రి,	49	అనమారెడ్డి త	38, 39, 44
మండువ,	133	మాచారెడ్డి, మలచముకొండ	17
మఖి,	135	మాద III అనపోత III ని పు	66
మగతల,	15, 16	మాదానాయుడు I,	.
మచ్చ ఓబల్రాజు,	18, 22	సింగమనాయని పు	17ff, 21, 22f,
మచ్చకంప,	52	27ff, 30, 31, 32f, 36f,	
మచ్చకొమ్మనిబాచడు,	15, 16	39, 43, 53	
మచ్చగన్నడు,	15, 16, 22, 37	మాదానాయుడు II,	
మచ్చనాయకులు,	15, 16	వేదగిరి II ని పు	37, 43
మచ్చరుద్రుడు,	15, 16, 23	మాదానేడు IV, ఎఱునూరా	
మట్టచెఱువు,	73	నేని పు	67
మణుగూరు,	50	మాదిరాజు,	27
మధుర,	142	మాధవుడు, నల్లదాచని పు	11
మలక,	78	మామిడేల,	47
మలకపోలార్జునుడు,	51	మారారెడ్డి, కుంట్లూరి	17
మలయాలము,	123	మా[రా]రెడ్డి, వినికొండ	17
మల్లనకవి,	76	మల్కిభరాము,	90, 92
మల్లయ, కొండ	52	మాలెకొండడు, వెలుగోటి చిన	
మల్లాపురము,	79	తిమ్మనేని చెన్నపు నాయని పు	146
మల్లారెడ్డి, గోలి	17	ముద్దధక్క,	49
మల్లారెడ్డి, రావువరపు	17	ముద్దోగి,	59
మల్దేవరాజు,	27	ముమ్మడు, మునుగంటి	46
మల్దేడు, మండువ	50	ములువాయి,	133
మస్తఖాను,	48	ముస్తఫాఖాను,	90, 92
మహానంది,	71	మైసూరు,	144-5
మాకరాజు,	139, 141	మొఘగూరు,	17

	పుట.		పుట.
యఖూపఖాను,	89	రంగడు, కుమార	
యతిరాజు,	142	వెలుగోటి కస్తూరిరంగని	
యవనులు,	130	(భా దామెర వెంకటాంబ	
యాదవకొండ,	51	యందు) పు	135-6
రంగపనేడు, వెలుగోటి పిన		రంగయభీముడు,	52
సింగని రాయపని పు.	76	రాగమాంబ, వెలుగోటి	
రంగడు, వెలుగోటి రాయప		వెంకటపనేని	
నేని రంగపని పు	76	రాయని భా	128-9
రంగడు, వెలుగోటి పినకొండ		రాఘవరాజు, సాశ్వ	26, 53
పని (భా అక్క-మాంబయందు)		రాజమహేంద్రము,	59
పు	95, 103	రాజమహేంద్రవరము	49
రంగడు, వెలుగోటి		రాజాచలము,	52
తిరుపతి పు	110-1	రాజకొండ,	36, 37
రంగడు, వెలుగోటి		రామచంద్రుడు,	
వేంకటనేనిరాయపని (భా		వేదగిరి I పు	371
రాగమాంబయందు) పు	129, 130,	రామభద్రుడు, వెలుగోటి	
	147	సింగని పు	148-9
రంగడు, కుమార		రామభద్రుడు, వెలుగోటి	
వెంకటనేనిరాయపని (భా.		వెంకటాద్రి పు	154
రాగమాంబయందు) పు	129, 130	రామగిరి,	17
రంగడు, కస్తూరి		రాయప, నిర్వాణ, వెలుగోటి	
వెలుగోటి వీచని (భా		పినసింగని పు	68, 76, 102, 119
అక్క-మాంబయందు) పు.	130-134,	రామయపడు, వెలుగోటి	
	145, 147	పినకొండప (భా	
రంగడు, ఆకెవీటి		తిమ్మాంబయందు) పు	95, 98-102,
చూ వెలుగోటి కస్తూరి			106, 120
రంగడు	134		

	పుట	పుట.
రాయపనేడు, వెలుగోటి		వీరపనేడు, 139
రాయపనేని వెంకటాద్రి		వీరపాండుర్యండు, 13
(భా. శాస్త్రీమాంబిక		వీరభద్రారెడ్డి, అల్లయ 41, 42, 52
యందు) పు.	125-28	వెంకన, రావెల 139, 141
రుద్రాంబ,	9	వెంగంటిచెఱువ 151
రుద్రుండు, బేతాళరెడ్డి పు	7, 9f	వెంగళుండు, దామెర 134
రేచండు,	1f	వెంగళ్రాజు, కట్ట 18
రేచర్ల,	7, 48	వెన్నమనాయకుండు, దామ
రేచిగాండు,	6	నాయకుని పు. 10f, 21, 57
రొంపిచెరల,	79	వెన్నుండు, ఎఱదాచని పు 13, 14
లక్కమాంబ, వెలుగోటి		వెలమవంశము, 5
కుమారతిమ్మని భా.	106	వెలుగోండు, 68
లింగమనేడు, మాడ II ని పు	33,	వెలుగోటివారు, 67
	39-54	వేంకటాంబ, దామెర
లింగమనేడు, కుమార		కస్తూరిరంగని భా 134
లింగమనేని పు	54	వేంకటమ్మపుండు 92
లింగమాంబిక, వెలుగోటి		వేంకట, పెద, వెలుగోటి
రాయపనేని భా.	120	కుమార తిమ్మప్పని (భా
వరగొండ,	38	లక్క-మాంబయందు) పు 106-7
వసంతరాయండు,		వేంకట, చిన, వెలుగోటి
అనపోత II ని పు	60, 63	కుమార తిమ్మప్పని (భా
వాడపలి,	92, 93	లక్క-మాంబయందు) పు 106-7
వినుకొండ,	132,	వేంకటాద్రి, వెలుగోటి
విక్రమపాండుర్యండు,	13	పెదకొండప (భా అల్లమాంబిక
విర్గమరాజు,	50	యందు) పు 112, 113
విర్థలరాజు,	26, 53	వేంకటాద్రి, వెలుగోటి
		చెన్నని పు 116

	పుట		పుట.
వేంకటపతి, వెలుగోటి		సంబెటకొండ్రాజు,	27
చెన్నని పు.	116-120	సంబెటపిన్న,	48, 53
వేంకటాద్రి, వెలుగోటి రాయని		సంబెటవారు,	18
(భా లింగమాంబికయందు) పు	121-5	సబ్బినాడు,	43
వేంకటాద్రి, వెలుగోటి		సబ్బినాయకుడు,	
సింగని పు	149-150	దామనాయని పు.	10
వేదగిరి I, సింగయమాద I ని		సరిమఖాను,	50
పు	37, 43	సర్వరాజు,	26
వేదగిరి II, పిన, మాద II ని		సరియవల్లి,	18
పు	38, 39, 44	సలకరాజు,	18, 27
వేమారెడ్డి,	52	సలకయవారు,	51
వేముడు, అల్లయ	40, 41, 42	సాశ్వతిప్పడు	52
వేముడు, జగన్మోబ్బగండ	57	సింగడు I, చితువరాల	
వేములకొండ,	37	ఎఱవాచని పు	13, 15f, 18
వేలూరు,	133		37, 43, 57
శాంత, వీరయ	78	సింగడు II, పెదఅనపోత I ని	
శాంతలింగ, భిక్షావృత్తి		పు.	54, 58
ముక్తి	51, 78, 80,	సింగడు, పిన, సింగ II ని	
శ్రీనాథుడు	39, 40, 61	పు.	57, 58
శ్రీనాథరాజు,	53	సింగడు III, సర్వజ్ఞ	
శ్రీపతిరాజు,	27	అనపోత II ని పు.	60ff, 116
శ్రీరంగ, ఆర్వీటి	151		119, 138
శ్రీశైలము,	51	సింగన IV, వెలుగోటి ఏచని పు	67
సంగమరాయుడు,	47	• సింగడు, వెలుగోటి రాయప్ప పు	76
సత్యగదేవుడు,	37	• సింగడు, కస్తూరి రంగని (భా.	
సత్యవీడు	142	దామర వెంకటాంబ	
సప్తమూడియములు,	47	యందు) పు	135, 136

	పుట	పుట.
సింగయ, వెలుగోటి రంగప్పని పు.	146	చివోలు, 46
సింగడు, వెలుగోటి		సూరధానురాజులు, 25
వెంకటాద్రి పు.	150, 151	సుగదరపాండుడు, 13
సింగమనేడు, చింతపల్లె	17	సింఘారు, 26
సింగమపల్లె,	50	సూరుడు, సూరినాయని 79
సింగమాంబ,	95	సూరానేనివారు, 67
సింగళదేవుడు,	51	సూరుడు, జూటూరి 26, 53
సింగాంబ, వెలుగోటి పిస		సోమ, సమ్మెట 59, 60
కొండ పని భా	95	సోమలదేవుడు, 26, 53
సిఖేంద్రఖాను,	49	హంపీరుడు, 110
సింధుదేశము,	133	హిరిరాజు, 27
సింహవిక్రమపురి,	50	హమ్మడిరాయడు, 23, 26, 53
సింహాద్రి,	48	హొన్నప్ప, కందనోలు, 78, 79

త ప్ప ల ఐ ట్రి క

పుట.	బంతి.	తప్పు	ఒప్పు.
1	4	రెండేళ్లు	రెండేళ్లు (రెండునాగళ్ళని అర్థము)
6	4	లేచేట	లేచేట
"	5	డనునొప్పు	డనియొప్పు
8	18	బెండెంబు	బెండెంబు
"	"	నాడు	నాడు
29	5	మాదడెండు	మాదడెండు
"	6	నెదకి	నెదకి
32	"	రుంగిలి	జంగిలి
35	11	తొత్తడిగాపురంబు	తొత్తడిగాపురంబు
38	2	బరగ	బరగ
"	12	ఎరుక	ఎరుక
62	16	మర్రికిపట్టు	మర్రికిబట్టు
63	18	జేదు	జేదు
88	14	కుద్దచివీ	కుద్దచివీ

INDEX TO INTRODUCTION

The following abbreviations are used — *ch* = chief, *ch.on* = chieftain, *co* = county, *com* = community, *dyn* = dynasty, *gen* = general, *hist.* = historical, *k* = king, *lit* = literary, *rel* = religious, *n* = river, *sa* = saint, *sans* = sanskrit, *tel* = telugu, *tn* = town, *vi* = village, *wk* = work

A

A'āzum Khān, *gen*, 37 ff, 49
 'Abul Hasan, *k*, 60
 Acyuta, *k*, 45, 46, 47, 48
 'Adil Khān, *k*, 46, 48
 Afzal Khān, *gen*, 53 f
 Ahmad Shāh, *k*, 35, 37, 38, 39, 40, 43 ff
 Ahōbala, *vi*, 23
 Akhanda-Gautamī, *n*, 18
 'Alā-ud-Dīn Hasan, *k*, 12, 14, 31
 'Alāud-Dīn II, *k*, son of Ahmad Shāh, 39 and *n*, 40
 'Alā-ud-Dīn Khaljī, *k*, 4, 5
 'Alī 'Adil Shāh, *k*, 49
 Allāda, *sa*, Doddāya Allā, 25 f, 27, 32 f
 Allasāni Peddana, *poet*, 47
 Allaya Vēma, *ch*, 15, 32, 33, 34
 Allu Coppā, *ch*, 34
 Amīr-ul-Mulk, 52
Anamanaganti-puravarādhīvara, title of Kāpaya Nāyaka, 11
 Anapōta I, *ch*, 10 ff, 20
 Anapōta II, *ch*, of Rācakonda, 23, 26 and *n*, 28, 30 and *n*, 35, 37
 Anapōta II, *ch*, 17
 Anapōta, *ch*, son of Pina Singa, 22
 Anapōtā Reddī, *ch*, 11, 12, 14
 Anavēmā Reddī, *ch*, 14, 15 f, 17
Anulhasuratrāna, title, held by Kāpaya Nāyaka, 11
 Anutallī, *dan*, of Kātaya Vēma, 33
 Anna, son of Singa II, *sa*,
 Anna, son of Allāda, 32
 Annama, son of Singa II, 22
 Annadēva Cōda, *ch*, 16, 20, 23, 24 ff, 27
 Appalācārya, Bommakanti, *author*, 43
 Aravīti family, 48
 Arjunadēva of Oddādī, *ch*, 15
 Aruvapallī, *vi*, 20 *n*, 50
 Asva Row, 52
 Attālī, *vi*, 25
 Āvañca, *vi*, 24

B

Bīdāmī, *vi*, 31, 35
 Bāgavāda, *vi*, 32

Bahādū Khān, *gen*, 12
 Bahmanī Sultans of Golkonda, *dyn*, 2
 Balid Khān, *ch*, 31
 Bānāla, *vi*, 32
 Bandī pass, 26, 30
 Bani, *Muslim Historian*, 4-5, 9
 Bellamkonda, *vi*, 44
 Bendapūdi, *vi*, 17, 20
 Bhadrācalam, *vi*, 29 *n*
 Bhairava (Bahām) Khān, *gen*, 45
 Bhaktiāya, *ch*, 14, 15, 16
Bhānumatīparṇayam, *Tel poem*, by Rentūri Rangarā, *p* 1
 Bhīksāvrtti-matha, at Śrīsaīlam, 45
 Bhīmalīnga, *ch*, 15
 Bhīmavaram, *vi*, 11
 Bhuvanagiri (Bongur, Bhonagir), *fort*, 11, 31, 38, 40
 Bīdar, *tn*, 38
 Bijjana, *Telungu*, *ch*, 5
 Bīrār, *tn*, 39
 Bommakanti Appalācārya, 43
 Bōya tribes, 29, 31, 49, 50
 Bukka I, *k*, 12
 Bukka II, *k*, 21, 22
 Bukkarāju, *ch*, 32, 43

C

Cādu Khān, *gen*, 31
 Cālīkya, *ch*, 19 and *n*
 Cāmālī, *vi*, 60
Camatkāracandīkā, *lit wk*, by Visvēsvara, 17, 21
 Candraguī, *fort*, 8, 47
 Cāya, *ch*, 46
 Cēbīōlu, *vi*, 46, 48
 Cejjerla Bhūmī, *co*, 10 and *n*
 Celamacarla, *vi*, 32
 Ceñcu tribes, 31, 36, 49
 Cenji, *fort*, 57
 Cenji Nāyaks, *dyn*, 58, 59
 Cenna, *ch*, 50 f
 Cennama Nāyadu, *ch*, 15
 Cennapattana, *vi*, 26 *n*
 Centūr, *vi*, 52
 Cerla Bhīmā Reddī, *ch*, 31, 34
 Cevvī Reddī, *ch*, 2 3
 Cēyūr, *vi*, 2

Cilaka lake, 33
Cina Kommerla, *vi*, 23
Cintagunta Dharmā Rao, *gen*, 49
Citi Cennaya, 32
Citi Vallabhayya, 32
Cittēla *vi*, 50
Cival, *vi*, 39 *n*
Cuttac, 43

D

Dāca, *ch*, son of Singa II, 17
Dāma, *ch*, 3, 4
Dāmerla Timma, *gen*, 42
Dāud Khān, *gen*, 39 and *n*, 44
Dāvula Pāpa, *gen*, 57
Delhi, *tn*, 9
Dēsati family, *dyn*, 32
Dēvarakonda, *vi*, 13, 16, 19, 26, 27,
30, 33, 41, 50 37 *n*
Dēvarāya I, *k*, 23, 24, 26, 27, 28, 30,
37
Dēvarāya II, *k*, 26 *n*, 31, 33, 34 *ff*,
37, 41
Dēvulapalli, *vi*, 50
Dharanikōta, *vi*, 12, 27
Dharma, *ch*, brother of Singa II, 45
Dodda, *ch*, son of Allāda, 15, 25 *f*,
31, 32
Done, *vi*, 52
Drāksārāmam, *vi*, 7, 15

E

‘Eastern Throne’, 20
Ēca, *ch*, 8, 9
Ellore, *vi*, 32, 49
Ēlla Dāca, *ch*, 5, 6, 7, 8
Ēlivas, *dyn*, 14
Ēluva, *co*, 14, 16, 51
Ēluva Bhīma, *ch*, 14
Ētgn, *vi*, 35
Ētūāja, *ch*, 58

F

Fakhi-ud-Dīn Juna, *gen*, 4
 sa, Ulūgh Khān, 8,
 sa, Muhammad bin Tughlaq, 9
Faishta, *Muslim Historian*, 12, 29, 35,
39 *n*
Filampattan, *tn*, 12
Fīrūz Shāh, *k*, 19, 24, 25 *f*, 27 *f*, 37

G

Gajapati, *k*, 1, 14, 18, 32, 33, 34, 35,
43, 44
Gajarao Tippa, *gen*, 24, 42
Ganapati, *k*, 1, 3, 6
Gandīkōta, *fort*, 22, 50, 52, 53, 56

Gangavāra, *vi*, 34
Gani, *vi*, 45
Gani Timma, *ch*, 45 *ff*
Ganna, *gen*, 31
Gauravakonda, *vi*, 32
Gautami, *vi*, *sa*, Gōdāvarī, 17, 18
Gōlkonda, *tn*, 13, 37, 49
Gollapalli, *vi*, 5
Gōpālakṣna, *ch*, 31, 36
Gōrantla, *vi*, 32
Gōsaṅgi Chiefs, *dyn*, 8
Gulburga, *tn*, 13, 19, 20, 24, 27, 37
Gunda, *ch*, 32
Gundaya Dandanātha, *gen*, 20, 22
Gundukolanu, *vi*, 24
Gutti, *tn*, 56

H

Hamvīa, (*sa* Amber Ray) 41 *f*
Harhara II, *k*, 16, 20, 21, 23, 32
Harhaiāmbā, *princess*, 32
Havadi Aubalarāja, *gen*, 48, 49
Hayāt Khār, *gen*, 46
Honnappa Nāyadu, Kandanaṭṭolu, 46
Hoysalas, *dyn*, 7, 8
Humāyūn Shāh *alias* Zālīm, *k*, 40 *ff*
Husain Nizām Shāh, *k*, 49

I

Ibrāhīm Qutb Shāh, *sc*, 49, 50, 51
Ibrāhīm Sanjai Khān, *gen*, 38
Induāla, *vi*, 13
Inukurti, *vi*, 11
Irugapa Dandanātha, *gen*, 21
Īte Obulēsa, 58

J

Jagat Row, *gen*, 52
Jaggarāju, Gobbūru, *gen*, 57 *ff*
Jamas, *rel com*, 46
Jalāl Khān, *gen*, 39 *n*, 40
Jallipalli, *fort*, 10 and *n*, 11
Jammalamadugu, *vi*, 52
Jangli Khān or Manne Jangli, *ch*, 13
Jhaju of Kharia, Mahik, *gen*, 4
Jilugupalli, *v*, 9
Joodiy (Jutui), *vi*, 52
Jūpallikonda, *gen*, 22

K

Kakati-ājjyasthāpanācārya, *title*, 4
Kakatiyas, *dyn*, 5
Kalagūr, *vi*, 52
Kālahasti Nāyaks, *dyn*, 59
Kaṭinga, *co*, 15, 17, 33, 34, 35, 41
Kallam, 39

Kalyāni, *fort*, 49
 Kamalakūru, *vi*, 54
 Kāmapurī, *vi*, 14
 Kambhammet, *vi*, 42
 Kamma Chiefs, *dyn*, 10
 Kāñci, *tn*, 5, 6, 7, 36
 Kandanaṇḍolu, *vi*, 56
 Kaṇṇāla, *ch*, 19 and *n*
 Kāṇṇapatti, *vi*, 25, 26
 Kannadūya, *ch*, 46
 Kannadīs, 31
 Kannāra, *ch*, 19, 20 *n*
 Kāpaya Nāyaka, *ch*, 2, 9, 10, 11
 Kāpilesvara Gajapati, *k*, 41, 43, 45
 Kastūri Ranga, *ch*, 50 *ff*
 Kāta, *ch*, son of Kātaya Vēma, 23
 Kātaya Vēma, *ch*, 17, 18, 19, 20, 23, 24
Kātaya-Vēman-ṭalagondaṇḍa,
title, of the Koppunūlla family, 24
 Kaulas, *co*, 12
 Khālī Sultans, *dyn*, 4
 Khān-i-Khānān, *gen*, 46
 Khwāja Jahan, *gen*, 41
 Kimmū, *vi*, 17
 Koccelakōta, *fort*, 50, 54
 Kōdūr, *vi*, 51
 Kolacalama, *vi*, 8
 Kōlāi, *co*, 53
 Kōli Mallā Reddī, *ch*, 36
 Kōna, *co*, 15
 Konda Mallaya, *ch*, 32
 Kondaiāju family, *dyn*, 50
 Kondaiāju Tūpatti, *ch*, 51
 Kondapalli, *fort*, 49
 Kondavidu, *fort*, 9, 19, 26, 27
 Koppula chief, 14
 Koppunūlla family, *dyn*, 24
 Kōta, *fort*, 50, 55
 Kōta Tikka, *ch*, 7
 Kottakanama, 50, 53
 Kottakonda, *vi*, 21, 31
 Kottalanka, *vi*, 50, 55
 Kōṇadēvaṇḍa, *k*, 45 *n*, 45, 46, 47, 48
 Kuccelacēnu, *vi*, 46
 Kulāsēkhara I, Māṭavarman, *k*, 6
 Kulāsēkhara Pāndya, *k*, 6
 Kumāragiri Reddī, *ch*, 14, 17, 18, 19, 20
 Kumāragiri II, son of Kātaya Vēma, 33
 Kumāra Lūga, *ch*, 43
 Kumāra Yāca, *ch*, 59 *f*
 Kūṇṭlūru Immaḍi, *ch*, 5
 Kūṇṭlūru, *vi*, 32

L

Lūga, *ch*, 25 *ff*
 Lūga, son of Māda II, *ch*, 30 *ff*
 Lūga, Kumāra, *ch*, grandson of Lūga, 43
 Lūga, Nāyak of Vellore, 57

M

Māca, governor of Dharaṇikōta, 27
 Māda I, *ch*, 10 *ff*
 Māda, son of Lūga II, 16
 Māda II, son of Vēdagiri II, 23, 27, 28
 Mādā Nāyadu, Pmā, 20
 Madua, *tn*, 57
 Madura Nāyakas, *dyn*, 58, 59
 Magatula, *vi*, 9
 Mahānandī, *vi*, 45
 Mahmūd Khān, *gen*, 39 and *n*
 Māhū, *tn*, 39 and *n*
 Mailāru, *ch*, 10
 Mākaiāja, *ch*, 58
 Maklēdi, *vi*, 17
 Malaka Pōlaijuna, *ch*, 32, 35
 Malik Kāfū, *gen*, 5, 6
 Malik Nēmāi (Malik Naib), 5, 8
 Mallana, *poet*, 1
 Mallāpuram, *vi*, 46, 48
 Māmidēla, *vi*, 19 *n*, 34
 Mānavīra, *cl*, 8
 Mandu Malnēdu, *ch*, 31
 Mannangikōta, *fort*, 31
 Manne Chiefs, *dyn*, 6, 7, 32, 46, 48
 Masnadi-i-'Alī Habīb Nizām-ul-Mulk, *ch*, 26
 Mastā Khān, *gen*, 31
 Masulipatam, *tn*, 49
 Matlaceruvu, *vi*, 46, 48
 Matli Ananta, *ch*, 53, 54
 Matli Chiefs, *dyn*, 51
 Matli Timma, *ch*, 50 *f*
 Matsa Chiefs, *dyn*, 9
 Matsa Kampa, *ch*, 32
 Matsa Komma, *ch*, 9
 Mir Fazl-ul-la Anju, *gen*, 29
 Mogulūru, *vi*, 10, 11
 Moiasu, *co*, 53
 Muddōgi, 29 and *n*
 Muddu Dhakka, *ch*, 31, 40
 Muhammad bin Tughlaq, *k*, *sa*, Ulūgh Khān and Prince Fakhr-ud-Dīn Jūna, 8
 Muhammad Gawan, *gen*, 42
 Muhammad Qūly Qutb Shāh, *k*, 52
 Muhammad Shāh I, *k*, 12, 21, 37
 Mukti Sāntaya Lūga, 45
 Mummadi, *ch*, 10
 Muppidi Nāyaka, *gen*, 6, 7 and *n*, 8
 Murtazā Khān, *gen*, 52, 53, 55
 Musalmadugu, *vi*, 52
 Musi, *vi*, 13, 26
 Mustafā Khān, *gen*, 49, 50
 Mysore-Rāja, *k*, 59, 60

N

Nadupura, *vi*, 15
 Nāga, *ch*, 11, 12
 Nagaikunta Sānta Nāyasumha, 44 *n*

- Nāgājunakonda, *vi*, 36, 49
 Nāgavamsi Kings of Rambha, *dyn*, 33
 Nāgulaṭpādu, *vi*, 31, 50
 Nalla Dāca, *ch*, 5
 Nallagonda, *fort*, 31, 50
 Nallasiddha, *ch*, 6
 Nāmaṅgānusāsana, *Sans wk*, 43
 Nandavaimkōta, *fort*, 52
 'Nandikantapōtariṅgu' 30, 33
 Nandyāla, *tn*, 52
 Nannū, *vi*, 46
 Nāiāyanavanam, *vi*, 7
 Navalgund, *tn*, 40
 Nāyakship, 4
 Nāyana, *ch*, son of Ganī Timma, 48f
 Nāyanakara, 4
 Nuavadyapura, *tn*, 15
 Nissanku Kommara, *Tel*, poet, 15
 Nizām-ul-Mulk, *k*, 41f
- O**
- Odapalli, *vi*, 50
 Oissa, *co*, 41
- P**
- Pālemkōta, *vi*, 58
 Pāhvela, *vi*, 15, 25
 Pānagal, *tn*, 21
 Pañcadhāra, *vi*, 14
 Pañca-Pāndyas, 7n
 Pāndū, *vi*, 32
 Pāndyas, *dyn*, 5
 Pāndya-dala-vibhāla, title of Eḷla Dāca, 6
 Pāndya-gaja-kēsaṇi, title of Eḷla Dāca, 6
 Pānem family, *dyn*, 32
 Pāngal, *tn*, 37
 Pāngal-Nalgonda, *tn*, 25, 27, 28
 Panta Chiefs, *dyn*, 10 and n
 Parākrama-Pāndya, *k*, 6
 Pariahs, *com*, 3
 Parvata, *ch*, son of Linga, 43
 Peda Kōmatī Vēma, *ch*, 19, 27f, 30 and n, 33
 Pedda Rudra, *gen*, son of Muppidi Nāyaka, 7, 8
 Penugonda, *fort*, 50, 52
 Pernipādu, *vi*, 26n
 Perumālla, *vi*, 32
 Pēṛū, *vi*, 50
 Pina Singa, *ch*, son of Singa II, 22f, and n
 Pina Undnāja, *ch*, 25
 Podicēdu, *vi*, 22, 32
 Polēpalli Bukkaṭṭaṅgu, *ch*, 22
 Pōtana, *Tel* poet, 43
 Pōtuganti Maili, *ch*, 5
 Prasaditya, *ch*, 3
 Praudha Dēvaraya, *k*, 31
 Pratapacantīa, *hist chron* 4
 Pratāparudra, *k*, 3, 4, 5, 6
 Pratāparudra Gaṇapati, *k*, 47
 Prōlaya Vēma, *ch*, 11, 32
 Pūla Ganga, *ch*, 32
 Pulinda tribes, 33
 'Pūrvasamhāsanādhisvara', title, 20
 Pūsapāti family, *dyn*, 44
 Puttakota, *vi*, 48
- Q**
- Quly Qutb Shāh, *k*, 47, 52, 56
 Qutb-ul-Mulk, *gen*, 50
- R**
- Rācakonda, *tn*, *sa*, Rājācala, 9, 13, 37n
 Rācavēma, *ch*, 30, 32, 36
 Rācū, *vi*, 39n
 Rādhāmādhava, *Tel* poet, 47n
 Raghunātha Nāyaka, of Tanjore, 53, 58
 Rājācala, *sa*, Rājukonda, 32, 39, 42
 Rājamahēndrapura, *tn*, 15
 Raksasi-Tangidi, 51
 Rāmacandra, *ch*, son of Vēdagiri I, 23, 26, 28
 Rāmadēva, *k*, 57, 58
 Rāmagiri, *vi*, 10 and n, 17, 38, 39 and n
 Rāmarāja Aliya, *k*, 46, 47, 49, 50
 Ranga, Kastūri, *ch*, 50f, 53, 54
 Ranganātha, *ch*, 7
 Rangaiṅgu, Rentūri, *Tel* poet, p 1
 Rangarājukonda, *fort*, 44
 Rangaya Bhīma, *ch*, 32
 Rāsārnnavasudhākaram, *lit wk*, by Singa II, 22
 Rāvela Linga, *ch*, 60
 Rāvela Venka, *ch*, 58
 Ravivarman Kulasekhara, *k*, 6, 7n
 Rāvuvansacantīa, *hist chron* 1, 17 30 and n
 Rāyaputāmahānīa, title, of Prasaditya, 4
 Rāyappa, *ch*, son of Dhārma, 44ff
 Rēca, a *pariah*, 2-3
 Rēcerla, *vi*, 1, 31
 Rēcerla chiefs, *dyn*, 6
 Reddis, *dyn*, 7
 Reddis of Kondavidu, *dyn*, 11, 14, 18, 20
 Rompicerla, *vi*, 45
 Rudra, *ch*, 3, 9
 Rudrāmbā, *vi*, 3, 4
 Rustum Khān, *gen*, 55

S

Sabbi, *ch*, 4
 Sabbi-nādu, *co*, 31, 40
 Sagar, *vi*, 19
 Saifuddin Malik, *gen*, 13
 Śākuntalam, Kātaya Vēma's commen-
 tary on, 17 n
 Salakaiāju family, 32
 Sāluva Rāmadēva, *ch*, 21
 Sāluva Telungarāya, *ch*, 34
 Sambeta Pinna, *ch*, 26 n, 31, 36
 Sambeta Sōma, *ch*, 26 and n
 Sambuvaiāyas, *dyn*, 8
 Sangamaiāya, *ch*, 31
 Sanjār Khān, *gen*, 40, 44, 52, 55
 Śānta Bhiksāvrtti, *rel teacher*, 32
 Śānta Lūga, *rel teacher*, 46 and n
 Sarama Khān, *gen*, 31
 Sarepalli Timma, *ch*, 26 and n
 Sārī Ōbula Nāyadu, *ch*, 51
 Sattiga, *ch*, 19 and n
 Sayyid Ali, *Muslim Historian*, 25, 37 n,
 38, 39 n
 Seven Mādas, *co*, 31, 34
 Siddhavattam, *vi*, 51
 Siddhirāju Timmappa, 49
 Sīkandar Khān, *ch*, ruler of Balkonda,
 31, 40 f
 Sindhācalam, *vi*, 15, 18
 Sindhādrī, 31, 34
 Sindhavikāmapattana *tn*, 31, 36
 Sindhūr, *vi*, 13
 Singa I, *ch*, 8
 Singa II, *ch*, 13 ff, 18, 21, 22
 Singa III, Sarvajña, *ch*, 22 and n,
 30 ff, 36, 43
 Singa, *ch*, younger brother of Yāca,
 57
 Singa, Velugōti, 59
 Singaladēva, *ch*, 32
 Sīrāma Nāyadu, Cintalapalle, *ch*, 10
 Singampalle, *vi*, 31
 Singaya Rāyapa, *ch*, 1
 Sirivella, *vi*, 52
 Sitāpati, *ch*, 49
 Śvalilāvilāsam, *Tel wk*, 15 n
 Śivappa Nāyaka of Ikkēri, *ch*, 60
 Śinātha, *Tel poet*, 22, 25, 30, 33, 34,
 43
 Śrināthaiāju, *ch*, 36
 Śrīranga I, *k*, 51
 Śrīranga II, *k*, 57
 Śrīranga III, *k*, 59, 60
 Śrīrangapattanam, *tn*, 60
 Śrīrangaijūkonda, *vi*, 26
 Śīsailam, *vi*, 32, 46
 Sthaladūgas, 15
 Sundara-Pāndya, *k*, 6
 Sura, *ch*, 46
 Sūvarāyam, *vi*, 14

T

Tambala Bommajiya, 10
 Tammappa Gauda, *ch*, 50, 53, 54
 Tammirāja, *gen*, 44
 Tangēda, *vi*, 36
 Tānakabrahmarāyāyā, *lit wk*, 47 n
 Telugu Cōdas, *dyn*, 6, 7, 14
 Telungāna, *co*, 4, 9
 'Telungies', *com*, 12
 Tēiāla, *vi*, 34
 Timma, Ganī *ch*, son of Rayappa,
 45 ff
 Timmarāja, *ch*, 56
 Tippa, *ch*, 32
 Tippa of Nellur, *ch*, 32
 Tirukālārāja, *ch*, 6, 7
 Tiruvengalanātha Yādavarāya, *ch*, 8
 Tondamāyagulla, *vi*, 46
 Tōpūr, *vi*, 58
 Toragal, *vi*, 31, 35
 Tribhuvanī Rāvu Singa, *ch*, 44
 Trichinopoly, *tn*, 58
 Tripurāntakam, *vi*, 16
 Tughlaq Sultans of Delhi, *dyn*, 4
 Tumukōta, *fort*, 36

U

Uccilla, *vi*, 32
 Udayagiri, *fort*, 51, 54, 59
 Udayana, *ch*, 19
 Ulūgh Khān, *gen*, s a, Fakhr-ud-Dīn
 Jūna and Muhammad-bin-Tughlaq,
 8
 Undrakonda, *fort*, 50
 Upparapalle, *vi*, 5
 Uriyas, *com*, 47
 Usābhyudāyam, *Tel wk*, 44
 Uttamallūr, *vi*, 57

V

Vaidyanājavalābham, *lit wk*, 21
 Vajrakūtam, *vi*, 17
 Vasantarāya, *ch*, son of Anapōta II,
 36
 Vēdādrī, *vi*, 26
 Vēdagiri I, *ch*, 13 ff, 19 and n, 20, 21,
 22
 Vēdagiri II, *ch*, son of Māda II, 27 f
 Vēdagiri, *ch*, son of Singa II, 22
 Vēgavatmātha, *title*, of Ravivarman
 Kulasekhara, 6
 Velamas, *dyn*, 4, 11, 13, 16, 17, 18
 Vellore, *tn*, 57
 Vellutla chiefs, *dyn*, 5
 Velugōdu, *vi*, 45
 Velugōti Cenna, *ch*, 56
 Velugōtvarivamsa-caritā, *hist*
chron 1, 8-9, 10 n, 11 n, 16, 19 n,
 22, 30 n, 45 n

- Vēma, *ch*, 15
 Vēma, son of Allāda, 32
 Vēmāmbā, *princess*, 15, 32
 Vēmavaiam, *vi*, 15
 Vemṣallu, *vi*, 59
 Vēmūlakonda, *vi*, 19, 34
 Venkata II, *k*, 50, 51 ff, 56 ff
 Venkṣādī, *gen*, brother of Rāma-
 rāja, 49
 Venkatapati, *ch*, 56 ff
 Venna, *ch*, 8
 Vennama, *ch*, 4 ff
 Vidiadry, *ch*, 49
 Vikrama-Pāndya, *k*, 6
 Vinukonda, *vi*, 50
 Vīa Ballāla III, *k*, 7, 8
 Vīabhadra, son of Annadēva Cōda,
 25
 Vīabhadra Reddī, *ch*, 15, 31, 32, 33,
 34
 Vīaghottam, *co*, 17
 Virānavōta, *ch*, son of Kumāragiri,
 19
 Vīa-Pāndya, *k*, 6
 Visnubhaktisudhākaram, *lit wk*, 44
 Visvēsvara, *author*, of *Camatkāra-*
 candrikā, 17, 18
 Viṭhama, *ch*, 32
 Vōdapalli Varīābād, *vi*, 26
- W**
- Warangal, *tn*, 3, 5, 8, 9, 11, 21, 37
 Woorias Ray, *ch*, 54
- Y**
- Yācama, *elder*, *ch*, 56 ff
 Yācama, Kumara, *ch*, son of *elder*
 Yācama, 59 f
 Yādavakonda, *vi*, 32
 Yakūb Khān, *gen*, 49
 Yara Timma, *ch*, son of Ganī Timma,
 46, 48 f, 49 f
 Yara Timmarāja, *gen*, brother of
 Rāmarāja, 49

